

KALLELSE

Kallelse till sammanträde

Organ Social- och arbetsmarknadsnämnden
Plats Fredsgatan 23, Stora konferensen
Tid Torsdagen den 22 februari 2024 kl. 09.00

Nr	Ärende	Dnr	Sida
1	Val av protokolljusterare		
2	Godkännande av föredragningslista		
3	Besök - Gröna Villan Föredragning av Enhetschef Cecilia Nordqvist		
4	SAN Verksamhetsberättelse & Bokslut 2023, bilaga Föredragning av Socialchef Ingrid Strandman	2024/27	3 - 17
5	SAN Uppföljning Internkontrollplan, helår 2023, bilaga Föredragning av Socialchef Ingrid Strandman	2023/14	18 - 21
6	Nämndinspel inför budgetarbete 2025 - 2028 för Social- och arbetsmarknadsnämnden, bilaga Föredragning av Socialchef Ingrid Strandman	2024/25	22 - 28
7	SAN Prioriteringsförslag inför budgetarbete 2025 - 2028 (handling inkommer senare) Föredragning av Socialchef Ingrid Strandman		
8	SAN Statistikrapport - Synpunkter, klagomål och förslag, redovisning SAN 2023, bilaga Föredragning av Socialchef Ingrid Strandman	2023/2	29 - 37
9	Handlingsplan ANDTS - Förebyggande arbete, bilaga Föredragning av Verksamhetschef Marina Dickfors	2024/26	38 - 55
10	Riktlinje för bedömning av insatser enligt SoL för äldre- och funktionshindrade, bilaga Föredragning av Verksamhetschef Marina Dickfors	2023/46	56 - 80
11	SAN Revidering - Riktlinje för Egenavgifter, bilaga Föredragning av Verksamhetschef Marina Dickfors	2024/23	81 - 105
12	Riktlinje Ekonomiskt Bistånd, bilaga Föredragning av Verksamhetschef Marina Dickfors	2024/24	106 - 157

13	SAN revidering Delegationsordning, bilaga Föredragning av Verksamhetschef Marina Dickfors	2023/5	158 - 201
14	Information från verksamheten		
15	Rapporter		
16	Ärenden avgjorda med stöd av delegation		
17	Anmälningssärenden, bilaga		
18	Övriga frågor		
19	Individärende 1		
20	Individärende 2		
21	Individärende 3		
22	Individärende 4		
23	Individärende 5		

Vård och omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Social- och arbetsmarknadsnämnden

MISSIV

SAN Verksamhetsberättelse 2023

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Verksamhetsberättelsen har i syfte att redovisa uppföljning och resultat av de beslutade utvecklings- och planeringsmålen som formuleras i Verksamhetsplanen. För år 2023 behandlar Verksamhetsberättelsen för Social- och arbetsmarknadsnämnden uppföljning av SAN Verksamhetsplan 2023 – 2025, viktiga händelser som skett under året 2023, ekonomisk resultaträkning med analys samt kommentar mot prognos för år 2023.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta,

att fastställa Verksamhetsberättelse 2023 för Social- och arbetsmarknadsnämnden, samt,

att översända den till Kommunstyrelsen.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 SAN Verksamhetsberättelse 2023

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2023
Social- och arbetsmarknadsnämnden
Vård- och omsorgskontoret

INNEHÅLL

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN	4
Sammanfattning av året som gått	4
Verksamhetsansvar	4
Viktiga händelser under året som gått	4
Ekonomi	5
Uppföljning av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål	7
Uppföljning av nämndens mål	8
Framtiden	9
Verksamhetsfakta	9

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

Sammanfattning av året som gått

Inom Individ- och familjeomsorgen (IFO) är omfattningen och komplexiteten i ärendena fortsatt hög och kräver omfattande handläggarresurser. Förändringar i lagen har krävt revidering av riktlinjer och rutiner samt implementering av stödinsatser till våldsutövare och våldsutsatta.

Arbetet med att nå en budget i balans har varit omfattande och svårt att genomföra fullt ut bland annat med anledning av att flera verksamheter inom IFO påverkas av enskilda händelser som kan vara svåra att förutsäga, exempelvis placeringar och omhändertaganden.

Verksamheten har tagit fram ett underlag som beskriver strategier för hemmaplanslösningar och omvärldsbevakning i hur andra kommuner arbetar för att kostnadseffektivisera insatserna. Utifrån underlaget och beslut från nämnd kommer ett fortsatt arbete att göras med fokus på kostnadseffektiva lösningar.

Inom Individ och familjeomsorgens verksamheter finns det både individuella och strukturella orsaker till behovet av stöd. Behovet har påverkats i hög grad av faktorer som ligger utom ramen för vad verksamheterna kan påverka, som arbetsmarknadsläget, utvecklingen av socialförsäkringssystemet, konjunkturläget, tillgången till bostäder m.m. Arbetet med tidiga förebyggande insatser oavsett barn, unga eller vuxna har pågått och behöver fortsätta att utvecklas framöver för att nå de ekonomiska målen.

Det är en utmaning att rekrytera och behålla erfarna sacionomer framför allt till barn- och ungdomssektionen, men även inom andra områden inom IFO. Myndighetsutövning är förknippat med känslomässigt påfrestande, komplexa ärenden, svåra bedömningar och krävande samtal.

Verksamhetsansvar

UPPDRAG

Social- och arbetsmarknadsnämndens uppdrag är att utifrån gällande lagstiftning, politiska mål och beslut samt ekonomiska förutsättningar skapa en rättssäker och effektiv verksamhet med individens behov i centrum. Lagar som styr arbetet är bland annat är

Socialtjänstlagen (SoL), Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), Lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och Föräldrabalken (FB).

ORGANISATION

Vård- och omsorgskontoret ska ge vård, omsorg och service med rätt kvalitet och med ett gott och respektfullt bemötande åt kommuninvånare som av olika skäl inte själva klarar av sin vardagssituation. Verksamheten ska vara resultatorienterad och utvecklingen ska ligga i framkant. Vård- och omsorgskontoret är organiserat i olika verksamhetsområden; Individ- och familjeomsorg som inkluderar Arbetsmarknadsenhet och Integration, Administrativt stöd, Omsorg om äldre samt Funktionsnedsättningsområdet.

Vård- och omsorgskontoret arbetar med två nämnder Social- och arbetsmarknadsnämnden och Äldre- och omsorgsnämnden.

Under Social- och arbetsmarknads finns även Social- och arbetsmarknadsnämndens utskott (SANU), som fattar beslut i ärenden som rör en enskild individ och som är sekretessbelagda.

Viktiga händelser under året som gått

- Ett intensivt arbete med det ekonomiska underskottet, med målsättning att undvika underskott samt skapa förutsättningar för budget i balans, har varit högt prioriterat under året.
- Vård- och omsorgskontoret har tagit emot statsbidrag avseende civilt försvar och krisberedskap. Statsbidraget syftade till att ge kommunerna förutsättningar för att analysera vilka behov som finns för att utveckla och stärka kommunernas planering och arbete med socialtjänstens och den kommunala hälso- och sjukvårdens civila försvar. Ett underlag är framtaget som beskriver förbättringsområden och konkreta åtgärder. Det finns vissa delar som saknas och bör tas fram, vissa delar som bör förbättras och andra delar som uppfattas som en bra grund att bygga vidare på.
- IFO har beviljats nedan stadsbidrag
 - Stärka arbetet med att hjälpa våldutsatta kvinnor med barn att ordna stadigvarande boende.
 - Ökad och jämlik tillgång till föräldraskapsstöd i hela landet.

- Förebygga kriminalitet för barn och unga.
- Subventioner av familjehemsplaceringar.
- Ett nytt avvikelssystem, DF Respons, har implementerats inom alla verksamheter på Vård- och omsorgskontoret.
- Ett nytt verksamhetssystem, Pulsen Combine, har implementerats inom myndighet och utförarverksamheter inom IFO.
- Anmält deltagande i nationell studie som kommer att göras kring socialtjänstens omställning, NUSO (Nationell Uppföljning av Socialtjänstens Omställning) inför ny socialtjänstlag som föreslås träda i kraft sommaren 2025.
- Individ och familjeomsorgen deltar i Yrkesresan. Sju medarbetare går steg Ny och fortsätter 2024 tills de är klara. Nya kurser som gjorts till steg Ny 2023 är "Verktyg för arbetsplanering" samt "Handläggning av nya lagöverträdare". Spår Ny är därmed komplett.
- Fortsatt svårigheter att rekrytera till olika områden inom IFO. Med anledning av det har det under året skapats två nya anställningstitlar på IFO. Barn och ungdomsenheten har anställt en Biträdande socialsekreterare och Biståndsenheten har anställt en Utredningsassistent.
- Kompetensutvecklingsinsatser MHFA-utbildning (Mental Health First Aid) – Första hjälpen psykisk hälsa har genomförts till några av medarbetarna inom IFO.
- Nämnden har tagit beslut om att införa aktivitetsplikt för individer som uppstår ekonomiskt bistånd utifrån Socialtjänstlagen.
- Samarbete med Regionens verksamheter för att återskapa en Familjecentral har pågått under året. Inventering av lämplig lokal pågår.
- Arbetsmarknadsenhetens arbete med Arbetsförmedlingen har löpt på enligt upprättad överenskommelse. Sammantaget visar uppföljningen att det skett goda framsteg. Arbetsgrupp och styrgrupp har genom möten fått en bättre förståelse för varandras verksamheter för att forma processer, rutiner och arbetssätt utifrån Salas förutsättningar och de behov som finns lokalt.
- Kompetenssamordnare har påbörjat en kartläggning av befintlig kompetens samt kompetensutvecklingsbehov hos medarbetare på Barn- och ungdomsenheten (myndighet).
- Kompetenssamordnare har tagit fram en utbildningsmodul om anhörigperspektivet.

Utbildningen är publicerad i utbildningskatalogen.

- Styrande dokument gällande Våld i nära relationer har reviderats och nya har skapats utifrån förändringar i lag och föreskrifter.
- Medarbetare inom IFO har fått utbildning kring hur de ska arbeta med Socialstyrelsens material "Fråga om våld". Medarbetare inom IFO har deltagit i workshop gällande kommunens mål och samsyn i våldsarbetet.

Ekonomi

RESULTATRÄKNING OCH EKONOMISK ANALYS

Tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Budgetavvikelse
Externa in-täkter	-27 724	-33 790	-28 342	-5 448
Interna in-täkter	-1 883	-1 735	-846	-889
Summa in-täkter	-29 607	-35 525	-29 188	-6 337
Köp av huvudverksamhet, bidrag	73 674	51 312	81 783	-30 470
Personal-kostnader	93 028	110 677	95 127	15 550
Övriga kostnader	13 624	7 619	18 338	-10 719
Interna kostnader	8 707	15 563	16 363	-799
Summa kostnader	189 033	185 171	211 611	-26 439
Resultat	159 426	149 646	182 422	-32 776

Helårsresultatet för Social och arbetsmarknadsnämnden (SAN) är ett underskott på -32,8 mkr. Underskottet återfinns i sin helhet inom Individ och Familjeomsorgens verksamhet. Framför allt är det placeringskostnader för Barn och Ungdom och Vuxen som utmärker sig. Budget 2023 planerades utifrån befintliga placeringar och deras respektive avslutningsdatum, samt att inga nya placeringar skulle tillkomma under året.

Institutionsvård Barn och ungdom hade 2023 en budget på 10,1mkr. Kostnaderna för placeringar BoU 2023 hamnade på 21,7mkr, en avvikelse på -11,6mkr. Vi visste att var en stram budget men vi hade i början av året färre placeringar än samma tidpunkt året innan med mål att arbeta hem placeringar under året, tyvärr tillkom allt fler placeringar under året.

Institutionsvård Vuxen hade 2023 en budget på 5,4mkr och även om vi hade fler placeringar än vid samma tidpunkt föregående år så hade många placeringar planerade avslut inom närtid med mål att arbeta hem placeringar under året vilket tyvärr misslyckades. Kostnaderna för placeringar Vuxen hamnade på 14,2mkr, en avvikelse på -8,8mkr mot budget.

Biståndsenheten hade en budget på 28,2mkr. Kostnaderna 2023 uppgick till 33,1mkr, en avvikelse på -4,9mkr Verksamheten har behövt tagit in tillfälligt inhyrd personal för att täcka upp för vakanta tjänster vilket utgör -1,4mkr utav avvikelsen, samt att kostnaderna för Extern personlig assistans blev högre än vad vi antog vid budgettillfället.

Försörjningsstöd hade 2023 en budget på 16,9 mkr. Kostnaderna 2023 uppgick till 19,2 mkr, en avvikelse på -2,3mkr och beror på att beloppen som klienterna får ökat till följd av kostnadsökningar med anledning av inflation.

Inom IFO:s övergripande ansvar ligger Medicinskt färdigbehandlade och kostnaderna för dessa var 1,9mkr högre än vad vi antog vid budgettillfället. Det rör sig om bor hemma utan insatser eller som har hemtjänst och är i behov av korttidsplats. På grund av platsbrist på korttids och SÄBO till följd av långa köer och ej behovsanpassade lägenheter har fler personer blivit kvar på sjukhuset. Regionen fakturerar kommuner för medicinskt färdigbehandlade.

Arbetsmarknadsenheten uppvisar ett underskott på -3,4mkr. När budgeten för 2023 skapades rådde det osäkerhet kring många personer vi skulle ta in med anställningsstöd som i sin tur innebär en intäkt från Arbetsförmedlingen och hur mycket intäkter flyktingmottagningen skulle erhålla med anledning av oroligheter i omvärlden. Intäkterna blev lägre än vad vi antagit vid budgettillfället.

Kommentar mot prognos 2023

Årsprognosen för Social och arbetsmarknads-nämnden (SAN) pekade mot ett resultat på 178,4 mkr, utfallet blev 182,4 mkr, en avvikelse på -4 mkr. Avvikelsen beror främst på ett ökat personalbehov inom biståndshandläggare samt handläggare inom Barn och ungdom som har fyllts genom att ta in Tillfälligt inhyrd personal. Vid prognostillfället uppskattades kostnaden uppgå till 8,6 mkr men utfallet vid årets slut blev 11,5 mkr, en avvikelse på -2,9mkr.

Prognosen för placeringskostnader inom Barn och ungdom 2023 var 18,9 mkr, utfallet blev 20,5 mkr, en

avvikelse på -1,6 mkr vilket beror på att vi åkte på en SiS placering i slutet på året.

DRIFTREDOVISNING

Tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Budget-avvikelse
Individ och familj	145 870	137 583	166 946	-29 363
Arbetsmarknad	13 556	12 063	15 576	-3 413
Summa				

INVESTERINGSREDOVISNING

Tkr	Bokslut 2022	Budget 2022	Bokslut 2023	Budget-avvikelse
Inkomster				
Utgifter				
Summa				

Nämnden har inga investeringar.

EU-PROJEKT

Vård och Omsorg beviljades medfinansiering av ESF, Europeiska socialfonden, till ett projekt Införande planeringssystem 2022-01-01 - 2023-04-30.

Målsättningen med projektet var att säkerhetsställa att medarbetare inom Vård och Omsorg får en förståelse för betydelsen av och kunskap om användningen av digitala verktyg. Målet var också att medarbetarna på ett effektivt sätt ska kunna hantera digitala hjälp-medel och använda den nya tekniken både i sin kompetensutveckling, för att utveckla arbetsplatsen samt kunna stötta och hjälpa brukare i att använda digitala hjälpmedel. Vid projektets avslut så har tre nya digitala system implementerats inom VoO och är i full drift.

Projekt CARE – UKRAINE är avslutat. Projektets övergripande mål och syfte var att ge de ukrainska medborgarna som flytt från kriget bättre förutsättningar för att komma in i samhället samt även komma i arbete eller studier. Projektet har haft 71 deltagare

sammanlagt, varav 40 har haft samordningsnummer. Alla deltagare som deltagit anger att deras svenska har förbättrats. Av de 40 deltagarna som har samordningsnummer har 16 personer fått anställning eller

går på en utbildning. 13 personer har flyttat från Sala. Fem personer är föräldralediga. Fem personer har hoppat av projektet två av dem var över 65 år. Tre personer är kvar i projektet och saknar sysselsättning.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål

ETT VÅXANDE SALA

SALA SKA ERBJUDA ATTRAKTIVA BOENDEN OCH VERKA FÖR FLER ARBETSTILLFÄLLEN, STÄRKT NÄRINGS- OCH BRA UTBILDNING I HELA KOMMUNEN

Kontoret bidrar till utvecklingsmålet genom att: - Utveckla arbetsmarknadsinsatser		
Aktiviteter	Kommentar	
Arbetar efter ny modell och metod.	Aktiviteten bedöms vara påbörjad enligt plan. Aktiviteten kommer att fortgå under 2024 då arbetet behöver vidareutvecklas utifrån beslut om aktivitetsplikt till individer som uppbär ekonomiskt bistånd. Personalomsättning och ett nytt verksamhetsystem på enheten Ekonomiskt bistånd har gjort att det krävs en längre tid för implementering av det nya arbetssättet än beräknat.	
Förväntade resultat/effekter	Kommentar	
Fler personer i olika former av åtgärder och insatser.	Bedömningen är att aktiviteterna gett förväntad effekt och resultat.	
Indikator/resultatuppföljning	Resultat 2022	Resultat 2023
Mäter arbetslösheten i kommunen, antal individer, enligt Arbetsförmedlingens månadsstatistik december månad med antal individer utan arbete mer än 12 månader.	347	272

ETT HÅLLBART SALA

FOKUS PÅ MÄNNISKORS HÄLSA OCH VÄLMÅENDE GENOM LIVET

Kontoret bidrar till utvecklingsmålet genom att: - Upptäcka våldsutsatta och utövare. - Säkerställa att unga som behöver samordnad stöd och vård får det. - Utföra välfärdstjänster på ett så skonsamt sätt som möjligt för miljön. - Arbeta med åtgärder/insatser för att motverka barnfattigdom.		
Aktiviteter	Kommentar	
Erbjuda stöd och hjälp till våldsutsatta och utövare.	Aktiviteten bedöms vara klar. Under året har kompetenshöjande insatser till personal erbjudits i syfte att upptäcka våldsutsatta och kunna ge stöd till våldsutövare. En utökning av serviceinsatser i form av öppen ingång för våldsutsatta ungdomar har erbjudits till medborgare i kommunen.	
- Utbilda personal i Samordnad individuell plan (SIP). - Implementering av den "Länsgemensamma överenskommelsen om samverkan för barn och ungas hälsa" och rutinen "Samordnad individuell plan - länsgemensam samverkansrutin".	Aktiviteten bedöms vara klar. Bedömningen är att aktiviteten behöver göras systematiskt under hela året på grund av nya medarbetare. Som stöd i implementering används stödmaterial från Regionen samt kommunens deltagande i BUS gruppen (Barn och unga samverkan).	
Planering av resor och möten.	Aktiviteten bedöms vara klar. Medarbetare cyklar om det går och planering av samäkning görs till besök där det är möjligt. Representant har deltagit i kommunövergripande arbetsgrupp tillsammans med miljöstrateg i syfte att se över kommunens koldioxidbudget.	
Arbetsmarknadsåtgärder erbjudas till hushåll där det finns barn.	Aktiviteten bedöms vara klar. Aktiviteten bedöms behöva fortgå även under 2024 då "Handlingsplan mot barnfattigdom" innebär flera aktiviteter som beröra målgruppen. Nämndens beslut om aktivitetsplikt påverkar också målgruppen. Användning av kartlägningsverktyget BIP ger stöd att uppmärksamma och erbjuda individer rätt insats.	
Förväntade resultat/effekter	Kommentar	
Psykiskt välmående ökar hos medborgarna.	Bedömningen är att aktiviteterna bidragit till ökat psykiskt välmående.	
Minskning av koldioxidutsläppen Öka medvetenheten om hur varje möte ska genomföras utifrån nytta och miljö.	Bedömningen är att aktiviteterna bidragit till minskning av koldioxidutsläpp.	
Ökad egenförsörjning bland aktuella barnfamiljer som uppbär försörjningsstöd.	Bedömningen är att aktiviteterna bidragit till ökad egenförsörjning.	
Indikator/resultatuppföljning	Resultat 2022	Resultat 2023
Antal våldsutsatta som erbjudits stöd. Antal våldsutövare som erbjudits stöd.	28 2	48 5

Antal unga medborgare som fått en SIP ska öka. Antal SIP (unga) som är initierat av kommunen ökar.	12	24
Minskning av koldioxidutsläppen, årlig avstämning av användandet av bilar och eller cyklar.	Målet uppfyllt	Målet uppfyllt
Öka medvetenhet om hur varje möte ska genomföras utifrån nytta och miljö, regelbundna avstämningar inom verksamheten.	Målet uppfyllt	Målet uppfyllt
Årligt utfall på antal barnfamiljer (barn) som är aktuella på Försörjningsstöd.	Ca 105	Ca 86

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

FOKUS PÅ ATT SKAPA INSYN OCH INFLYTANDE FÖR VÅRA MEDBORGARE, FÖRENINGAR OCH NÄRINGS LIV FÖR ATT STÄRKA TRYGGHET OCH DEMOKRATI

Kontoret bidrar till utvecklingsmålet genom att: - Säkerställa att jämlikhet och likvärdighet råder både vad avser rättssäkerhet och service.		
Aktiviteter	Kommentar	
Biståndsenheten arbetar med systematisk uppföljning av beslut.	Aktiviteten bedöms delvis vara klar. En hög personalomsättning och vakanta tjänster har bidragit till att den systematiska uppföljningen inte fullt har genomförts. Arbetet kommer att fortgå under 2024 med fokus på att arbeta fram ett hållbart arbetssätt för uppföljning av beslut.	
Erbjuda informationsmöten.	En hög arbetsbelastning har medfört att aktiviteten inte har genomförts.	
Förväntade resultat/effekter	Kommentar	
Genom uppföljning av beslut säkerställer att rätt behov tillgodoses.	Arbetet pågår och behövs arbetas vidare med kommande år.	
Indikator/resultatuppföljning	Resultat 2022	Resultat 2023
Ärendegranskningar och regelbunden ärendegenomgång. Följa upp beslut om insats och säkerställa att rätt behov tillgodoses.	Ny aktivitet som följs upp 2023.	Granskningar och uppföljningar har gjorts på enheterna som berörs. Arbetet med att systematisera arbetet fortsätter under 2024. Förbättringsområden är identifierade och har bland annat lett till revidering av rutiner.

Uppföljning av nämndens mål

Målrapporering för perioden januari - december 2023.

Nämndens mål	Aktiviteter
95% känner till och är delaktiga i det systematiska arbetsmiljöarbetet.	Verksamheterna ska arbeta enligt rutinerna för SAM.
Minska sjukfrånvaron med 1%-enhet.	Aktivt arbeta enligt rehab-processen

Indikator	Resultat 2022	Resultat 2023	Kommentar
95 % känner till och är delaktiga i det systematiska arbetsmiljöarbetet, se Medarbetarenkät och Årlig uppföljning av SAM (systematiska arbetsmiljöarbetet).	Målet uppfyllt	Målet uppfyllt	
Minska sjukfrånvaron med 1% -enhet, se ekonomiskt utfall och sjukstatistik från HR	Delår 10,8 %* Helår 10,5 % *	Delår 7,7 %** Helår 8,4 %**	Resultatet Delår avser jämförelse till och med juli. 2022 bestod Vård- och omsorgskontoret av en nämnd, därav är det inte möjligt att mäta om målet att minska sjukfrånvaron med 1 % enhet har uppnåtts under 2023 då resultat för 2023 avser SAN.

* resultatet avser ÅON och SAN (Vård- och omsorgsnämnden)

** resultatet avser SAN

Framtiden

- Fortsatt arbete med nämndens uppdrag gällande "Kostnadseffektiva placeringar och utredning kring egen verksamhet". En översyn av verksamheten skall göras i syfte att utveckla öppenvården för vuxna. Verksamheten ska även se över möjligheten till en Placeringsamordnare.
- Arbetet med det övergripande målet att arbeta med lösningar på hemmaplan i stället för externa placeringar både vad gäller barn, ungdomar och vuxna är fortsatt prioriterat.
- Arbetet kring nationella studien NUSO fortgår. Arbetet som sker där ligger till grund inför de förändringar som behöver ske i samband med nya Socialtjänstlagen.
- IFOs delaktighet i det länsövergripande arbetet kopplat till förändringarna i och med Samsjuklighetutredningen fortgår under året. Förslagen som finns beskrivna i Samsjuklighetsutredningen föreslås träda i kraft 1 januari 2026.
- Yrkesresan fortsätter för de sju medarbetare som går steg Ny. Resterande medarbetare kommer påbörja antingen steg Van eller steg Erfaren så snart Yrkesresan öppnar upp kurserna. Tidigare har Yrkesresan öppnat ett spår i taget men framåt kommer de att arbeta med parallella spår. Medarbetarna kommer då att kunna ta del av Yrkesresan ungefär samtidigt. Planen är att öppna första nya kurserna i steg Van och Erfaren under 2024.
- Fortsatt arbete med systematisk uppföljning enligt modellen individuell systematisk uppföljning (ISU) på Barn och ungdomsenheten med mål att inkludera flera områden inom IFO.
- Arbeta fram förslag och fatta beslut på hur strukturerna för att arbeta enligt TSI (Tidigt stöd och insatser) och SSPF (Samverkansform skola, socialtjänst, polis och fritid) kan se ut inom IFO och övriga kontor i kommunen.
- Påbörja planering för att under året kunna införa digitala ansökningar på Ekonomiskt bistånd.
- Fortsatt arbete kring att utveckla jobbet kring aktivitetsplikten. Beslutet innebär att det krävs

ett annat arbetssätt för verksamheterna. Insatserna som individen ska anvisas till behöver vara flexibla och individuellt anpassningsbara.

- Undersöka möjligheten att arbeta efter boendemodellen "Bostad först". Modellen är till för personer i hemlöshet med komplexa problem som psykisk ohälsa och eller missbruk och beroende.
- Följer utveckling och konsekvenser kring förslaget om att ansvaret för personlig assistans ska övergå till Försäkringskassan januari 2026.
- Beslut är taget om att öppna en Familjecentral i Sala. Dialoger kring lokalfrågan pågår med Regionen för att sedan gå vidare med övrig planering.

VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Identifierad risk	Beskrivning	Påverkan	Hantering
Demografi-utveckling	Förändrat tryck på den kommunala verksamheten	Stor	Kontinuerlig
Kompetensbrist	Brist på utbildad personal i hela organisationen	Stor	Kontinuerlig

Verksamhetsfakta

	2021	2022	2023
- Kontorets årsarbetare	775	869	892*
- IFO årsarbetare	88	88	108*
-Antal personer med insatsen personlig assistent LSS/SFB § 51	6/28	6/28	6/28
-Antal beslut elevhemsboende i annan kommun LSS	3	3	4
- Antal hushåll med Försörjningsstöd	334	290	280
-Antal personer placerade på institution Vuxen (21-)	16	24	24
- Antal personer placerade på institution BoU	16	16	16

*AME ingår from 2023 i kontoret.

**VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2023
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN**

ANTAGEN SAN § X | 2024-02-22 | DIARIENUMMER SAN 2024/XXX
SALA KOMMUN

Växel: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

Vård och Omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Social- och arbetsmarknadsnämnden

MISSIV

Uppföljning Internkontrollplan 2023

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Avrapportering av Internkontrollen skall ske i samband med bokslutet. Redovisningen sker enligt den mall som Ekonomikontoret har fastställt.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta,

att godkänna Uppföljning Internkontrollplan 2023 för Social- och arbetsmarknadsnämnden.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 SAN Internkontrollplan 2024
- 2 SAN Internkontrollplan 2023
- 3 Bedömningsmatris Risk- och väsentlighetsanalys

Vård och Omsorg

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir lättare eller svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det skapas fler eller färre jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det ökar eller minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Vård och Omsorg

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING

Uppföljning av Internkontrollplan för Vård och Omsorgskontoret SAN 2023

ID	Uppföljning	Status uppföljning	Åtgärd	Ansvarig	Slutdatum åtgärd
1.1	Hög kvalitet i välfärdstjänster	Fortsatt svårt att rekrytera medarbetare med rätt utbildning Antal underställda medarbetare bedöms vara hanterbar	Förändring av marknadsföring. Genom att ha arbetat med kompetensväxling har det bidragit till att verksamheten har anställt Biträdande socialsekreterare och Utredningsassistent. Arbetar utifrån upprättade introduktionsplaner. Regelbunden avstämning och dialog med enhetscheferna.	SAN	231231
1.2	Bra tillgång till lokaler och fastigheter av god kvalitet	Det finns fortfarande brister i våra lokaler	Inventering av samtliga lokaler. Enklare anmälan och uppföljning av felanmälningar genom nytt felanmälningssystem.	SAN	231231
2.1	Friska bostäder, lokaler, luft och miljö	Regelbundna diskussioner vid val av transportmedel	Deltagit i övergripande arbetsgrupp tillsammans med miljöstrateg. Optimerat användandet av bilar och cyklar. Digitala möten när så är möjligt.	SAN	231231
3.1	Säkerställa att jämlikhet och likvärdighet råder både vad avser rättssäkerhet och service	Arbetet försvåras vid hög personalomsättning	Inkomna synpunkter, klagomål och avvikelser hanteras och besvaras.	SAN	231231

Vård och omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Social- och arbetsmarknadsnämnden

MISSIV

Nämndinspel inför budgetarbete åren 2025 – 2028 för Social- och arbetsmarknadsnämnden

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Nämndinspel inför budgetarbete har i syfte att beskriva verksamheten i den kommande budgetperioden åren 2025 – 2028 och ramas in av: omvärldsbevakning, nulägesrapport, och framtidsscenario inom nämndens ansvarsområde. Ramverket tillämpas på identifierade faktorer som Social- och arbetsmarknadsnämndens verksamheter, kompetensförsörjning, och lagstiftning.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta,

att informationen läggs till handlingarna.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 SAN Nämndinspel 2025 - 2028

Vård och omsorg

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Vård och omsorg

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Social- och arbetsmarknadsnämnden - Vård och omsorg

Omvärld

Framtidens utmaningar innebär en omfattande ökning av medborgare som är i behov av stöd från samhället i olika former för att klara sin vardag. Samtidigt visar all statistik på att antalet anställningsbara personer inte kommer kunna tillgodose kommande behov.

Det är fakta som framgår av omvärldsstudier, utvecklingen på arbetsmarknaden och av Sala kommuns egen personalstatistik. För att klara verksamheternas framtida kompetensbehov behöver Sala kommun arbeta systematiskt, samordnat och långsiktigt.

Prognoser för arbetsmarknaden visar att det inom nämndens ansvarsområde kommer att råda brist på bland annat ledare och socionomer.

Kompetensförsörjningen är en samhällspolitisk angelägenhet och kräver samarbete med olika aktörer förutom den egna organisationen.

Lokala förutsättningar

Individ- och familjeomsorg (IFO)

Individ och familjeomsorgen har det gemensamma syftet att vara ett skydds nät och en garanti för att de som bor och vistas i kommunen får den hjälp och det stöd som de behöver för att leva i ekonomisk och social trygghet. Insatserna bygger till stor del på frivillig medverkan och samtycke.

Inom verksamhetsområdet inryms myndighetsutövning och öppenvård. Verksamheterna är organiserade efter specialisering av de områden som är socialtjänstens lagstadgade ansvar såsom barn och unga, ekonomiskt bistånd, vuxna missbruk och övriga vuxna och Biståndsenheten. Inom Individ och familjeomsorgen finns också enheten för Arbetsmarknad och integration, Familjerådgivningen och öppenvårdsverksamheter som möjliggör vård och stöd på hemmaplan för såväl äldre, vuxna, barn, ungdomar och familjer.

Tidiga insatser ger förutsättningar för en stabil livssituation. Det är av stor vikt att det finns ett utbud av stödinsatser att erbjuda utan utredning eller biståndsbeslut. Målet att stärka den enskildes självständighet. För att kunna erbjuda stöd och insatser i framkant ställs krav på att verksamheten arbetar med omvärldsbevakning i nära samarbete med andra aktörer.

Förutsättningarna för socialtjänsten kommer att förändras under kommande år. Vilket beror på lagändringar och reformer. En ny socialtjänstlag ska skapa förutsättningar för en hållbar socialtjänst, bland annat genom att erbjuda fler insatser som inte kräver utredning och beslut. Det handlar också om förslaget om ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans, att Samsjuklighetsutredningen föreslår en ny ansvarsfördelning för missbruksvården samt förslag på att fler verktyg i socialtjänsten arbetar för att förebygga brott och stärka skyddet för barn.

Demografi

Socialtjänstens utmaningar är tätt kopplade till den demografiska utvecklingen. Det innebär att kostnaderna för att i framtiden upprätthålla välfärd på samma nivå som i dag kommer att öka kraftigt.

Område	Nuläge	Framtidsscenario
Kompetensförsörjning	<p>Rekryteringsläget inom myndighetsutövning har varit ansträngt under flera år och kommer fortsatt under de närmaste åren att vara ansträngt. Det kommer att krävas fortsatta satsningar både på kort och lång sikt för att lyckas rekrytera och behålla kompetenta medarbetare. Vakanta tjänster leder till bristfällig handläggning och hög belastning på befintlig personal. Det finns behörighetskrav som regleras i HSLF-FS 2017:79 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd där det framgår att endast socionomer får utföra vissa arbetsuppgifter i socialtjänstens barn- och ungdomsvård.</p>	<p>Konkurrensen om socionomer har ökat och det blir hårdare konkurrens om kompetens och medarbetare. Vilket kan få till följd att det inom en nära framtid kan innebära att kommunen får stora svårigheter att bemanna och bedriva ändamålsenlig verksamhet. Verksamheten har redan nu arbetat fram nya anställningstitlar i syfte att ställa om utifrån den verklighet vi befinner oss i. Förändringarna skall inte leda till en försämring av kvalitet. Arbetet med att ställa om befaras behöva fortgå i verksamheterna en tid framöver.</p>
Verksamhet	<p>Enheten för Barn och unga arbetar för att sänka sina placeringskostnader. Arbetet fortgår men är svårt att i förväg uppskatta eventuella kostnadssänkningar för placeringar då socialtjänsten har det yttersta ansvar för att kommuninvånarna får det stöd och den hjälp de behöver.</p> <p>För att minimera risken att individer hamnar i ett långvarigt bidragsberoende behövs fortsatt utvecklingsarbete med Arbetsmarknadsenheten och Arbetsförmedlingen.</p> <p>Våld i nära relationer är ett stort samhällsproblem och det krävs att flera myndigheter och verksamheter ansvarar för att uppmärksamma våld och erbjuda stöd till våldsutsatta och våldsutövare. Kompetensutveckling behöver</p>	<p>Våra befintliga metoder behöver utvecklas för att få fler personer i arbete. Krävs intern och extern samverkan.</p> <p>Skyddade boende blir en lagreglerad insats, både för vuxna och för barn. Förändring av lag syftar till att förbättra skyddet för och stödet till personer som behöver skyddat boende och stärka</p>

	<p>erbjudas regelbundet för att bedriva ett kvalitativt arbete inom området.</p> <p>Årliga Statsbidrag från Socialstyrelsen möjliggör arbetet med att kompetens- och kvalitetsutveckling inom flera områden i verksamheten.</p>	<p>barnrättsperspektivet för barn som följer med en vårdnadshavare till ett skyddat boende. Förändringen kan leda till en ökning av placeringar med stöd av LVU (Lagen om vård av unga).</p> <p>Innebär en osäkerhet då det inför varje år är oklart om och hur mycket medel som går att ansöka om. Riskerar att kompetensutveckling uteblir då det saknas medel.</p>
Lagstiftning	<p>Förslag om ny Socialtjänstlag som beräknas träda i kraft 2025.</p> <p>Samsjuklighetsutredningen. Samsjuklighetsutredningen föreslår i sitt slutbetänkande, Från delar till helhet – Tvångsvården som en del av en sammanhållen och personcentrerad vårdkedja, hur en ny tvångsvårdslagstiftning ska utformas när det gäller personer som har skadligt bruk eller beroende.</p> <p>Huvudmannaskapsutredningen (SoU2023:) "Ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans" har varit ut på remiss hos att flertal instanser vilka i huvudsak ställt sig positiva.</p>	<p>Arbetet för omställningen till en mer långsiktigt hållbar, förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst pågår och behöver fortgå kommande år.</p> <p>Arbete pågår kring förslagen i Samsjuklighetsutredningen. Går förslagen igenom innebär det en genomgripande förändring. All - behandling av skadligt bruk och beroende flyttas till regionernas hälso- och sjukvård. Det kommer krävas en utveckling inom socialtjänsten då de har kvar att fatta beslut om viktiga delar i helheten, till exempel uppsökande och förebyggande insatser, de sociala insatserna för jämlika levnadsvillkor och för att en person ska kunna utveckla sina resurser, ha sysselsättning och boende.</p> <p>Förslaget är att det statliga huvudmannaskapet träder i kraft 2026 och därmed övergår till Försäkringskassan. Exempel på förändringar som föreslås är att det statliga huvudmannaskapet, är att varje utförare ska hantera sina egna sjuklöner, att kommunerna inte</p>

		<p>längre behöver medfinansiera de första 20 timmarna av den statliga assistansen och att kommunerna behåller huvudansvaret för utförandet. Nämnden bevakar utvecklingen i frågan.</p>

Vård och omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Social- och arbetsmarknadsnämnden

MISSIV

Synpunkter, klagomål och förslag tertial 3, 2023

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Genom att lämna synpunkter och klagomål har medborgare möjlighet att bidra till utvecklingen av kommunens verksamheter. Utifrån perspektivet av en lärande organisation är det viktigt att synpunkter och klagomål behandlas på ett sätt som kan komma verksamheterna till gagn

Under tertial 3, 2023 har 9 synpunkter, klagomål och förslag inkommit till Vård och Omsorg.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta,

att godkänna Redovisningen av synpunkter, klagomål och förslag tertial 3, 2023.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 SAN Sammanställning av synpunkter, klagomål och förslag tertial 2, 2023

Vård och omsorg

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Vård och omsorg

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

VÅRD OCH OMSORG
Marie Svens
Registrator

Sammanställning av inkomna synpunkter och klagomål för SAN tertial 3 (1 september till 2 december) 2023

Jämförande sammanställning för tertial 3, 2022 och 2023 samt för
helår, 2022 och 2023

Tidsperiod	IFO
Tertial 3 2022	3
Tertial 3 2023	9
Helår 2022	27
Helår 2023	22

Sammanställning av vilka kategorier synpunkterna handlar om tertia 3, 2023

Kategori:	IFO
Bemötande	3
Information	1
Omvårdnad	
Personal	
Handläggning	7
Trygghetslarm	
Mat	
Annat	2
Covid-19	

Samtliga synpunkter tertial 3, 2023

Ankomstsätt	E-post
Diarienummer	2023/56
Område	Individ och familj
Verksamhet	Vuxenenheten
Kategori	Handläggning och bemötande
Kommentar	Anhöriga lämnar synpunkter på handläggning för ekonomiskt bistånd i ett ärende gällande förälder.
Åtgärd	Enhetschef har samtal med anhöriga och förklarar vilka lagar och regler man förhåller sig till. Ber dem överklaga beslutet. Enhetschef och teamledare undersöker ärendet men kan inte hitta några oegentligheter i handläggning eller bemötande.

Ankomstsätt	Brev
Diarienummer	2023/57
Område	Individ och familj
Verksamhet	Biståndsenheten
Kategori	Handläggning
Kommentar	Synpunkter gällande handläggare som var otillgänglig och inte insatt i ärende.
Åtgärd	Enhetschef har haft samtal med anhörig som känner sig nöjd efter samtal. Byte av handläggare har genomförts.

Ankomstsätt	Synpunktsblankett
Diarienummer	2023/58
Område	Individ och familj
Verksamhet	Biståndsenheten
Kategori	Bemötande, information och handläggning
Kommentar	Synpunkter på att ingen överlämning skett till ny handläggare när den föregående slutat. Har inte fått någon återkoppling
Åtgärd	Synpunkten är besvarad med telefonsamtal till den som skickade in den. Dialog har förts kring synpunkterna.

Ankomstsätt	Brev
Diarienummer	2023/63
Område	Individ och familj
Verksamhet	Biståndsenheten
Kategori	Annat
Kommentar	Brev med diverse synpunkter, samtliga har förekommit tidigare.
Åtgärd	Enhetschef skickar ett svar.

Ankomstsätt	Brev
Diarienummer	2023/66
Område	Individ och familj
Verksamhet	Vuxenenheten
Kategori	Handläggning
Kommentar	Anhörig som har synpunkter på ett ärende gällande hjälp med lägenhet och händelser under insatstid.
Åtgärd	Enhetschef stämmer av med handläggare och kontaktar anhörig. Efter att personen det handlar om lämnat samtycke informerar enhetschef anhörig om situationen. Anhörig är nöjd med återkoppling och bemötande. Samtycke och planering framåt dokumenteras i klients akt.

Ankomstsätt	Synpunktsblankett
Diarienummer	2023/71
Område	Individ och familj
Verksamhet	Biståndsenheten
Kategori	Handläggning
Kommentar	Anhöriga är inte nöjda med vårdplanering och att de inte får den information de behöver
Åtgärd	Biståndsenheten har ökat samverkan mellan olika professioner för att förebygga att missnöje uppstår vid vårdplaneringar och andra möten.

Ankomstsätt	E-post
Diarienummer	2023/74
Område	Individ och familj
Verksamhet	Biståndsenheten
Kategori	Handläggning och bemötande
Kommentar	Anhörig har synpunkter på att person inte får de insatser hen behöver i tid, att det är svårt att få tag på biståndshandläggare och att en handläggares bemötande varit mycket otrevligt.
Åtgärd	Verksamhetschef har haft kontakt med anhörig, personen har nu fått de insatser som efterfrågats. Berörd enhet har upprättat en avvikelse för att hantera övrigt innehåll i klagomålet.

Ankomstsätt	E-post
Diarienummer	2023/78
Område	Individ och familj
Verksamhet	Vuxenenheten
Kategori	Handläggning
Kommentar	Person har synpunkter på att det inte fungerar med handläggare och att hen inte får den hjälp hen behöver gällande behandling och ekonomiskt bistånd.
Åtgärd	Teamledare för både vuxen och ekonomiskt bistånd tar kontakt med den klagande. Man går igenom vad personen behöver göra för att kunna få hjälp, planering görs och nu har personen en etablerad kontakt och har beviljats insatser och har fått löpande information gällande ansökan om ekonomiskt bistånd

Ankomstsätt	Synpunktsblankett
Diarienummer	2023/79
Område	Individ och familj
Verksamhet	Biståndsenheten
Kategori	Annat
Kommentar	Anhörig har ringt biståndsenheten för att hens förälder behöver utökad hjälp. Biståndsenheten ringde inte upp anhörig.
Åtgärd	Biståndsenheten har sett över rutinen gällande telefontider för en bättre tillgänglighet.

Vård och omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Social- och arbetsmarknadsnämnden

MISSIV

Handlingsplan Alkohol, Narkotika, Dopning, Tobak, Spel (ANDTS) – förebyggande arbete 2024–2025

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Regeringen fattade i mars 2022 beslut om en ny strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings och tobakspolitiken samt spel om pengar för perioden 2022–2025, "En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken samt spel om pengar 2022–2025".

Strategin behöver brytas ner till en handlingsplan för verksamheterna inom nämnden. Syftet med handlingsplanen är att ge en samlad riktning för preventionsarbete gällande alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar (ANDTS). Mål och aktiviteter ska säkerställa effektiva arbetssätt, metoder och samverkan inom området ANDTS. De målområden och aktiviteter som presenteras är prioriterade insatser.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta,

att anta Social- och arbetsmarknadsnämndens handlingsplan Alkohol, Narkotika, Dopning, Tobak, Spel (ANDTS) – förebyggande arbete för åren 2024–2025, samt

att överlämna Social- och arbetsmarknadsnämndens handlingsplan till Kommunstyrelsen för ytterligare handläggning.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 ANDT-förebyggande arbete 2020–2021
- 2 Handlingsplan Sala kommun – ANDTS förebyggande arbete 2022–2025

Vård och omsorg

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Vård och omsorg

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Handlingsplan alkohol, narkotika, dopning,
tobak och spel (ANDTS) - förebyggande arbete
2024–2025

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

VERKSAMHETSDOKUMENT

Metadata om dokumentet

Dokumentnamn Handlingsplan alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS) - förebyggande arbete 2024–2025		Dokumenttyp Handlingsplan	Omfattar [Omfattar]
Beslutsinstans Social-och arbetsmarknadsnämnd	Dokumentansvarig Verksamhetschef	Publicering Ledningssystem	

Beslutad/datum 2024-02-22	Översyn bör göras 2025-02-22	Klassificering 1.3.1.	Diarienummer [Diarienummer]
Relation [Relation]	Ersätter [Ersätter]		Författningssamling

INNEHÅLL

INLEDNING	3
SYFTE	4
STRATEGI	4
Lokal strategi	4
ORGANISATIN	6
UPPFÖLJNING	7
LOKAL STRATEGI	8
MÅL OCH INSATSOMRÅDEN	8-13

INLEDNING

God folkhälsa är ett politiskt mål och tillhör grundstenarna i ett välfärdssamhälle. Regeringen har satt upp mål att ta bort de hälsoskillnader som går att påverka. Ett arbete för ökad jämlik hälsa inom folkhälso- och ANDTS-området i samverkan med brottsförebyggande åtgärder är viktigt för att nå målet. ANDTS står för Alkohol, Narkotika, Dopning, Tobak och spel om pengar.

I mars 2022 presenterade Regeringen en fortsatt samlad strategi för ANDTS. Politiken (*Regeringens samlade strategi för alkohol, narkotika, dopning och tobak samt spel om pengar för 2022–2025*) för åren 2022–2025 som bygger på erfarenheter från strategiperioden 2011–2015 och 2016–2020.

Regeringens ANDTS-strategi för åren 2022–2025 inkluderar nu även (S) spel om pengar.

Regeringens samlade strategi för alkohol, narkotika, dopning och tobak samt spel om pengar för 2022–2025 (ANDTS-strategin) ska bidra till de övergripande målen för ANDT-respektive spelpolitiken:

- ett samhälle som är fritt från narkotika och dopning
- minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol
- minskat tobaksbruk
- minskade skadeverkningar av överdrivet spelande.

Begrepp och definitioner ANDTS står för *Alkohol, Narkotika, Dopning, Tobak och Spel*.

- **Alkohol:** Berusningsdryck.
- **Narkotika:** Läkemedel och hälsofarliga varor med beroendeframkallande egenskaper eller effekter av eufori, där ämnet antingen finns upptaget i en internationell överenskommelse som Sverige biträtt eller är narkotika förklarad av den svenska regeringen.
- **Dopningsmedel:** Prestationshöjande substanser såsom anabola androgena steroider.
- **Tobak:** Med tobak avses cigaretter, elektroniska rökverk, snus, vattenpipa och andra nikotinprodukter.
- **Spel:** Med spel avses den definition som anges i 2. kapitlet §1 Spellagen (2018:1138) det vill säga lotteri, vadhållning, kombinationsspel och pyramidspel. Vad gäller spelberoende definieras det som svårigheter för en person att kontrollera hur mycket tid och pengar som läggs på spel om pengar. Spel om pengar, alkohol och psykisk ohälsa förekommer ofta samtidigt.

NATIONELL STRATEGI

För att främja långsiktighet och kontinuitet bör det övergripande målet för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken respektive spelpolitiken ligga fast. Regeringen bedömer dock att innehållet i ANDT-strategin bör breddas till att även omfatta spel om pengar. Vidare bedöms att strategin inom tobaksområdet, förutom tobaksprodukter, även bör omfatta andra nikotinprodukter och inom narkotikaområdet även innefatta narkotikaklassade läkemedel.

För att uppnå Regeringens ambitioner inom området bedöms därtill att arbetet med narkotikaprevention bör förstärkas och att det brottsförebyggande och brottsbekämpande arbetet bör vara en integrerad del av arbetet med strategin.

Regeringen har fattat ett beslut gällande en samlad strategi för politiken avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel om pengar (¹ANDTS strategin). Syftet med strategin är att ange mål och inriktning för hur samhällets insatser inom ANDTS-området ska genomföras, samordnas och följas upp under perioden 2022–2025.

Syfte Handlingsplan

Syftet med Social- och arbetsmarknadsnämndens handlingsplan är att påvisa verksamhetens aktiviteter kommande år samt ge en samlad riktning för preventionsarbete gällande alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar (ANDTS). Mål och aktiviteter ska säkerställa effektiva arbetsätt, metoder och samverkan inom området ANDTS. De målområden och aktiviteter som presenteras är prioriterade insatser och är kopplad till den nationella strategin.

Användning av alkohol-, narkotika-, dopningspreparat, tobak och spel om pengar är nära förknippat med flera fysiska, psykiska och sociala konsekvenser. Förutom olika former av medicinska skadeverkningar och sjukdomar orsakar det även överdödlighet, social utslagning, brott, olyckor, misshandel, familje- och relationsproblem.

¹ <https://www.regeringen.se/contentassets/4e3f6172f23a4564a8f2604a206e0323/en-samlad-strategi-for-alkohol--narkotika--dopnings--och-tobakspolitiken-samt-spel-om-pengar-20222025-skr.-202122213>

Barn och unga är den huvudsakliga målgruppen för arbetet gällande alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar.

ANDTS förebyggande arbete 2024–2025 ska tydliggöra hur verksamheter ska samverka kring det förebyggande arbetet samt vilken inriktning och förhållningssätt som Social- och arbetsmarknadsnämnden har gällande ANDTS.

För att få en helhet för alkohol-, narkotika-, dopning-, tobak- och spelprevention i Sala kommun har Sala kommun en ANDTS-samordnare som tillsammans med andra aktörer driver dessa frågor i kommunen. ANDTS förebyggande arbete inkluderar även ett nära samarbete med det brottsförebyggande och brottsbekämpande arbetet i kommunen.

ANSVAR

Social- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för att på ett övergripande plan skapa förutsättningar för att den angivna utvecklingen blir möjlig.

Socialchef ansvarar för att driva och följa upp utvecklingen utifrån strategin i det förebyggande arbetet.

ORGANISATION

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har enligt förordningen om Länsstyrelseinstruktion i uppdrag att se till att de nationella politiska målen för samhällets ANDTS-insatser som Riksdag och Regering fattar beslut om omvandlas till förebyggande arbete anpassat efter lokala förhållanden. Länsstyrelsen erbjuder regelbunden utbildning, fortbildning och stöd till kommuner och andra samarbetspartners i det förebyggande arbetet.

ANDTS-samordning Social- och arbetsmarknadsnämnden

På Individ- och familjeomsorgen (Barn- och ungdomsenhetens öppenvård-Ungdomsteamet) finns ANDTS-samordnare som kontinuerligt samverkar med Länsstyrelsen och andra ANDTS-samordnare och coacher samt samverkanspartners både nationellt, regionalt och lokalt. ANDTS-samordningen ansvarar för att sprida kunskap och vetenskapligt betrodda metoder och föra in dessa lokalt i sin kommun genom olika aktiviteter.

Samverkan med Polisen och brottsförebyggande

ANDTS samordnare och Barn- och ungdomsenhetens öppenvård – Ungdomsteamet, har tät kontakt och samverkan med polisen och säkerhetssamordnare för brottsförebyggande arbetet.

Individ- och familjeomsorg (IFO)

ANDTS samordnare och Ungdomsteamet på Barn- och ungdomsenhetens öppenvård arbetar förebyggande, ger råd, stöd och behandling till ungdomar och familjer i frågor som rör alkohol och eller narkotika, andra droger samt kriminalitet och normbrytande beteenden. Målgruppen är 13–21 år men insats riktad mot yngre förekommer där behov finns.

ANDTS samordnare utbildar ANDTS coacher i kommunen. ANDTS coacher kan vara medarbetare som arbetar på skolorna och finns som stöd till elever, vårdnadshavare och skolpersonal.

Öppenvårdsmottagningen Stöd och behandling Vuxen har öppen ingång för unga över 18 år samt vuxna i behov av stöd och behandling.

Dagligen kan invånare i alla åldrar komma i kontakt med socialtjänst för vuxna, barn och unga via öppna telefontider.

UPPFÖLJNING

Målen i strategin är inte tidsbestämda. De är utformade så att de ska kunna utvärderas löpande. Uppföljning ska kunna visa om arbetet är på väg åt rätt håll i förhållande till uppsatta delmål samt de övergripande målen.

Årligen följer verksamhetschef upp aktiviteter som genomförs i förhållande till mål inom sitt ansvarsområde som del av ordinarie verksamhetsuppföljning. Uppföljningen ska säkerställa att strategin följer de nationella riktlinjerna gällande ANDTS.

MÅL OCH INSATSOMRÅDEN

ÖVERGRIPANDE MÅL

Social- och arbetsmarknadsnämnden ska verka för ett samhälle fritt från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och med ett minskat tobaksbruk samt överdrivet spel om pengar.

Det förebyggande arbetet ska genomsyras av barnperspektivet där barns rättigheter och möjligheter utifrån FN:s barnkonvention sätts i centrum, genusperspektiv för att ge alla oavsett kön lika möjligheter samt mångfaldsperspektiv där individer av olika förutsättningar och bakgrund tillmäts samma betydelse.

MÅLOMRÅDEN

Aktiviteterna under respektive delmål är prioriterade exempel på aktiviteter som leder till delmålets uppfyllnad. Arbetet ska präglas av långsiktighet där hälsofrämjande arbete stärker människors hälsa och välmående i vid mening.

Nedan presenteras aktiviteter utifrån de strategiska målen. Vissa aktiviteter kan ha koppling till flera målområden men redovisas bara under ett. De prioriterade insatserna utesluter inte ytterligare insatser och kan styras och anpassas med hänsyn till behov som uppkommer.

Ansvariga för en aktivitet innebär ett huvudansvar för målet, dock kan fler vara berörda och ha ett ansvar i arbetet för att uppnå målen.

Mål 1 – Tillgången till alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobaks och nikotinprodukter samt skadeverkningarna av spel om pengar ska minska

Grundläggande förutsättningar för att minska skadeverkningar och problem relaterat till ANDTS är att begränsa tillgång och tillgänglighet.

Aktivitet	Indikatorer	Ansvar
1.1 En fungerande lokal samverkan och samordning mellan ANDTS-förebyggande och trygghetskapande och brottsförebyggande arbete	Lokal samverkan mellan ANDTS samordnare, socialtjänst, polis, brottsförebyggande, skola, Kultur och fritid riktat till målgruppen barn och unga, vårdnadshavare, skolpersonal.	IFO ANDTS samordnare
	Samordnande stödjande ANDTS/brottsförebyggande insatser inom SSG-gruppen ¹ , EST-gruppen ²	IFO ANDTS samordnare
1.2 Rökfri arbetstid för medarbetare i Sala kommun	Insatser för att främja en rökfri arbetstid	VoO

Mål 2 – Barn och unga ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av alkohol, narkotika, dopning, tobaks- och nikotinprodukter och spel om pengar

¹ SSG – gruppen socialsamverkansgrupp

² EST-gruppen Effektiv Samordning för Trygghet

Aktivitet	Indikatorer	Ansvar
<p>2.1 Barn i familjer med missbruk, psykisk ohälsa eller psykisk funktionsnedsättning ska erbjudas ändamålsenligt stöd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Samordna insatser inom Individ- och familjeomsorg. (SIP, nätverksmöten) - Erbjuda stödgrupper för barn och ungdomar – Rodret (gruppverksamhet för barn som växer upp i familjer med missbruk, psykisk ohälsa, skilsmässa) - Erbjuda insats genom bistånd och öppen ingång inom socialtjänsten 	<p>IFO Socialtjänsten</p>
<p>2.2 Stöd och utbildning till föräldrar, skolpersonal, barn och ungdomar, samt fritidsföreningar i Sala kommun</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ANDTS samordning - Utbildning av ANDTS coacher - Samverkan med ANDTS coacher - Skapa ANDTS coachnätverk - Föräldrastöd till föräldrar - Information till föräldrar under föräldramöten - Information till skolpersonal, andra viktiga aktörer - Stöd till skola, fritidsföreningar i upprättande av ANDTS-policys 	<p>ANDTS samordnare i samverkan med aktuella aktörer Socialtjänsten</p>

Mål 3 – Antalet barn och unga som börjar använda narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter eller debuterar tidigt med alkohol och spel om pengar ska minska

Aktivitet	Indikatorer	Ansvar hos kommunen
3.1 Uppmärksamma och förebygga ANDTS-relaterad ohälsa	Erbjuda öppenvård för att nå barn och unga i ett tidigt skede. Både via öppen ingång och bistånd. Erbjuda föräldraskapsstöd	IFO
Samverkan	Samverkan mellan skola, andra aktörer som arbetar med barn och unga	IFO ANDTS samordnare
	Aktivt arbeta förebyggande, uppsökande på barn och ungdomars arenor.	IFO ANDTS samordnare Socialtjänst
Upplysande	Aktivt arbeta med temaveckor och olika teman. Skapa dialog i kommunen och med samverkanspartners	ANDTS samordnare
3.2 Öka kunskap och trygghet avseende handlingsförfarande i ANDTS-frågor bland personer som arbetar med barn och ungdomar	Utbilda ANDTS coacher i kommunen. Skapa ANDTS coachnätverk i kommunen. Hålla i ANDTS boosterträffar. Ingå i Länsstyrelsens nätverk för ANDTS-frågor. Samverkan med Länsstyrelsen i frågor gällande ANDTS på olika nivåer. Samverka med viktiga aktörer inom kommunen.	IFO ANDTS samordnare

Mål 4 – Antalet personer som utvecklar skadligt bruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter och spel om pengar ska minska

Aktivitet	Indikatorer	Ansvar hos kommunen
<p>4.1 Ungdomar, vuxna, familjer i riskzon för riskbruk och skadligt bruk eller beroende av ANDTS ska tidigt erbjudas kvalificerat stöd</p>	<p>Öppenvårdsverksamheterna i Sala kommun som riktar sig till barn, ungdomar och deras familjer, samt vuxna ska vara väl kända på skolorna, fritidsgård och hos föreningar samt övriga invånare i Sala kommun.</p> <p>Socialtjänsten i kommunen erbjuder samordnat stöd. Samverkar.</p>	<p>IFO</p>
	<p>Grundskolans och gymnasieskolans respektive handlingsplan och riktlinjer gällande upptäckt av ANDTS användande hos eleverna ska vara väl kända.</p>	
<p>4.2 Nå ut till vuxna, barn, unga med kunskap kring ANDTS och dess skadeeffekter</p>	<p>ANDTS förebyggande arbete sker på universell, selektiv och indikerad nivå.</p> <p>ANDTS arbetet sker i samverkan med andra aktörer</p>	<p>IFO ANDTS samordnare</p>
<p>4.3 Samverkan mellan hälso- och sjukvården och socialtjänst samt med andra aktörer för en sammanhållen vård</p>	<p>Genomföra SIP vid behov</p> <p>Deltar vid SSG möten</p> <p>Genomföra nätverksmöten</p> <p>Samverka</p>	<p>IFO</p>
	<p>Samordna insatser inom individ- och familjeomsorg.</p>	<p>IFO</p>

¹ SSG – gruppen socialsamverkansgrupp

¹ EST-gruppen Effektiv Samordning för Trygghet

Mål 5 – Personer med skadligt bruk eller beroende ska utifrån sina förutsättningar och behov ha tillgång till vård och stöd av god kvalitet

Aktivitet	Indikatorer	Ansvar hos kommunen
5.1 God samverkan mellan samtliga länkar i vårdkedjan	Använda de verktyg för samverkan mellan länkarna i vårdkedjan som finns, t.ex. SIP och samverkansavtal.	IFO
5.2 Strategiskt långsiktigt arbete för att motverka narkotikarelaterad dödlighet bland vuxna, barn och ungdomar	Erbjuda lättillgängliga stöd- och behandlingsinsatser. Samverkan mellan öppenvård, socialtjänst polis, brottsförebyggande, skola, föreningar och ungdomsverksamheter.	IFO ANDTS samordnare

ANDTS-förebyggande arbete 2024–2025
Vård och omsorg

ANTAGEN | 2024-02-22 | DIARIENUMMER 2019/1655 | REVIDERAD | [Reviderad] | DIARIENUMMER SAN 2024/26

SALA KOMMUN

Växel: 0224-74 70 00 | E-post: vardomsorg@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

Vård och omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Social- och arbetsmarknadsnämnden

MISSIV

Revidering av Riktlinje – Bedömning av insatser enligt SoL för äldre och funktionshindrade.

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Syftet med riktlinjen är att säkerställa att biståndsbeslut fattas enligt samma bedömningsgrunder. Dokumentet ska även ge information till sökande, anhöriga och allmänheten om vilken hjälp och stöd de kan förvänta sig från socialtjänsten.

Det finns behov av revideringar i riktlinjen utifrån att bevilja rätt insatser utifrån individuella behov samt säkerställa ett kostnadseffektivt arbetssätt.

Aktuella revideringar gäller stycke 3.7 Mellanboende.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta,

att fastställa Riktlinje för Bedömning av insatser enligt SoL för äldre och funktionshindrade i sin helhet.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 Riktlinje - Bedömning av insatser enligt SoL för äldre och funktionshindrade.

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det blir fler jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Riktlinje för Bedömning av insatser enligt Socialtjänstlagen (2001:453) för äldre och funktionshindrade

Social- och arbetsmarknadsnämnden
Äldre- och omsorgsnämnden

Metadata om dokumentet

Dokumentnamn Bedömning av insatser enligt Socialtjänstlagen (2001:453) för äldre och funktionshindrade		Dokumenttyp Riktlinje	Omfattar Vård och omsorg
Beslutsinstans Social- och arbetsmarknadsnämnden	Dokumentansvarig Socialchef	Publicering Ledningssystem	

Beslutad/datum 2024-02-22	Översyn bör göras 2024-09-20	Klassificering 1.3.1.	Diarienummer SAN 2023/ 46
Relation [Relation]	Ersätter 2023-05-17		Författningssamling

INNEHÅLL

1 Bakgrund	4
2 BISTÅNDSBEDÖMNING.....	5
2.1 SKÄLIG LEVNADSNIVÅ.....	5
2.2 BISTÅNDSBESLUT - UPPFÖLJNING.....	6
2.3 FÖRENKLAD BISTÅNDSHANDLÄGGNING.....	6
2.4 ANSÖKAN OM BISTÅND INFÖR FLYTT TILL ANNAN KOMMUN.....	6
2.5 TILLFÄLLIG VISTELSE I KOMMUNEN.....	6
2.6 ÖVRIGA BESTÄMMELSER	7
3 BISTÅNDSINSATSER	9
3.1 HEMTJÄNST	9
3.1.1 SERVICEINSATSER – EJ VID FÖRENKLAD HANDLÄGGNING	9
3.1.2 OMVÅRDNADSINSATSER	11
3.2 DAGVERKSAMHET.....	14
3.3 KORTTIDSVISTELSE.....	14
3.4 BOENDESTÖD.....	15
3.5 ANHÖRIGSTÖD.....	17
3.5.1 AVLÖSARSERVICE I HEMMET	17
3.5.2 DAGVERKSAMHET SOM AVLASTNING	17
3.5.3 KORTTIDSVISTELSE SOM AVLASTNING, ENSTAKA TILLFÄLLEN	17
3.5.4 VÄXELVÅRD.....	17
3.6 PALLIATIV VÅRD – I LIVETS SLUTSKEDE.....	17
3.7 MELLANBOENDE.....	18
3.8 SÄRSKILT BOENDE.....	19
3.8.1 PARBOENDE.....	19
3.8.2 MEDFLYTT TILL SÄRSKILT BOENDE (MEDBOENDE).....	19
3.8.3 HEMTJÄNSTINSATSER I SÄRSKILT BOENDE	20
3.9 KONTAKTPERSON	20

RIKTLINJE FÖR HANDLÄGGNING OCH BESLUT OM INSATSER TILL ÄLDRE OCH FUNKTIONSHINDRADE I SALA KOMMUN

1 Bakgrund

Syftet med riktlinjen är att säkerställa att biståndsbeslut fattas enligt samma bedömningsgrunder. Dokumentet ska även ge information till sökande, anhöriga och allmänheten om vilken hjälp och stöd de kan förvänta sig från socialtjänsten.

I den här riktlinjen beskrivs vilka kriterier som gäller för rätt till biståndsinsatser till vuxna i Sala kommun, samt vilken omfattning som i regel definieras som skälig levnadsnivå.

2 BISTÅNDSBEDÖMNING

Grundförutsättningar:

- Kommunen har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver (2 kap. 1 § socialtjänstlagen).
- Rätten till bistånd regleras i 4 kapitlet i socialtjänstlagen.

All biståndsbedömning utgår från individens behov. Kommunerna har möjlighet att upprätta riktlinjer som vägledning för bedömningar, men vid varje ansökningstillfälle måste en individuell bedömning göras. Biståndet ska medföra att personen uppnår skälig levnadsnivå och det ska stärka personens möjlighet att leva ett självständigt liv.

Behovsbedömningsprocessen ska fokusera på individens behov och innefatta följande frågor:

- Vilket behov föreligger, hur ser aktuella förhållanden ut?
- Kan behovet tillgodoses på annat sätt än genom socialtjänsten?
- Vilka insatser kan socialtjänsten erbjuda för att stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv?

2.1 SKÄLIG LEVNADSNIVÅ

Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Det innebär inte bara en nivåbestämning utan ger också uttryck för vilken form av insats, vård och stödformer som kan komma i fråga. Vid bedömning av vilken insats som kan komma ifråga görs sammanvägning av olika omständigheter såsom den önskade insatsens lämplighet som sådan, kostnaderna för den önskade insatsen i jämförelse med andra insatser samt den enskildes önskemål. Det finns inte någon obegränsad frihet för den enskilde att välja sociala tjänster oberoende av kostnad (prop. 00/01, RÅ 1986 ref 175). Ansökan om bistånd för insatser i ordinarie boende avslås, eller utökade insatser nekas, i ärenden när behovet av insatser är omfattande, en skälig levnadsnivå inte kan tillförsäkras och kostnaderna för de sammantagna insatserna för kvarboende väsentligen överskrider den för särskilt boende/korttidsplats.

I begreppet skälig levnadsnivå ingår det för den som har beviljats, eller beviljas, särskilt boende, att kunna fortsätta sammanbo med sin make/maka, sammanboende eller registrerad partner oavsett olika omsorgsbehov.

En individuell bedömning kan resultera i att ett beslut avviker från det som beskrivs i riktlinjerna om det finns särskilda skäl. Avvikelse kan innebära att den sökande har ett behov av insatser i större omfattning än vad som anges i riktlinjerna för att vara tillförsäkrad en skälig levnadsnivå. Ett sådant beslut fattas av Social- och arbetsmarknadsnämndens utskott.

2.2 BISTÅNDSBESLUT - UPPFÖLJNING

Beviljat bistånd enligt socialtjänstlagen fastställs i ett biståndsbeslut. Besluten ska omprövas vid förändrat hjälpbehov eller vid förändrade förhållanden i övrigt. Om inga förändrade förhållanden har kommit till socialtjänstens kännedom, följs biståndsbeslut upp minst en gång per år.

2.3 FÖRENKLAD BISTÅNDSHANDLÄGGNING

Personer som fyllt 75 år kan erhålla upp till 9 timmar servicetjänster/hushåll i månaden samt trygghetslarm av Sala kommun genom s.k. förenklad biståndshandläggning. För makar och sammanboende som delar hushåll räcker att den ena parten uppnått 75 års ålder för beslut om serviceinsatser.

Beslut om förenklad biståndshandläggning fattas enligt 4 kap 2a § socialtjänstlagen. Möjligheten att ansöka om förenklad biståndshandläggning för personer som fyllt 75 år innebär inte någon inskränkning i möjligheten att ansöka om insatser enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen.

2.4 ANSÖKAN OM BISTÅND INFÖR FLYTT TILL ANNAN KOMMUN

En person som önskar flytta till en annan kommun och till följd av ålderdom, funktionsnedsättning eller allvarlig sjukdom har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och därför inte kan bosätta sig där, utan att inflyttningsskommunen bistår med behövliga insatser, får hos den kommunen, enligt 2 kap. 8 § socialtjänstlagen, ansöka om sådana insatser. En sådan ansökan ska behandlas som om den enskilde var bosatt i inflyttningsskommunen. Att den sökandes behov är tillgodosedda i hemkommunen beaktas inte vid bedömningen av ansökan. På begäran av inflyttningsskommunen är hemkommunen skyldig att bistå med utredning. En prövning görs inledningsvis gällande om personen tillhör en grupp med rätt att söka bistånd i en annan kommun. Om den enskilde tillhör gruppen görs en sedvanlig biståndsbedömning i enlighet med inflyttningsskommunens riktlinjer. Om den enskilde inte uppfyller kriterierna görs ett avslag där motiveringen framgår.

2.5 TILLFÄLLIG VISTELSE I KOMMUNEN

För personer som tillfälligt besöker Sala kommun och behöver insatser i form av hjälp i hemmet gäller att bosättningskommunen (hemkommunen) svarar för beslut. Det gäller vistelser upp till sex månader. Sala kommun som vistelsekommun är skyldig att bistå hemkommunen med stöd i utredning och verkställighet av insatser. Bosättningskommunen ska ersätta vistelsekommunen för de kostnader som det innebär att verkställa de beslutade insatserna. Bosättningskommunen ska ersätta vistelsekommunen enligt den ersättningsnivå som gäller i bosättningskommunen. Någon möjlighet att överklaga ett ersättningsbeslut finns inte och vistelsekommunen har ingen möjlighet att kräva

ersättning för utredningskostnader.

För akuta situationer gäller att Sala kommun som vistelsekommun har ett yttersta ansvar för stöd och hjälp enligt den grundprincip som gäller i socialtjänstlagen.

2.6 ÖVRIGA BESTÄMMELSER

FN konventionen om barnets rättigheter

FN:s konvention om barnets rättigheter, oftast kallad barnkonventionen, blev svensk lag 1 januari 2020. Lagstiftningen är det främsta instrumentet för att garantera att barnets rättigheter tillgodoses i verksamheter, beslut och åtgärder som rör det enskilda barnet och barn som kollektiv. Lagstiftningen ska främja och skydda barnets rättigheter på ett effektivt sätt. Det skärper kraven på att leva upp till barnets rättigheter genom att den systematiska prövningen av barnets bästa ska utredas och belysas i kommunens samtliga ärenden och beslut.

Anmälningsskyldighet vid oro för barn

Myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdomar samt andra myndigheter inom socialtjänsten är enligt socialtjänstlagen skyldiga att genast anmäla om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att den behöver ingripa till ett barns skydd. Anmälningsskyldigheten innebär att sekretessen mellan olika verksamheter bryts. Anmälan ska göras till Barn- och ungdomsenheten på socialtjänsten för utredning av barnets behov och situation.

Lag om valfrihet (LOV) vid hemtjänst i form av serviceinsatser

Biståndshandläggaren ska sakligt och objektivt informera om aktuella utförare av tjänster enligt LOV. För hemtjänst i form av serviceinsatser har den enskilde rätt att välja vilken utförare som ska utföra den beviljade insatsen. Om den enskilde (eller företrädare) inte vill, eller kan, välja utförare ges uppdraget till ickevalsutföraren. Den enskilde har rätt att byta utförare. Vid omval kontaktar den enskilde biståndshandläggaren.

Insatser vid hushållsgemenskap

Enligt äktenskapsbalken har makar ett gemensamt ansvar för hem och barn och ska i samråd verka för familjens bästa. Det innebär att hemmets skötsel, som t.ex. att städa, handla, laga mat och liknande uppgifter, är makarnas gemensamma ansvar. Motsvarande gäller i praktiken för sambor. Finns flera personer, exempelvis hemmavarande barn eller annan närstående, i hushållet ska samtligas förmåga att kunna utföra hushållsgemensamma insatser bedömas i utredningen. Underårigas förmåga att bidra ska utredas i förhållande till mognad och ålder.

Anhöriganställningar

I Sala kommun tillämpas inte anhöriganställningar.

Avgifter

Insatser som inte är avgiftsbelagda är angivna i riktlinjen. Resterande insatser är

belagda med avgift. Information om aktuell nivå för avgifterna finns på Sala kommuns hemsida. Information om avgifter kan även fås genom kontakt med avgiftshandläggare.

3 BISTÅNDSINSATSER

3.1 HEMTJÄNST

Hemtjänst beviljas personer, som på grund av funktionshinder, sjukdom eller ålder har svårigheter att helt eller delvis, sköta hemmet och/eller sin egen omvårdnad. Hjälptjänst beviljas i de avseenden som den enskilde inte kan tillgodose sina behov själv eller få dem tillgodosedda på annat vis.

Hemtjänst delas in i två kategorier:

1. *Serviceinsatser (Förenklad handläggning möjlig för de som fyllt 75 år).*

Städning, inköp, sällskapsdjur och tvätt. Serviceinsats i form av städning, inköp och tvätt utförs dagtid måndag – fredag.

Serviceinsatser i form av städning, inköp och tvätt utförs i första hand av de servicebolag som tecknat avtal med Sala kommun enligt LOV. För den mottagare av hemtjänst som har stora omvårdnadsbehov eller kognitiv svikt kan beslut fattas av biståndshandläggare som innebär att kommunen blir utförare för hela insatsen. Serviceinsats i form av sällskapsdjur utförs av den kommunala hemtjänsten.

2. *Omvårdnadsinsatser*

Insatserna ska tillgodose fysiska, psykiska och sociala behov. Hjälptjänst med att klä sig, sköta sin personliga hygien, hjälp för att kunna äta och dricka samt insatser för att bryta isolering och för att den enskilde ska känna trygghet och säkerhet i det egna hemmet. Som sociala insatser räknas exempelvis ledsagning, samtal med den enskilde, aktivering, kontakt med närstående och serviceinrättningar.

Alla omvårdnadsinsatser utförs av kommunens hemtjänst.

3.1.1 SERVICEINSATSER – EJ VID FÖRENKLAD HANDLÄGGNING

Städning

Den enskildes eller hushållets gemensamma resurser och förmågor att utföra eller delta i göromålen ska beaktas i biståndsbedömningen. Städinsatsen är ett abonnemang och under året ingår, förutom underhållsstädning av maximalt 2 – 3 rum och kök samt hygienutrymmen (damma, dammsuga och torka golv), moment som avfrostning och rengöring av kyl/frys, ugn- och spisrengöring, torka ur köksskåp och torka av köksluckor, städning av balkong och uteplats samt fönsterputs. De ska rymmas inom ramen för beviljad tid och det innebär att den enskilde får avstå viss del av underhållsstädningen viss vecka om man önskar få något av de övriga momenten utförda.

1,5 timmar varannan vecka bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

Tiden för städning är beräknad för 2 - 3 rum och kök. Om bostaden är större städas inte hela bostaden vid varje tillfälle. Om bostaden är mindre (1 r o k) bedöms en timme varannan vecka tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

Kompletteringsstäd

När omvårdnadsbehovet är stort eller om andra särskilda skäl föreligger kan den enskilde beviljas hjälp med kompletteringsstäd utöver den ordinarie städningen. Skäl till att beviljas den hjälpen kan till exempel vara inkontinensbesvär, synproblem, demens, allergi och liknande som kan föranleda ett utökat städbehov.

0,5 timmar per vecka bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

Avgränsning:

Storstädning såsom vädring av tunga mattor, förråds/vindsstädning beviljas inte som bistånd. Saneringsstädning och flyttstädning ingår inte i hemtjänst.

Inköp/övriga ärenden

Personer som inte själva kan utföra sina inköp eller uträtta ärenden på apotek, bank eller dylikt kan beviljas hjälp från hemtjänsten. Den enskilde har rätt att vara delaktig vid inköpen om så önskas.

Inköp i Sala kommun, för den som har omvårdnadsinsatser från hemtjänsten, sker normalt genom att hemtjänsten besöker den enskilde och de utför inköpen tillsammans på elektronisk väg. Sedan ombesörjs hemleverans av varor från butik genom de LOV-företag som är anslutna till hemtjänsten.

Hemtjänstpersonal ansvarar för att ha med uppkoppling mot butik hem till mottagaren.

0,75 timmar per vecka då affären ligger inom 5-10 minuters avstånd, samt en timme då avståndet är längre, bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

Om den enskilde följer med till affären görs ett individuellt tidstillägg. Om den enskilde behöver hjälp att planera inköp görs individuellt tillägg. Vid ytterligare ärenden, t. ex. post/bank/apotek får ett individuellt tidstillägg göras.

Tvätt/renbäddning

Hjälp med tvätt innebär tvätt av den enskildes kläder, sänglinne och handdukar samt strykning av kläder. Hjälpen omfattar även renbäddning, upphängning eller torktumling samt vikning av ren tvätt.

0,5 timme varannan vecka i samband med städ varannan vecka eller i samband med annan insats om den enskilde inte har städhjälp bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

Vid enbart tvättinsats görs en individuell bedömning av tiden.

Sällskapsdjur

Den enskilde som sedan tidigare har ett sällskapsdjur samt hemtjänst för hjälp i övrigt kan få stöd för skötsel av sällskapsjuret, om behovet inte kan tillgodoses på annat vis. Stödet kan innefatta hjälp i den vardagliga skötseln av sällskapsjuret i form av kortare rastande promenader, stöd i utfodring samt rengöring av exempelvis kattlåda. Den enskilde ska i möjligaste utsträckning vara delaktig i skötseln av sitt sällskapsdjur. Stödet innefattar inte kloklippning, pälsvård, promenader i motionssyfte eller veterinärbesök.

Upp till 0,5 timme per dag bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

3.1.2 OMVÅRDNADSINSATSER

Den personliga omvårdnaden ska tillgodose fysiska, psykiska och sociala behov såsom intag av måltider, hjälp med hygien, förflyttning, social och fysisk aktivitet, insatser för att bryta isolering och för att den enskilde ska känna trygghet och säkerhet i det egna hemmet.

Trygg hemgång

Trygg hemgång kan beviljas enskild som:

- känner stor oro eller otrygghet i samband med hemgång från sjukhus
- känner stor oro eller otrygghet i samband med hemgång från korttidsplats.
- har omvårdnadsbehov som är svåra att bedöma i samband med hemgång från sjukhus eller hemgång från korttidsplats.

Beslut om Trygg hemgång ska föregås av en utskrivningsplanering som görs under vistelse på sjukhus eller under vistelse på korttidsplats. Det krävs för att möjliggöra en god planering för den enskilde. Planeringen sker i samverkan med den enskilde, ev. anhörig/närstående samt följande professioner om de berörs, t. ex. HTJ, SSK och Rehab.

På utskrivningsplaneringen bestäms datum för när SIP/uppföljningsmöte i hemmet ska ske. Datumet ska vara inom 14 dagar efter hemkomst och deltagare i SIP/uppföljningsmöte i hemmet är de professioner som är fortsatt berörda. Inför mötet skickar hemtjänsten rapport om vilka behov som föreligger till Biståndsenheten. Den enskilde ska vara delaktig i det som skrivs i rapporten. På SIP/uppföljningsmöte i hemmet görs en långsiktig planering och nya beslut tas.

Trygg hemgång innebär att personal från hemtjänsten möter upp den enskilde i hemmet i samband med hemgången. Hemtjänsten och den enskilde planerar tillsammans insatserna för att tillgodose den enskildes behov av omvårdnad och service. Insatserna anpassas kontinuerligt utifrån den enskildes behov.

För den enskilde som lämnar sjukhus och kan komma hem med hjälpmedel skall Trygg hemgång alltid föregå korttidsvistelse. Korttidsvistelse efter Trygg hemgång kan bli aktuell om en mycket omfattande hemtjänst efter några dagar i hemmet inte kan minskas. En mycket omfattande hemtjänst innebär hemtjänst

som går utöver vad som ryms inom bedömningsriktlinjerna.

Beslut om Trygg hemgång gäller under två veckor. Om behov av stöd fortsatt föreligger efter två veckor ska behoven tillgodoses med andra insatser.

Morgonhjälp

Insatserna är individuellt bedömda utifrån den enskildes önskemål och förmåga. Med morgonhjälp menas att den enskilde ska få stöd i att bli klar för dagen. Det kan innebära hjälp med personlig hygien, frukost, bäddning, se över bostaden och liknande.

0,5 timmar per tillfälle bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

Hur lång tid som beviljas för omvårdnad på morgonen beror på vilka/hur många moment den enskilde behöver hjälp med.

Kvällshjälp

Insatserna är individuellt bedömda utifrån den enskildes önskemål och förmåga. Med kvällshjälp menas att den enskilde ska få stöd i att bli klar för natten. Det kan innebära hjälp med personlig hygien, lättare kvällsmat, se över bostaden och liknande.

0,5 timmar per tillfälle bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

Om insats beviljas två gånger per kväll är oftast det ena besöket kortare än 0,5 timmar. Hur lång tid som beviljas beror på vilka/hur många moment den enskilde behöver hjälp med.

Nattinsatser

Insatserna är individuellt bedömda utifrån den enskildes önskemål och förmåga. Nattinsatser beviljas om den enskilde har behov av tillsyn, hjälp med hygien eller vändning nattetid. Tillsyn nattetid verkställs i första hand som kameratillsyn, efter överenskommelse med den enskilde.

Nattinsatser beviljas med ett eller fler besök per natt. Tid anges inte.

Dusch/Hygienhjälp

Beslut om duschhjälp görs efter behovsbedömning av rehabteamet efter hembesök och genomgång av hjälpmedel.

0,5 timmar per tillfälle bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

Duschhjälp i samband med annan hjälp morgon/kväll beviljas 0,25 timmar per tillfälle.

Tillsyn och/eller trygghetsringning

Tillsyn beviljas om den enskilde känner otrygghet i sitt boende. Tillsyn kan också beviljas vid behov av stöd eller hjälp såsom stöd med toalettbesök eller för att säkerställa att den enskilde har ätit.

Tillsynen kan erbjudas i form av besök eller trygghetsringning.

Trygghetsringning beviljas om den enskilde bedöms behöva extra påminnelser av olika slag eller vid upplevelse av otrygghet.

0,25 timmar per tillfälle bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

Aktivitet

Aktivitet är en insats som innebär att den enskilde fritt kan välja att disponera den beviljade tiden tillsammans med hemtjänsten. Det kan handla om exempelvis social samvaro, promenad, annan fysisk aktivitet eller deltagande i kulturella och/eller fritidsaktiviteter.

Träning som ordineras av rehabteamet ingår inte i aktivitet.

Insatser beviljas i tid, individuell bedömning i timmar, upp till fyra timmar per vecka.

Mathållning

Den som behöver stöd i att planera eller tillaga varm mat och som har svårt att ta sig till matsal/restaurang kan få hjälp med mathållning. Hjälp med mathållning kan innebära enklare matlagning, förberedelser av måltid, dukning, servering, sällskap vid måltid, matning, avdukning och diskning.

Hjälp med mathållning kan också innefatta stöd i upphämtning av matlåda eller inköp av färdigmat under förutsättning att hjälpbehov med mathållning föreligger. I övrigt beaktas inköp av matlåda som en serviceinsats.

Hjälp med frukost – se under personlig omvårdnad *Morgonhjälp*.

Hjälp med kvällsmål – se under personlig omvårdnad *Kvällshjälp*.

Hjälp med matning - kan beviljas om den enskilde har behov av detta.

0,75 timmar per tillfälle för huvudmål (duka fram, tillreda enklare måltid/egen mat, diskning av kärl/redskap) samt ytterligare 0,25 timmar om personen behöver stöd och hjälp vid måltiden bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå.

Trygghetslarm

Trygghetslarm syftar till att skapa trygghet för den enskilde och de anhöriga. Trygghetslarm innebär möjlighet att påkalla hjälp dygnet runt när oplanerade hjälpbehov uppstår. Insatsen kan även beviljas som stöd till anhörig som vårdar närstående. Om fler personer som bor i samma hushåll har behov av larm skall varje person ha ett enskilt beslut om larm.

Kriterier för att bli beviljad trygghetslarm är upplevd oro och/eller förhöjd risk att falla. För den som fyllt 75 år finns möjlighet till förenklad biståndshandläggning vid ansökan om trygghetslarm. Förenklad biståndshandläggning gäller inte vid ansökan om trygghetslarm på särskilt boende.

Ledsagning

Ledsagning kan beviljas för fritids- och kulturaktiviteter, stöd i att uträtta ett ärende eller besöka en träffpunkt. Ledsagning kan även beviljas när närstående ej kan följa med till läkare/tandläkare etc. Behövs biltransport ska den enskilde bekosta sjukresa, färdtjänst eller kollektivtrafik själv.

Insatser beviljas i tid, individuell bedömning i timmar, upp till 12 timmar per månad.

Hjälp med egenvård

Egenvård är hälso- och sjukvårdsåtgärder som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal bedömt att en enskild själv kan utföra eller utföra med hjälp av någon annan. Vilka åtgärder som kan bedömas som egenvård går inte att ange generellt. Om den enskilde behöver hjälp med egenvården kan en ansökan om bistånd enligt socialtjänstlagen göras och i samband med detta lämnas ett egenvårdsintyg. Med intyget ska den dokumenterade planeringen bifogas.

Omfattningen anges i tillfällena per dag i enlighet med egenvårdsintyget. Tid anges ej.

3.2 DAGVERKSAMHET

Dagverksamhet beviljas i regel personer som bor i ordinärt boende.

Dagverksamhet kan också beviljas personer som är under 67 år och som bor i annan boendeform.

Dagverksamheten innebär att få vistas i en förståelsefull och trygg miljö där den enskilde får tid och förståelse för att utföra de funktionsuppehållande aktiviteter som han/hon behärskar. Den enskilde ska genom dagverksamheten få delta i social samvaro. Målet för verksamheten är att stärka den enskildes livskvalitet och självförtroende.

Syftet med dagverksamheten är:

- stimulans och social samvaro samt att bryta isolering
- funktionsbevarande aktiviteter
- avlastning och stöd för anhöriga
- möjliggöra kvarboende i det egna hemmet

Dagverksamhet finns både som biståndsbedömd insats och som öppen verksamhet. Verksamheten avgör vistelsetid på dagverksamheten utifrån den enskildes behov av insatsen.

3.3 KORTTIDSVISTELSE

Korttidsvistelse innebär en tillfällig vistelse, som innefattar omvårdnad, service, aktivering, funktionsbevarande insatser samt stimulans. Kriterier för att beviljas korttidsvistelse innebär omfattande hjälpbehov det vill säga att insatser via hemtjänsten inte är tillräckliga.

Korttidsvistelse vid utskrivning från sjukhus beviljas endast efter att insatsen Trygg hemgång har övervägts. För personer med stark oro eller med svårbedömda omvårdnadsbehov skall behoven tillgodoses genom insatser från hemtjänsten. Se rubrik "Trygg hemgång".

Korttidsvistelse kan också beviljas som en tillfällig lösning i avvaktan på att en omfattande bostadsanpassning genomförs.

Korttidsvistelse beviljas maximalt i två veckor. Undantag kan göras, efter underlag från legitimerad personal gällande ett långvarigt behov hos den enskilde, då korttidsvistelse kan beviljas i maximalt 8 veckor.

Eventuell förlängning ska bedömas som nödvändig och uppföljning ska göras innan beslutet går ut. Om en person som är beviljad korttidsvistelse blir inskriven inom hälso- och sjukvården upphör biståndet på korttidsvistelse efter 48 timmar och en ny planering påbörjas när den enskilde blir medicinsk färdig behandlad.

Korttidsvistelse i väntan på permanent plats i särskilt boende

Personer som beviljats plats i särskilt boende och inte kan vänta i det egna hemmet, beviljas korttidsvistelse tills plats kan erbjudas. Beslutet om korttidsvistelse i väntan på erbjudande om plats i särskilt boende avslutas om personen tackar nej till erbjuden plats i särskilt boende. Den enskilde ska informeras om det i samband med beviljandet av korttidsvistelsen.

3.4 BOENDESTÖD

Boendestöd riktar sig till den som har en varaktig psykisk funktionsnedsättning och där det finns behov av att den enskilde ska uppnå en skälig levnadsnivå.

Målgrupp

Målgruppen för insatsen boendestöd definieras enligt nedan:

- personer med omfattande och varaktig psykisk funktionsnedsättning, exempelvis psykosjukdom, personlighetsstörningar och allvarigare affektiva syndrom
 - neuropsykiatrisk funktionsnedsättning
 - intellektuell funktionsnedsättning

Målgruppsstämning skall styrkas med skriftligt underlag.

Boendestödets avgränsning gentemot hemtjänst

Personer som har behov av stödjande och motiverande insatser efter exempelvis stroke, tumörsjukdom, olycksfall eller andra tillstånd med kognitiv svikt, tillhör inte målgruppen för boendestöd. De ska få behovet tillgodosett genom hemtjänst. Inte heller personer som har ett pågående missbruk som förorsakar hjälpbehoven tillhör målgruppen för boendestöd.

Syftet med boendestöd är att stödja, upprätthålla och utveckla den enskildes förmåga att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt samt att kunna delta i samhället. Insatsen boendestöd bygger således på att den enskilde till stor del är motiverad och delaktig i de moment som utförs inom ramen för insatsen.

Hemtjänsten utgör ett praktiskt stöd för den som inte uppnår en skälig levnadsnivå av andra orsaker. De orsakerna är ofta av fysisk eller praktisk karaktär. Det är behovet hos den enskilde som avgör vilken insats som beviljas.

Boendestödets innehåll

Boendestödet anpassas till den enskildes behov av och möjligheter att utveckla ett normalt vardagsliv. Målet för boendestödets insatser till målgruppen är att de ska ge den enskilde ett kvalificerat stöd för att minimera och kompensera effekten av funktionsnedsättningen, tills den enskilde kan fungera mer självständig.

Boendestödet bedöms utifrån den enskildes sammantagna livssituation.

Boendestödet kännetecknas av sociala och motiverande, pedagogiska, utåtriktade och återhämtande aktiviteter där den enskilde är delaktig i stödets alla processer.

Boendestödet kan exempelvis innehålla:

- vägledning/stöd i syfte att öka den enskildes utveckling till personlig autonomi, oberoende och integritet
- stöd med att skapa struktur som underlättar för den enskilde i vardagen och som leder till ökad självständighet och en bättre fungerande tillvaro
- kompenserande insatser för enskild person med intellektuell begåvningsnedsättning eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, där syftet med boendestöd är kompenserande snarare än återhämtande
- stöd i hemmet med att genomföra praktiska uppgifter
- vägledning/stöd i att behålla och skapa nätverk och motverka isolering
- vägledning/stöd för att kunna bygga upp och få en fungerande social tillvaro och öka den enskildes möjligheter till gemenskap och delaktighet i samhället

Insatsen kan beviljas för situationer i vardagen och närmiljön, samt för att stödja och motivera den enskilde att upprätthålla informella och formella kontakter.

Exempelvis kontakter med myndigheter, vårdgivare, arbetsgivare samt informella sociala relationer. Det kan ske genom stöd att tillägna sig information, stöd att delta vid möten och aktiviteter för att främja delaktighet i samhällslivet.

Boendestöd kan även beviljas för stöd och motivation att organisera sig i socialt liv, genomföra fritidsaktiviteter, delta i föreningsliv samt exempelvis delta i aktiviteter på träffpunkt/sysselsättning.

Tillfälligt behov av omvårdnad och praktisk hjälp ska utföras av boendestödet vid försämring i måendet, utan att den enskilde ska behöva ansöka om hemtjänst. Vid varaktig förändring i behovet bör en ny behovsbedömning göras. Boendestödet kan kombineras med hemtjänstinsatser där behovet har varaktig karaktär av personlig omvårdnad eller service.

Bistånd för delegerade HSL insatser beviljas inte inom boendestöd.

Insatsen Boendestöd är avgiftsfri.

Upp till två besök per dag bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå. Utöver dessa två besök kan ytterligare tillfällen beviljas för exempelvis påminnelser via sms eller telefonsamtal. Ytterligare tillfällen kan beviljas vid tillfälliga behov av omvårdnad eller praktisk hjälp.

3.5 ANHÖRIGSTÖD

Enligt 5 kap. 10 § socialtjänstlagen ska ansvarig nämnd erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående med funktionshinder.

Närstående är enligt lagen den som vårdas. Anhörig är den som stödjer och vårdar den närstående. Utgångspunkten för biståndsbedömningen är den som vårdas och den anhöriges behov av avlastning i omvårdnadsarbetet. Det är den som vårdas som får beslut om insatsen.

Den som vårdar eller stödjer en svårt sjuk närstående i hemmet kan erbjudas olika typer av avlastningsstöd (se 3.5.1 - 3.5.4)

3.5.1 AVLÖSARSERVICE I HEMMET

Avlösarservice kan ges dagtid, kvällar och helger efter önskemål och behov. Avlösarservice innebär att en anhörigstödjare kommer hem och tar hand om den som är sjuk så att den anhörige får egen tid

Insatsen avlösarservice är avgiftsfri.

Insatser beviljas i tid, individuell bedömning i timmar, upp till 16 timmar per månad.

3.5.2 DAGVERKSAMHET SOM AVLASTNING

Dagverksamhet för den närstående kan bli aktuellt om den som är anhörig behöver bli avlastad och ändå vara hemma.

3.5.3 KORTTIDSVISTELSE SOM AVLASTNING, ENSTAKA TILLFÄLLEN

När avlösning i hemmet och/eller dagvård inte är tillräckliga kan avlastning i form av korttidsvistelse vid enstaka tillfällen vara aktuellt. Skäl till det kan exempelvis vara att den anhörige ska åka bort eller att den anhörige blir sjuk.

3.5.4 VÄXELVÅRD

Växelvård beviljas när den som är sjuk behöver omvårdnad och den anhörige behöver avlastning, vila eller rekreation. Normalt beviljas växelvård 1-2 veckor i korttidsboende omväxlande med hemmavistelse 1-2 veckor.

Växelvård som innebär att tidsperioden i korttidsboendet är längre än tidsperioden för hemmavistelse kan endast beviljas av särskilda skäl.

3.6 PALLIATIV VÅRD – I LIVETS SLUTSKEDE

Palliativ omvårdnad kan i första hand ges i form av omfattande omvårdnadsinsatser i hemmet. Om den enskilde trots omfattande hemtjänst- och/eller hemsjukvårdsinsatser i hemmet inte upplever trygghet ska personen snarast beviljas plats och har då företräde före andra sökande till korttidsplats.

3.7 MELLANBOENDE

Biståndsbedömt Mellanboende är en boendeform som kan beviljas efter en individuell behovsbedömning och som tar vid när det inte längre fungerar att bo kvar hemma, se kriterier nedan, men när ett boende med heldygnsvård inte heller är nödvändigt.

På ett biståndsbedömt Mellanboende ska det enligt lagstiftningen inte finnas ett hälso- och sjukvårdsansvar. Om den enskild som bor på Mellanboende behöver Hälso- och sjukvård och kan ta sig till vårdcentral, ges vården där. Om läkare eller annan legitimerad vårdpersonal bedömer att det behövs hemsjukvård eller hemrehabilitering ges vården på Mellanboende.

Den enskilde som bor på Mellanboende får service- och omsorgsinsatser i form av hemtjänst. Hemtjänsten utformas utifrån individuella behov. Separat ansökan om bistånd i form av hemtjänst görs till Biståndsenheten.

~~Följande kriterier tas hänsyn till för att bevilja ett biståndsbedömt Mellanboende.~~

- ~~— Individen som beviljas Mellanboende skall ha ett behov av hemtjänstinsatser.~~
- ~~— Äldre personer som känner otrygghet i sin nuvarande bostad och därmed är i behov av ett tryggare boende med närhet till gemenskap.~~
- ~~— Äldre personer som genom en olämplig utformad bostad förhindras självständighet i boendet och är i behov av en mer tillgänglig bostad.~~
- ~~— Behovet ska bedömas varaktigt.~~

~~Förändras behovet till heldygnsvård där kriterierna för SÄBO uppfylls skall beslutet om Mellanboende omprövas.~~

Enskild ska uppfylla flera av nedan kriterier

- Enskild ska vara kognitivt adekvat.
- Enskild ska ha trygghetslarm samt kunna påkalla hjälp.
- Enskild ska ha ett behov av samt ha provat hemtjänstinsatser av omvårdnadskaraktär.
- Enskild som känner otrygghet i sin nuvarande bostad och därmed är i behov av ett tryggare boende med närhet till gemenskap. Insatser i form av trygghetslarm och tillsynskapande åtgärder från hemtjänst i det egna hemmet ska ha provats i nuvarande bostad.
- Enskild som genom en olämplig utformad bostad förhindras självständighet i boendet och är i behov av en mer tillgänglig bostad. Bedömning om bostadsanpassning ska ha genomförts. Andra boendelösningar så som annan lägenhet via öppna bostadsmarknaden ska ha undersökts.
- Behovet ska bedömas varaktigt.

Om behov av insatser förändras och uppgår till heldygnsvård där kriterierna för särskilt boende uppfylls ska beslutet om mellanboende omprövas.

3.8 SÄRSKILT BOENDE

Särskilt boende är avsett för dem som i den dagliga livsföringen behöver trygghet och närhet till personal samt:

- har omfattande behov av service och omvårdnadsinsatser som inte är tillfälliga och dessa kan vara av såväl psykisk som fysisk art och/eller
- behöver tillsyn eller andra insatser under stor del av dygnet och/eller upplever en så stor otrygghet, ensamhet, osäkerhet eller oroskänsla i sitt ordinära boende att välbefinnandet hotas.
- att ovanstående behov inte kan tillgodoses med andra insatser

Hög ålder, otrygghet och social isolering hos den enskilde ska särskilt beaktas vid bedömning av behov av särskilt boende.

Den enskilde, som så önskar, ska kunna bo kvar i sin bostad till livets slut. I vissa fall kan det dock, för att den enskildes behov bättre ska kunna tillgodoses, bli aktuellt med nytt bostadsbeslut och flyttning till annan boendeform.

Om den enskilde tackar nej till erbjudet boende mer än en gång tar handläggaren kontakt med den enskilde för att ta reda på varför den enskilde tackat nej till erbjudet boende. Kontakten ska klarlägga om behovet kvarstår eller inte, alternativt om behovet kan tillgodoses på annat sätt. Om behovet bedöms kvarstå erbjuds den enskilde boende när ledig lägenhet finns.

3.8.1 PARBOENDE

I de fall två makar, sammanboende eller registrerade partners, är i behov av särskilt boende, ska med skälig levnadsnivå förstås att båda bereds plats på samma boende om de så önskar.

3.8.2 MEDFLYTT TILL SÄRSKILT BOENDE (MEDBOENDE)

För den som har plats på särskilt boende ingår det i en skälig levnadsnivå att kunna sammanbo med make/maka/partner eller sambo. Rätten till medboende inträder när den ena behöver ett särskilt boende. Det är den biståndsberättigade som ansöker om att ha en medboende. En förutsättning för att paret ska ha rätt att sammanbo i ett särskilt boende är att paret varaktigt har sammanbott eller, om den ena parten i paret redan bor i ett sådant boende, att paret dessförinnan varit sammanboende. En annan förutsättning är att båda parter vill fortsätta att bo tillsammans i ett särskilt boende.

Den medboende kan ansöka om hemtjänstinsatser i särskilt boende.

3.8.3 HEMTJÄNSTINSATSER I SÄRSKILT BOENDE

Hemtjänstinsatser i särskilt boende avser personer som flyttat med sin partner till särskilt boende, men som själva saknar beslut om särskilt boende (medboende).

Medboende har samma rätt till hemtjänstinsatser som personer i ordinärt boende. Omvårdnadsinsatser verkställs av personal på det särskilda boendet och serviceinsatser verkställs i första hand av LOV-företag. För den mottagare av hemtjänst som har stora omvårdnadsbehov eller kognitiv svikt kan beslut fattas av biståndshandläggare som innebär att personal på det särskilda boendet blir utförare för hela insatsen.

3.9 KONTAKTPERSON

Avsikten med en kontaktperson är främst att tillgodose behovet av en medmänniska när anhörigkontakt saknas eller behöver kompletteras. Vid bedömning av rätten till kontaktperson beaktas den enskildes totala livssituation såsom familjeförhållanden, fritidssysselsättningar, sysselsättning och övriga insatser som beviljats av socialtjänsten.

Insatsen ska ses som ett icke professionellt stöd som ges av en människa med engagemang och intresse för andra människor. Insatsen kontaktperson är avsedd att underlätta för den som saknar ett socialt kontaktnät att få en relation med en kontaktperson. En viktig uppgift för kontaktpersonen kan vara att bryta den enskildes isolering genom samvaro och genom hjälp till fritidsverksamhet.

Kontaktpersonen kan också ge råd till eller vara förespråkare för den enskilde i olika situationer som inte är av så komplicerad natur att till exempel god man eller juridisk expertis bör anlitas.

Insatsen kontaktperson är avgiftsfri.

Upp till ett tillfälle per vecka bedöms tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå. Ett tillfälle avser cirka tre timmar.

Riktlinje för Bedömning av insatser enligt Socialtjänstlagen för äldre och funktionshindrade

SALA KOMMUN Vård och omsorg

Telefonnummer: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

Vård och Omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Social- och arbetsmarknadsnämnd

MISSIV

Riktlinje för Egenavgifter enligt Socialtjänstlagen (2011:453)

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Vård- och omsorgsnämnden fastställde riktlinje Egenavgifter enligt Socialtjänstlagen. Riktlinjen behöver antas i Social- och arbetsmarknadsnämnden och Äldre-och omsorgsnämnden.

Egenavgift är den avgift kommunen kan ta ut av den enskilde för en tjänst. I riktlinjen avses med egenavgift den avgift den enskilde enligt 8 kap 1 § SoL ska betala för vård och behandling (stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär) eller stöd-/omvårdnadsboende (andra stöd och hjälpinsatser).

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och arbetsmarknadsnämnden föreslår besluta,

att fastställa Riktlinjer för Egenavgifter enligt Socialtjänstlagen enligt förslag i bilaga.

att Riktlinjen ska gälla från och med den 2024-03-01

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 Riktlinjer för Egenavgifter enligt SoL

Vård och Omsorg

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det blir fler jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Vård och Omsorg

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Riktlinje för Egenavgifter enligt Socialtjänstlagen (2001:453)

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN
ÄLDRE- OCH OMSORGSNÄMNDEN

METADATA OM DOKUMENTET

Dokumentnamn Riktlinje för Egenavgifter enligt Socialtjänstlagen (2001:453)		Dokumenttyp Riktlinje	Omfattar Vård och Omsorg
Beslutsinstans Social- och arbetsmarknadsnämnden	Dokumentansvarig Socialchef	Publicering www.sala.se , intranät	
Beslutad datum 2024-02-22	Översyn bör göras 2025-02-22	Klassificering 1.3.1	Diarienummer 2022/69
Relation	Ersätter	Författningssamling	

INNEHÅLL

1	NÄMNDENS UPPDRAG	7
1.1	Godkända typer av boende	7
1.2	Biståndsbeslut	7
1.3	Vårdavgift.....	8
1.4	Egenavgift.....	8
1.5	Avgiftsbeslut.....	9
1.6	Rättslig reglering	9
1.7	Avgiftens storlek och ekonomisk konsekvens	9
1.8	Hem för vård eller boende (HVB)	10
1.9	Bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning (SoL), Särskilt boende.....	11
1.10	Stödboende	11
1.11	Familjehem.....	11
2	BARN	12
2.1	Ekonomiska konsekvenser när ett barn placeras.....	12
2.2	Information till föräldrarna.....	12
2.3	Föräldrars ersättningsskyldighet till kommunen	12
2.4	Beräkning av ersättningen.....	13
2.5	Nödvändiga handlingar	13
2.6	Inkomstberäkning.....	14
2.7	Beräkning av ersättningsbeloppet	14
2.8	Barnets egna inkomster	15
2.9	Kommunicering av beräkningsunderlaget.....	15
2.10	Jämkning	15
2.11	Egenavgift - Vård och behandling av barn och unga SoL	16
2.12	Egenavgift - Omvårdnad barn och unga LSS	16
3	VUXEN	18
3.1	Egenavgift - Vård och behandling av vuxna missbrukare	18
3.2	Placering på grund av psykiska funktionshinder eller stort omvårdnadsbehov.....	18
3.3	Kostnad för boende.....	19
3.4	Kostnad för mat.....	19
3.5	Egenavgift, särskilt boende.....	19
4	ALLA.....	20
4.1	Lägre avgift och Eftergift	20

1 NÄMNDENS UPPDRAG

Enligt 6 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL) ska Socialnämnden se till att den som behöver vårdas eller bo i annat hem än det egna bereds plats i hem för vård eller boende eller i familjehem. Kommunen ansvarar för att det finns tillgång till familjehem och hem för vård eller boende för såväl barn som enskilda vuxna och familjer. Staten har genom Statens institutionstyrelse (SiS) ansvar för att det finns tillgång till s.k. § 12-hem för barn och ungdomar som vårdas enligt lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och s.k. LVM-hem för personer som vårdas enligt lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). I Socialtjänstförordningen (SoF) regleras vad som avses med hem för vård eller boende (HVB) och familjehem.

1.1 Godkända typer av boende

- Biståndsbedömt trygghetsboende (SoL)
Verksamheten bedrivs enligt 7 kap. 1 § 2 Socialtjänstlagen (SoL).
- Bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning (SoL) Verksamheten bedrivs enligt 7 kap. 1 § 2 Socialtjänstlagen (SoL).
- Hem för viss annan heldygnsvård "Korttidsboende" (SoL)
Verksamheten bedrivs enligt 7 kap. 1 § 3 Socialtjänstlagen (SoL).
- Hem för vård eller boende (HVB) (SoL)
Verksamheten bedrivs enligt 7 kap. 1 § 1 Socialtjänstlagen (SoL).
- Stödboende (SoL)
Verksamheten bedrivs enligt 7 kap. 1 § 1 Socialtjänstlagen (SoL).
- Särskilt boende. Bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning (SoL).
Verksamheten bedrivs enligt 7 kap. 1 § 2 Socialtjänstlagen (SoL).

1.2 Biståndsbeslut

Syftet med en vistelse i HVB eller familjehem kan antingen vara den enskildes behov av vård- och behandlingsinsatser eller vara ett renodlat stöd- eller omvårdnadsboende. En ansökan om bistånd i form av placering i HVB prövas enligt 4 kap 1 § SoL, vilket innebär att beslutet kan överklagas genom förvaltningsbesvär. Placering enligt LSS kan ske externt om det finns särskilda skäl härtill (§ 16 c LSS). Det kan vara att kommunen inte kan tillhandahålla en plats inom kommunen eller att funktionsvariationen är speciell. Insatsen prövas enligt 7 och 9 § LSS, vilket innebär att beslutet kan överklagas genom förvaltningsbesvär.

Extern placering i särskilt boende för äldre och psykiskt sjuka kan ske om kommunen inte kan tillhandahålla sådan plats. Placeringen prövas enligt 4 kap 1 § SoL, vilket innebär att beslutet kan överklagas genom förvaltningsbesvär.

I samband med biståndsprövningen ska alltid en bedömning göras av vilken insats placeringen avser. Därefter görs en prövning av vilken avgiftstyp som ska gälla samt vilken avgift den enskilde ska betala. Av biståndsbeslutet ska därmed dels framgå om insatsen avser vård och behandling eller stöd-/omvårdnadsboende, dels den enskildes egenavgift. Biståndsbeslutet ska tidsbegränsas. Kommunens vårdavgift ska inte framgå i biståndsbeslutet eftersom kommunens kostnader för olika insatser inte normalt redovisas för den enskilde. Om den enskilde däremot efterfrågar sådana uppgifter ska de uppges. En placering där syftet är vård och behandling kan efter en viss tid övergå till en placering med stöd eller omvårdnad som huvudsakligt syfte. När så sker ska ett nytt beslut fattas där det framgår att biståndet har förändrats från vård och behandling till stöd- eller omvårdnadsboende och att den enskildes egenavgift har förändrats.

1.3 Vårdavgift

Med vårdavgift avses den avgift nämnden betalar för placeringen. Vårdavgiftens storlek varierar beroende på vilken typ av placering som avses och innehållet i vården/boendet. Vårdavgiften berör inte den enskilde.

1.4 Egenavgift

Egenavgift är den avgift kommunen kan ta ut av den enskilde för en tjänst. I dessa riktlinjer avses med egenavgift den avgift den enskilde enligt 8 kap 1 § SoL ska betala för vård och behandling (stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär) eller stöd-/omvårdnadsboende (andra stöd och hjälpinsatser). Kommunfullmäktige fastställer alla egenavgifter inom olika verksamheter i kommunen. Med hänsyn till Likställighetsprincipen kan förvaltningarna inte fastställa avvikande egenavgifter. Med egenavgift avses följande:

- En avgift som kommunen enligt 8 kap. 1 § Socialtjänstlagen (SoL) får ta ut för uppehållet av den som på grund av missbruk får vård eller behandling i ett hem för vård eller boende eller i ett familjehem. Här avses både frivillig vård och vård enligt LVM.
- En avgift som föräldrar till barn som får vård i ett annat hem än det egna ska betala, enligt 8 kap. 1 § Socialtjänstlagen (SoL). Föräldrarna är skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader.
- En avgift som föräldrar till barn som får omvårdnad i ett annat hem än det egna ska betala, enligt 20 § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Föräldrarna är skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader.

- En avgift för andra stöd- och hjälpinsatser än vård och behandling, där kommunen enligt 8 kap. 1 § SoL får ta ut skälig ersättning. Den avgift kommunen får ta ut får inte överstiga kommunens självkostnader. Detta gäller oavsett vad som är huvudorsaken till stöd och hjälpinsatserna.
- Nämndens boenden för vuxna är stöd- och boendelösningar för personer med beroendeproblematik, psykisk ohälsa, funktionsvariationer och skyddsbehov.

Syftet med egenavgift är att den enskilde i skälig utsträckning själv ska bidra till kommunens kostnader för uppehälle och omvårdnad. Oavsett vilken insats det gäller så utgör egenavgift inte en kostnad för vård och behandling.

1.5 Avgiftsbeslut

Ett separat avgiftsbeslut fattas utifrån biståndsbeslutet. Avgiftsbeslutet ska grunda sig på aktuellt biståndsbeslut och aktuella årliga avgifter som är fastställda i separat avgiftsärende av kommunal nämnd. Beslutet ska följa aktuell lagstiftning och dessa riktlinjer. Alla individer har rätt till ett separat avgiftsbeslut som är överklagningsbart.

1.6 Rättslig reglering

Lagen skiljer på stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär och andra stöd och hjälpinsatser. Huvudregeln enligt 8 kap. 1 § SoL är att stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär är avgiftsfria för den enskilde. Kommunen får dock ta ut avgift för mat och logi av den som får vård och behandling för missbruk i HVB eller i familjehem. För andra stöd- och hjälpinsatser än vård och behandling får kommunen enligt 8 kap. 1 § SoL ta ut skälig ersättning. Den avgift kommunen får ta ut får inte överstiga kommunens självkostnader. Det gäller oavsett vad som är huvudorsaken till stöd och hjälpinsatserna. Vad som avses med andra stöd- och hjälpinsatser framgår inte klart av lagtexten i 8 kap. 1 § SoL, men har i kommentaren exemplifierats i form av placering i länkverksamhet och inackorderingshem. Nämnden gör bedömningen att de boenden där vi kommer att ta ut egenavgift matchar in under andra stöd- och hjälpinsatser.

1.7 Avgiftens storlek och ekonomisk konsekvens

Enligt 2 kap. 5 § Kommunallagen (2017:725), KL, får kommuner och landsting ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla får dock avgifter endast tas ut om det följer av lag eller annan författning. Enligt 2 kap. 6 § KL får kommuner och landsting inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.

Enligt 6 kap. 1 § Socialtjänstförordningen får ersättning för uppehälle som kommunen kan ta ut vid stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär enligt 8 kap. 1 § första stycket i SoL får uppgå till högst 80 kronor per dag.

För andra stöd- och hjälpinsatser får kommunen ta ut skälig ersättning. Vad som är skälig ersättning har inte definierats klart. Eftersom kommunen inte får ta ut en avgift för själva vården, det stöd som personalen ger brukaren, måste avgiften avse kost och logi. Om mat inte intas i stödboende ska avgiften således reduceras. Det saknas närmare lagreglering om hur avgiften ska beräknas för insatsen stödboende.

Den som saknar betalningsförmåga för avgift kan befrias efter prövning. Avsikten med avgiften är inte att någon skall behöva ansöka om ekonomiskt bistånd för att erlagga densamma.

1.8 Hem för vård eller boende (HVB)

Med HVB avses enligt 3 kap 1§ SoF ett hem inom socialtjänsten som tar emot enskilda för vård eller behandling i förening med ett boende. Om hemmet drivs av ett bolag, en förening, en samfällighet, en stiftelse eller en enskild individ krävs att verksamheten drivs yrkesmässigt och att det enligt 7 kap 1 § SoL har tillstånd från Socialstyrelsen att driva verksamheten. För att få tillstånd att driva HVB-verksamhet krävs att hemmet uppfyller lagens krav på säkerhet, kvalitet, krav på utbildning och personlig lämplighet. HVB kan vara av varierande storlek, ha olika inriktningar och vända sig till olika målgrupper. Verksamheten ska bedriva heldygnsomsorg.

HVB kan vara av varierande storlek, ha olika inriktningar och vända sig till olika målgrupper. Verksamheten ska bedriva heldygnsomsorg. En placering i HVB ska betraktas som en tillfällig och inte en permanent placering. Man kan inte bosätta sig i HVB, eftersom HVB primärt är avsett att utgöra vård och behandling i kombination med boende under en begränsad tid. Enligt 10 § punkt 5 folkbokföringslagen kan man inte folkbokföra sig i HVB. Hyreslagens regler blir därmed inte aktuella.

Till hem för vård eller boende räknas inte sådana särskilda boendeformer för äldre som avses i 5 kap 5 § andra stycket SoL (*Kommunen ska inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd.*) eller särskilda boendeformer för funktionshindrade som avses i 5 kap. 7 § tredje stycket SoL. (*7 § Socialnämnden skall verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra.*)

Socialnämnden skall medverka till att den enskilde får en meningsfull sysselsättning och får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd.

Kommunen skall inrätta bostäder med särskild service för dem som till följd av sådana svårigheter som avses i första stycket behöver ett sådant boende.)

1.9 Bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning (SoL), Särskilt boende

Boende inrättat för omvårdnad om äldre eller människor och personer som på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver mer omfattande stöd än det som kan ges i ordinärt boende. Inrättat enligt SoL 5 kap 7 § tredje stycket. Bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning enligt 7 kap. 1 § 2 SoL (5 kap. 7 § tredje stycket SoL).

1.10 Stödboende

Med ett stödboende avses en verksamhet ~~inom socialtjänsten~~ som tar emot enskilda ~~i åldern 16-20 år~~ i ett boende med individanpassat stöd. Bedrivs verksamheten av ett bolag, en förening, en samfällighet, en stiftelse eller en enskild individ krävs att verksamheten bedrivs yrkesmässigt.

1.11 Familjehem

Med familjehem avses enligt SoF 3 kap 2 § ett enskilt hem som på uppdrag av socialnämnden tar emot ett barn för stadigvarande vård och fostran eller vuxna för vård och omvårdnad och vars verksamhet inte bedrivs yrkesmässigt.

2 BARN

2.1 Ekonomiska konsekvenser när ett barn placeras

När ett barn dygnet-runt-placeras medför det att föräldrarna förlorar rätten till socialförsäkringsförmåner som är knutna till att de har barnet i sin vård. Kommunen har alltid skyldighet att meddela Försäkringskassan (FK) när ett barn blir dygnet-runt-placerat och har även ansvar för att anmäla till FK om barnet omplaceras eller flyttar hem till föräldern igen.

2.2 Information till föräldrarna

Så tidigt i utredningsprocessen som möjligt, när det kan antas att en dygnet-runt-placering kan bli aktuell, ska barnets socialsekreterare informera föräldrarna om deras ersättningsskyldighet för barnets kostnader.

2.3 Föräldrars ersättningsskyldighet till kommunen

När ett barn dygnet-runt-placeras genom kommunens försorg ska det regelmässigt göras en utredning om föräldrarnas försörjningsförmåga och beslut ska fattas enligt följande:

Beslut om föräldrarnas ersättning ska alltid fattas så snart placeringstiden överstiger en månad. Om placeringstiden överstiger en månad gäller ersättningsskyldigheten från den dag placeringen verkställdes, vilket innebär att beslutet ibland blir retroaktivt. Det gäller oavsett om det är en stadigvarande placering, en tillfällig placering under utredningstiden eller om barnet flyttas. Det avgörande är att föräldern inte har barnet hemma på minst en månad.

- Ett beslut ska fattas för vardera föräldern. Det gäller även om föräldrarna är sammanboende.
- Beslutet ska alltid innehålla ett beslutat ersättningsbelopp.
- Ersättningsbeloppet kan vara 0 kronor. Beloppet får inte överstiga vad som för varje tid motsvarar underhållsstödsbeloppet. Beslutet kan omprövas under hela placeringstiden. Föräldrarna har skyldighet att meddela ändrade förhållanden.
- Om det framräknade ersättningsbeloppet blir lägre än 100 kr per barn och månad tas ersättning inte ut från föräldern.
- För kortare placeringstid än en månad tas ingen ersättning ut från föräldrarna.
- Beslut om eftergift enligt 9 kap 4 § SoL ska fattas.

- Om en förälder inte betalar ersättning i enlighet med fattat beslut är utgångspunkten att kravåtgärder alltid ska vidtas.

Vid placeringar enligt LSS innebär det att ta ställning till om indrivningsåtgärder och ansökan om betalningsföreläggande ska göras. Vid placeringar enligt SoL och LVU ska ställning tas till om förutsättningar finns för ersättningstalan vid förvaltningsrätten.

2.4 Beräkning av ersättningen

Var och en av föräldrarna ska ersätta kommunen med belopp motsvarande återbetalningsbeloppet vid underhållsstöd (25-27 §§ Lag om underhållsstöd). Som underlag för beräkningen utgår man från inkomster enligt uppgifter från det senast fattade taxeringsbeslutet samt från inkomster enligt uppgifter från det totala antalet barn som föräldern är försörjningsskyldig för enligt 7 kap 1 § FB. Även om föräldrarna är sammanboende kan de ha olika antal barn.

Om barnet innan placeringen bott hos en förälder som uppburit underhållsstöd för barnet ska det redan finnas ett uträknat återbetalningsbelopp hos Försäkringskassan för den andre föräldern. Då ska detta återbetalningsbelopp utgöra grund för beslutet gentemot den föräldern.

En förälders ersättningsskyldighet till kommunen gäller även om föräldern är placerad tillsammans med barnet, om inte annat avtalats, beroende på att föräldern står för del av barnets uppehälle vid placeringen.

Om en förälder uppbar försörjningsstöd saknas för tillfället förutsättningar för att ta ut ersättning och ersättningsbeslutet sätts till 0 kr.

Beräkningsverktyg finns på: [Beräkna underhållsbidrag - Försäkringskassan \(forsakringskassan.se\)](http://Berakna.underhallsbidrag-Forsakringskassan.forsakringskassan.se)

2.5 Nödvändiga handlingar

- Personbevis - Uppgifter inhämtas från [Navet \(Skatteverkets folkbokföring\)](#)
- Senaste taxeringsbeslut - Skattemyndigheten lämnar på kommunens begäran de inkomst- och förmögenhetsuppgifter som behövs för att fastställa en förälders ersättningsbelopp (6 kap 2 § SoF).
- Beräkningsunderlag - Blankett för beräkning av ersättningsbeloppet.
- Beslutsblankett - Blankett som innehåller beslutat ersättningsbelopp.

2.6 Inkomstberäkning

Inkomstberäkningen baseras på den senaste taxeringen. Exempelvis grundas ersättningsskyldigheten under perioden februari 2016 - januari 2017 på 2015 års taxering, d.v.s. på inkomster under år 2014 o.s.v.

Som inkomst räknas:

- Inkomst av tjänst (Bruttoinkomst (taxerad inkomst) minskad med avdrag för inkomsternas förvärvande, t.ex. arbetsresor)
- Inkomst av kapital (Avdrag som har gjorts i deklarationen för skuldräntor och andra kostnader läggs till)
- Studiemedel i form av studiebidrag (Ej lånedelen)
- 1 procent av den del av skattepliktig förmögenhet som överstiger 900 000 kr
- Inkomst av näringsverksamhet (som ska ökas med underskott från tidigare beskattningsår, utgift för egen pension med högst ett halvt basbelopp, avsättning till periodiseringsfond och ökning av expansionsmedel och minskas med återföring till beskattning av avdrag för avsättning till periodiseringsfond och minskning av expansionsmedel)

Den framräknade summan d.v.s. årsinkomstbeloppet minskas med 120 000 kr (grundavdrag). Beloppet som återstår läggs till grund för beräkningen av ersättningsbeloppet.

2.7 Beräkning av ersättningsbeloppet

Ersättningsbeloppet beräknas som en viss procent av förälderns inkomst enligt ovan. Procenttalet bestäms med hänsyn till samtliga barn som föräldern är försörjningsskyldig för enligt 7 kap. 1 § FB. Alla barn ska räknas med, även de som lever utanför familjen. Procentsatsen är 14 % för ett barn, 11,5 % per barn för två barn samt 10 % för tre barn.

- 1 barn 14 %
- 2 barn 11,5 %
- 3 barn 10 %
- 4 barn 7,75 %
- 5 barn 6,4 %
- 6 barn 5,5 %
- 7 barn 4,85 %
- 8 barn 4,38 %
- 9 barn 4 %
- 10 barn 3,7 %

Exempel

En pappa är försörjningsskyldig för fyra barn. Han är ersättningsskyldig för två placerade barn. Hans framräknade årsinkomstbelopp är 180 000 kr vilket minskas med 120 000 kr. Den inkomsten används sedan för att beräkna ersättningsbeloppet per barn: $7,75 \times 60\,000 \text{ kr} = 4650 \text{ kr}$ per barn och år eller 387,50 kr per barn och månad. Ersättningsbeloppet blir alltså 775 kr per månad för de två placerade barnen tillsammans.

2.8 Barnets egna inkomster

Om ett barn har egna inkomster som t.ex. lön, kan det påverka nivån på föräldrarnas ersättning till kommunen. Barnets inkomster beräknas på samma sätt som föräldrarnas men grundavdraget är 48 000 kr. Om barnets inkomster överstiger 48 000 kr minskas föräldrarnas ersättningsskyldighet med hälften av den inkomst som överstiger 48 000 kr.

Exempel

Barnet har en egen årsinkomst på 70 000 kr – grundavdraget 48 000 kr = 22 000 kr. Hälften, d.v.s. 11 000 kr, reducerar det belopp föräldrarna tillsammans ska betala till kommunen. Respektive förälders ersättningsbelopp reduceras i detta exempel med 5 500 kr per år.

2.9 Kommunikering av beräkningsunderlaget

Innan ett beslut fattas om att föräldrar ska betala en viss ersättning ska beräkningsunderlaget och beräknad ersättning kommuniceras med dem. Föräldrarna blir därigenom informerade om beräkningssättet och ges möjlighet att se om underlaget är korrekt. Det ger dem även möjlighet att eventuellt begära jämkning av ersättningsbeloppet. Föräldrarna ska informeras om att beloppen omräknas årligen fr.o.m. februari samt när antalet barn, som de är försörjningsskyldiga för, ändras.

2.10 Jämkning

Om det framräknade beloppet bedöms vara oskäligt i förhållande till respektive förälders ekonomiska förmåga eller sociala situation kan ersättningen jämkas till en skälig nivå. Det kan exempelvis vara så att förälderns inkomst har förändrats sedan det inkomstår som varit underlag för beräkningen eller för att föräldern står för vissa av barnets kostnader. En anledning kan också vara att barnet regelmässigt vistas hemma hos föräldern exempelvis varje helg. Jämkning kan även göras uppåt, exempelvis om föräldern får barnpension för det placerade

barnet. Anledningen till jämkningen ska anges i beslutet. Jämkning kan ske redan från början eller vid ett senare tillfälle.

För att göra en bedömning av behovet av jämkning kan lämpligen en jämförelse göras med föräldrarnas ekonomi i förhållande till normen för försörjningsstöd. Om föräldern har en inkomst i nivå med normen, finns för tillfället inte utrymme att betala någon ersättning. Föräldern ska inte betala mer än sitt eventuella överskott.

2.11 Egenavgift - Vård och behandling av barn och unga SoL

Enligt 7 kap 1 § FB har föräldrar, var för sig, försörjningskyldighet gentemot sina barn. För föräldrar som inte bor med barnet fullföljs försörjningskyldigheten genom underhållsbidrag.

Enligt SOL 8 kap 1 § 2 stycket är föräldrarna skyldiga att i skälig utsträckning betala ersättning till kommunen, om ett barn får vård och behandling i ett annat hem än det egna. Avgiften bestäms efter samma grunder som bestämmandet av betalnings-skyldigheten enligt 19 kap. Socialförsäkringsbalken (SFB). Respektive förälders avgift får inte överstiga underhållsstödsbeloppet enligt 18 kap. 20 § SFB. Sala kommun tar ut avgift motsvarande underhållsstödsbeloppet för placering:

- i familjehem,
- på HVB och stödboende
- vid Statens Institutionsstyrelse (SIS)

Avgift tas ut från start vid placering enligt SoL, och i annat fall från dess att beslutet fastställts av Förvaltningsrätten.

Jourplacering är avgiftsbefriat.

Typ	Lagstöd
Från och med utbetalningen den 25 juli 2022 är underhållsstödet: 1 673 kronor per månad till och med den månad barnet fyller 7 år. 1 823 kronor per månad från och med månaden efter barnet fyller 7 år. 2 223 kronor per månad från och med månad efter att barnet har fyllt 15 år.	SoL, 8 kap 1§

2.12 Egenavgift - Omvårdnad barn och unga LSS

Enligt LSS 20 § är föräldrarna skyldiga att i skälig utsträckning betala ersättning till kommunen, om ett barn/ungdom upp till 18 år, får omvårdnad i ett annat hem än det egna. Kommunen får i sådana fall uppbära underhållsbidrag som avser barnet.

Sala kommun tar ut avgift motsvarande underhållsstödet för barn i:

- Bostad med särskild service för barn och ungdom LSS 9 § p. 8.

I LSS-förordningen 5 § hänvisas till 6 kap 2-4 §§ SoF där det framgår att ersättningen ska bestämmas efter samma grunder som om det gällde att bestämma återbetalningsskyldighet för var och en av föräldrarna enligt lagen om underhållsstöd. Var och en av föräldrarna ska bidra, men beloppet får inte överstiga vad som för varje tid motsvarar underhållsstödsbeloppet.

Ersättningsskyldigheten gäller vid såväl tillfälliga som stadigvarande placeringar och från den dag ett beslut om placering verkställs. Skyldigheten gäller både vid placering i familjehem och på institution.

Typ	Lagstöd
Från och med utbetalningen den 25 juli 2022 är underhållsstödet: 1 673 kronor per månad till och med den månad barnet fyller 7 år. 1 823 kronor per månad från och med månaden efter barnet fyller 7 år. 2 223 kronor per månad från och med månad efter att barnet har fyllt 15 år.	LSS, 20 §

3 VUXEN

3.1 Egenavgift - Vård och behandling av vuxna missbrukare

Kommunen får enligt 8 kap 1§ SoL ta ut avgift för uppehälle av den som får vård och behandling på grund av missbruk i HVB eller i familjehem. Med uppehälle avses kost och logi. Det gäller alla vårdtagare, 18 år och äldre, såväl pensionärer som personer med aktivitets- eller sjukersättning eller annan inkomst och oavsett om vården sker enligt SoL eller enligt LVM. Regeringen meddelar föreskrifter om den högsta ersättning som får tas ut för varje dag.

Sala kommun tar ut den avgift per dag som regeringens föreskrifter medger för:

- behandlingshem
- familjehem
- LVM-hem
- stöd- och omsorgsboende

Egenavgiften för vård och behandling för missbruk i HVB och familjehem är 80 kr/ dygn av **sjukpenningen inkomst**. För personer som saknar eller har låg **sjukpenning inkomst** kan avgiften sänkas helt eller delvis. Om personen genom att betala kostnaden blir beroende av försörjningsstöd ska kostnaden efterges. Möjligheten att efterge egenavgift för vård- och behandling för missbruk regleras i 9 kap. 3 § SoL.

Kategori	Vård/boende	Avgift	Kommentar
Behandlingshem (SoL), LVM-hem (HVB), Familjehem, Stöd- och omsorgsboende	Vård och behandling för missbruk	Högst 80 kronor/dygn enligt 8 kap 1 § SoL, 6 kap 1 § SoF Socialtjänstförordningen 6 kap 1§ Mat: 100 kr*	Bör efterges helt eller delvis enligt 9 kap 3 § SoL om personen saknar betalningsförmåga
Kvalificerat familjehem för vuxna	Vård och behandling för missbruk	Högst 80 kronor/dygn enligt 8 kap 1 § SoL, 6 kap 1 § SoF Socialtjänstförordningen 6 kap 1§ Mat: 100 kr*	Bör efterges helt eller delvis enligt 9 kap 3 § SoL om personen saknar betalningsförmåga.

*= följer kommunens uppräknings av mat inom särskilt boende. Kan inte efterges.

3.2 Placering på grund av psykiska funktionshinder eller stort omvårdnadsbehov

Enligt gällande lagstiftning ska kommunen svara för boende, boendestöd och sysselsättning till psykiskt funktionshindrade. Landstinget har ansvar för vård och behandling. Kommunen ska inte placera personer för vård av psykiska

problem, det är landstingets ansvarsområde. För vissa personer med psykiska funktionshinder kan det bli aktuellt att samarbeta i ett beslut om placering för både vård och boende. I förekommande fall ska landstinget svara för vårdkostnaden och kommunen för boendekostnaden.

3.3 Kostnad för boende

Kostnaden för bostad vid en externplacering följer vad som anges i 8 kap 5 § 2 p SoL. Den högsta avgiften för bostad i särskilt boende får uppgå till högst 1/12-del x 0,5539 av prisbasbeloppet, enligt bestämmelsen i 8 kap 5 § 2 p SoL. Prisbasbeloppet enligt socialförsäkringsbalken (2010:110) är för år 2022 beräknat till 48 300 kronor. En beräkning enligt ovanstående visar att den enskilde som högst kan få en kostnad för sitt boende på 2 170 kronor per månad år 2022 efter beräkning av avgiftsutrymme. Exempel 2022: $1/12$ av 48 300 = 4 025 kr x 0,5539 = 2 229 kr/mån (uppräknas årligen).

3.4 Kostnad för mat

Om en person får måltider i ett boende är det kostnader för livsmedel som den enskilde ska bekosta. Kostnaden följer den som gäller för måltider på kommunens särskilda boenden.

3.5 Egenavgift, särskilt boende

Kategori	Vård/boende	Avgift	Lagstöd
Bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning (SoL), Särskilt boende	Boende med omvårdnad	Högst 1/12-del x 0,5539 av prisbasbeloppet. Mat: 100 kr*	SoL, 8 kap 2 §

*= följer kommunens uppräknings av mat inom särskilt boende. Kan inte efterges.

4 ALLA

4.1 Lägre avgift och Eftergift

Enligt 9 kap. 4 § SoL kan nämnden besluta om att helt eller delvis efterskänka sin fordran. En person kan bli helt eller delvis avgiftsbefriad om följande uppfylls:

- Om den enskilde saknar inkomst eller har så låg inkomst att full avgift inte kan tas ut kan avgiften fastställas till ett lägre belopp eller efterges helt om vårdnadshavare har ekonomiskt bistånd/försörjningsstöd, alternativt om den enskilde blir berättigad till ekonomiskt bistånd/försörjningsstöd genom att betala avgiften, efterges service- och omsorgsavgiften. Matkostnader och hyreskostnader åligger alltid den enskilde att betala.
- I undantagsfall om nämnden bedömer att det inte är för barnens bästa att ta ut avgift. En individuell bedömning görs utifrån barnkonventionen.
- Om personen har dubbla bostadskostnader i form av hyra under en omställningsperiod/övergångsperiod från ordinärt boende till boende enligt SoL. Jämkning medges i högst tre månader, utöver inflyttningsmånaden, och görs med det belopp som motsvarar den gamla bostadskostnaden, efter avdrag för eventuellt bostadstillägg. Jämkning medges endast om den boende inte har banktillgångar eller andra lätt realiserbara tillgångar, som överstiger 100 % av basbeloppet.
- Den enskilde individen lämnar in underlag som styrker att de får försörjningsstöd utbetalt, alternativt lämnar samtycke till inhämtning av underlag från enheten för ekonomiskt bistånd. Det åligger den enskilde att snarast meddela fakturaansvarig om det ekonomiska biståndet upphör. Fakturaansvarig ska göra regelbundna kontroller gällande att den enskildes uppgifter är riktiga och vid behov kräva ersättning i efterhand.

Omnämnda lagstiftningar

Socialtjänstlag (2001:453)(SoL)

Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)

Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)

Socialtjänstförordning (2001:937) (SoF)

Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

Kommunallag (2017:725) (KL)

Folkbokföringslag (1991:481)

Lag (1996:1030) om underhållsstöd

Föräldrabalk (1949:381) (FB)

Riktlinje för Egenavgifter enligt socialtjänstlagen
Social- och arbetsmarknadsnämnden

SALA KOMMUN

Telefon: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se | Postadress Box 304, 733 25 Sala

Vård och omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Social- och arbetsmarknadsnämnden

MISSIV

Riktlinje för Ekonomiskt bistånd enligt Socialtjänstlagen (2001:453)

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Handläggare på Ekonomiskt bistånd arbetar utifrån Riktlinje Ekonomiskt bistånd. Riktlinjen ska regelbundet följas upp och vid behov revideras. Omfattande revidering har gjorts utifrån tidigare Riktlinje för att kunna möta upp lagkrav och andra förändringar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta,

att fastställa Riktlinje för Ekonomiskt bistånd enligt Socialtjänstlagen (2001:453).

att årligen indexjustera enligt Allmännyttiga bostadsbolaget Sala Bostäders målhyra.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 Riktlinje för Ekonomiskt bistånd enligt Socialtjänstlagen (2001:453)
- 2 Bilaga – Högsta godtagbara hyreskostnad 2024
- 3 Tidigare upplaga av riktlinjen

DNR.

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det blir fler jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Riktlinje för Ekonomiskt Bistånd enligt Socialtjänstlagen (2001:453)

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

METADATA OM DOKUMENTET

Dokumentnamn Riktlinje för Ekonomiskt Bistånd enligt Socialtjänstlagen (2001:453)		Dokumenttyp Riktlinje	Omfattar Vård och Omsorg
Beslutsinstans Social- och arbetsmarknadsnämnden	Dokumentansvarig Socialchef	Publicering www.sala.se , intranät	
Beslutad datum 2024-02-22	Översyn bör göras 2025-02-22	Klassificering 1.3.1	Diarienummer Dnr
Relation	Ersätter		Författningssamling

INNEHÅLL

1	INLEDNING	9
2	FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ARBETET MED EKONOMISKT BISTÅND	10
2.1	Socialtjänstens uppgift – två uppdrag.....	10
2.2	Samverkan.....	11
2.3	Barnperspektiv	11
3	EKONOMISKT BISTÅND.....	12
3.1	Bistånd i akut nödsituation	12
3.2	Förebyggande arbetet.....	13
3.3	Samverkan med Arbetsförmedlingen	13
3.4	Kommunala arbetsmarknadsinsatser.....	13
3.5	Aktivitetsplikt	14
3.6	Jobbstimulans	14
3.7	Utbildning som en väg till arbete och egen försörjning	14
4	ANSVARSFÖRDELNING MELLAN OLIKA KOMMUNER	15
4.1	Bosättningskommunens ansvar	15
4.2	Vistelsekommunens ansvar.....	15
4.3	Folkbokföringskommunens ansvar	15
4.4	Personer som saknar stadigvarande bostad	15
5	KOMMUNENS ANSVAR VID VÅLDSUTSÄTTTHET	16
5.1	Att uppmärksamma utsatthet för våld.....	16
5.2	Ekonomiskt våld	16
5.3	Behov av ekonomiskt bistånd i samband med utsatthet för våld.....	17
6	HJÄLP MED FÖRSÖRJNINGEN	18
6.1	Prövning av rätten till ekonomiskt bistånd	18
6.2	Praktiskt prövningsförfarande.....	19
6.3	Försörjningsstöd.....	19
6.4	Hur försörjningsstöd räknas ut.....	19
6.5	Beräkning av inkomstperiod	20
6.6	Bistånd utöver skälig levnadsnivå	21
7	BOENDEKOSTNADER	22
7.1	Trångboddhet.....	22
7.2	Högsta godtagbara boendekostnad	22
7.3	Dubbla boendekostnader.....	22
7.4	Andrahandskontrakt	23
7.5	Inneboende - rum eller hushållsgemenskap	23
7.6	Flyttkostnader	24
7.7	Magasinering av möbler.....	24
8	BIL/FORDON	26
8.1	Bilinhav vid särskilda behov	26
8.2	Bilkostnader	26
8.3	När är bil en realiserbar tillgång?.....	27
8.4	Arbetsresor	27
9	CYKEL.....	28

10	GLASÖGON OCH KONTAKTLINSER.....	29
10.1	Glasögon – barn	29
11	HEMUTRUSTNING	30
11.1	Spädbarnsutrustning.....	30
11.2	Ungdomar	30
11.3	Vuxna och familjer	31
11.4	Dammsugare	31
11.5	Vitvaror	31
11.6	TV	31
11.7	Persondator.....	32
11.8	Internetuppkoppling	32
11.9	Hemutrustningslån.....	32
12	LÄKARVÅRD, MEDICIN, SJUKRESOR OCH SJUKVÅRDSAVGIFTER	33
12.1	Tandvård	33
12.2	Akut tandvård.....	33
12.3	Nödvändig uppehållande tandvård.....	33
12.4	Kostnader som inte prövas	34
12.5	Sökanden som har inkomst över försörjningsstödsnivån	34
12.6	Vissa grupper.....	34
13	RESOR.....	36
13.1	Färdtjänst.....	36
13.2	Återföreningsresa och återvandringsresa	36
13.3	Rekreation.....	36
14	TELEFON	37
14.1	Mobiltelefon.....	37
15	SÄRSKILDA GRUPPER AV SÖKANDEN	38
15.1	Boendekostnad	38
15.2	Intensivövervakning med elektronisk kontroll (fotboja).....	38
15.3	Kontraktsvård.....	39
15.4	Rättspsykiatrisk vård	40
15.5	Reskostnader institutionsvård	40
16	PENSIONÄRER.....	41
17	STUDERANDE.....	42
17.1	Huvudregel vid vuxenstudier	42
17.2	Vuxenstudier på gymnasium, högskola eller universitet	42
17.3	Svenska för invandrare.....	42
17.4	Bistånd under studieuppehåll	43
18	BEGRAVNINGSKOSTNADER	44
18.1	Följande kostnader godkänns:	44
18.2	Kostnader som inte godkänns:.....	44
19	ÅTERKRAV OCH ÅTERANSÖKAN	45
19.1	Återkrav 9 kap. 1 – 2 §§ SoL	45
19.2	Återsökning från Försäkringskassan 17 kap 1 § AFL och andra myndigheter	45
20	BILAGOR	46
20.1	Sommarpeng	46

20.2 Julklappar46

1 INLEDNING

Utgångspunkten för Sala kommuns arbete med ekonomiskt bistånd är tron på individens:

- förmåga till utveckling
- ansvar över sin livssituation och
- vilja att leva ett självständigt och friskt liv

Socialtjänstens möten med enskild som söker ekonomiskt bistånd ska genomsyras av utgångspunkten ovan. Relationen mellan den enskildes rättigheter i samhället och den enskildes skyldigheter gentemot samhället ska tydliggöras och stärkas.

Rätten till bistånd regleras av socialtjänstlagen (SoL), förordningar och rättspraxis.

I 1 kap. 1§ SoL står följande: "Samhällets socialtjänst skall på demokratins och solidaritetens grund främja" människornas:

- ekonomiska och sociala trygghet
- jämlikhet i levnadsvillkor
- aktiva deltagande i samhällslivet

Socialtjänsten ska med hänsyn till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser. Verksamheten skall bygga på respekt för människans självbestämmande och integritet.

Riktlinjens syfte är att vara en vägledning för handläggarna i arbetet med en rättssäker utredning och behovsbedömning. Riktlinjen är politiskt fastslagen och uttrycker på så vis den politiska visionen för kommunens service till medborgarna.

Riktlinjen innebär inte någon inskränkning i den enskildes rätt att få en individuell bedömning av sin ansökan.

Utgångspunkten i handläggningen är socialtjänstlagen, rättspraxis och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2013:1) samt Socialstyrelsens handbok [Ekonomiskt bistånd – handbok för socialtjänsten \(socialstyrelsen.se\)](http://socialstyrelsen.se).

Den enskilde sökanden har rätt att bli sedd utifrån sin livssituation. Det innebär att handläggare ska samverka med andra parter som finns såväl inom nämnden som utanför. Vid misstanke om att barn far illa, ska orosanmälan göras. Den enskilde ska bemötas med respekt för sin person och mötet ska präglas av dialog.

2 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ARBETET MED EKONOMISKT BISTÅND

Socialtjänstens ekonomiska bistånd är välfärdssystemens yttersta skyddsnät och har i första hand till uppgift att träda in tillfälligtvis vid försörjningsproblem som inte kan tillgodoses på annat sätt. Det ekonomiska stödet ska ge enskilda personer och familjer en skälig levnadsnivå. Rätten till ekonomiskt bistånd bygger inte på inkomstbortfallsprincipen utan på en individuell behovsbedömning för hushållet som helhet. Socialtjänsten har till uppgift att bidra till långsiktiga lösningar på människors försörjningsproblem. För att lyckas med det behöver utredningar och planering göras med fokus på egen försörjning. Det innebär att handläggaren i samarbete med den biståndssökande skaffar sig en helhetsbild av personens resurser, försörjningshinder och behov av insatser för att komma i arbete.

2.1 Socialtjänstens uppgift – två uppdrag

De övergripande målen och grundläggande värderingarna för socialtjänstens samtliga verksamheter står i 1 kap. 1 § SoL.

Huvuduppgiften eller målet är att hjälpa den enskilde så att hen kan klara sig utan ekonomiskt bistånd dvs. hjälp till självförsörjning. I väntan på att det blir möjligt har den enskilde under vissa förutsättningar och efter en individuell behovsprövning rätt till ekonomiskt bistånd dvs. hjälp med försörjningen.

Utifrån respekt för människors självbestämmanderätt och integritet behöver socialtjänsten ha två fokus i kontakterna med den enskilde, dels den ekonomiska situationen, dels vilka insatser som behövs i övrigt.

De övergripande målen i SoL ger uttryck för principen om alla människors lika värde och rätt till social trygghet, vård och omsorg. Det gäller oavsett ålder, kön, etniskt ursprung, hudfärg, språk, religion, funktionsnedsättning eller sexuell läggning.

För individuellt inriktade insatser ska följande principer vara vägledande i socialtjänstens arbete:

- helhetssyn
- frivillighet och självbestämmande
- normalisering, kontinuitet, flexibilitet och närhet

2.2 Samverkan

Personer med försörjningsproblem behöver ofta stöd från flera aktörer samtidigt. En fungerande samverkan är många gånger avgörande för att enskilda personer ska kunna erbjudas insatser utifrån sina individuella behov.

Personer med försörjningsproblem har skiftande individuella behov för att komma till rätta med sina problem och bli självförsörjande. Syftet med att samverka är att samordna insatserna för att bidra till en helhetsbild av den enskildes behov. Det är personens behov som avgör vilka insatser som kan vara relevanta, vilka verksamheter som behöver samverka och på vilket sätt.

2.3 Barnperspektiv

Av 1 kap. 1 § SoL framgår att när åtgärder rör barn ska det särskilt beaktas med hänsyn till barnets bästa. Med barn menas varje människa under 18 år. Paragrafen svarar mot artikel 3 i FN:s Barnkonvention där det slås fast att barnens bästa ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn. De överväganden och bedömningar som görs ska göras med hänsyn tagen till barnperspektivet och ska dokumenteras.

Att det finns barn i familjen betyder inte att det automatiskt innebär att en ansökan om ekonomiskt bistånd ska prövas. Däremot innebär det att barnets situation alltid måste vägas in i bedömningen och i vissa situationer kan en analys medföra att ekonomiskt bistånd prövas med hänsyn till det enskilda barnets bästa. Vad som är barnets bästa kan variera från fall till fall och bedömningen kan vara en process i flera steg.

3 EKONOMISKT BISTÅND

För att ha rätt till ekonomiskt bistånd ska den enskilde göra vad hen kan för att bidra till sin egen och sin familjs försörjning. Det innebär till exempel att den som kan arbeta är skyldig, såvida det inte finns godtagbara skäl, att stå till arbetsmarknadens förfogande. Ekonomiskt bistånd består av två delar, försörjningsstöd och bistånd till livsföringen i övrigt.

Försörjningsstödet ska tillgodose hushållens mer regelbundna utgifter per månad och består av två delar. Den ena delen täcks av riksnormen som beslutas av regeringen varje år. Den andra delen avser kostnadsposter som nämnden ska göra en individuell prövning av.

I riksnormen finns kostnader som är någorlunda lika för alla och gäller för hela landet. Riksnormen ska täcka kostnader för livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning och telefon. Riksnormen för ett hushåll är summan av de personliga kostnaderna för samtliga medlemmar i hushållet och de gemensamma hushållskostnaderna per månad.

Försörjningsstödet andra del består av faktiska skäliga kostnader för boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa. De här kostnaderna kan variera, exempelvis beroende på vart och hur man bor. Till skillnad från andra bidrag och ersättningar som vanligtvis är personliga är det som huvudregel hushållet som är den ekonomiska enheten för ekonomiskt bistånd och de vuxna har ett gemensamt ansvar för hushållets försörjning.

Ekonomiskt bistånd till livsföringen i övrigt ska tillgodose kostnader för behov som kan ingå i en skälig levnadsnivå och som uppstår då och då. Exempel är kostnader för tandvård, glasögon, sjukvård och medicin, umgänge med barn, flyttkostnad och begravning. En individuell bedömning måste göras av vad som är skäligt för den som söker.

3.1 Bistånd i akut nödsituation

Principen om kommunens yttersta ansvar innebär att enskilda kan ha rätt till bistånd i akuta nödsituationer. Det gäller även i de fall en kommun inte har huvudansvaret för den enskilde.

Den enskilde kan till exempel ha rätt till bistånd i en akut nödsituation när hen är bosatt i en annan kommun. Personer som inte har uppehållstillstånd eller uppehållsrätt, och som därmed i princip inte har rätt att vistas i landet, kan också ha rätt till bistånd i akuta nödsituationer liksom personer som endast är på besök i Sverige.

Syftet med akut bistånd är primärt att avhjälpa akuta och oförutsägbara nödsituationer. Det kan även gälla om personen genom sitt eget agerande har orsakat sitt nödläge. Personer med missbruk som uppenbart inte använder biståndet till vad det är avsett för kan också ha rätt till bistånd i en akut nödsituation.

Personer som vid upprepade tillfällen har agerat på ett sådant sätt att ett nödläge har uppstått behöver emellertid inte alltid vara berättigade till bistånd enligt avgöranden från Kammarrätten.

3.2 Förebyggande arbetet

Inom socialtjänstens Individ- och familjeomsorg ligger fokus i första hand på att ge individuellt inriktade insatser och socialtjänsten kommer ofta in i ett senare skede, när ett socialt problem av något slag redan uppstått för den enskilde. I arbetet med ekonomiskt bistånd handlar det förebyggande arbetet snarast om att motverka att den enskildes problem förvärras eller utvidgas.

3.3 Samverkan med Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen har huvudansvaret för insatser mot arbetslöshet och har bland annat ett särskilt ansvar för att nyanlända invandrare erbjuds insatser som främjar etablering på arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingen erbjuder service och tjänster till arbetssökande och arbetsgivare samt erbjuder program för att stärka individens egna resurser.

Vid behov kan socialtjänsten behöva samverka med Arbetsförmedlingen när en person som ansöker om ekonomiskt bistånd är arbetslös. En god samverkan kan bidra till en helhetsbild av den arbetslöses behov och att rätt insatser kan sättas in i ett tidigt skede.

3.4 Kommunala arbetsmarknadsinsatser

Om det inte är möjligt att ge en arbetslös person insatser inom ramen för Arbetsförmedlingens uppdrag kan kommunala arbetsmarknadsinsatser vara aktuella.

Kartläggning, vägledning och arbetspraktik är exempel på sådana insatser. Nämnden får begära att den som får försörjningsstöd under viss tid ska delta i av nämnden anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet om den enskilde inte har kunnat erbjudas någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

Innan nämnden erbjuder en kompetenshöjande insats ska nämnden samråda med Arbetsförmedlingen. Nämndens insatser får inte ersätta de arbetsmarknads-politiska åtgärderna.

Syftet med praktiken eller den kompetenshöjande verksamheten är att utveckla den enskildes möjligheter att i framtiden försörja sig själv. Verksamheten ska stärka den enskildes möjligheter att komma in på arbetsmarknaden eller, där så är lämpligt, på en fortsatt utbildning. Den kompetenshöjande insatsen ska utformas med skälig hänsyn till den enskildes individuella önskemål och förutsättningar.

3.5 Aktivitetsplikt

Enligt 4 kap 4 § SoL får socialnämnden begära att den, som får försörjningsstöd under viss tid, ska delta i av nämnden anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet om den enskilde inte har kunnat erbjudas någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

3.6 Jobbstimulans

Jobbstimulansen är reglerad i 4 kap. 1 b § SoL och är utformad som en särskild beräkningsregel som innebär att 25 procent av nettolönen under vissa förhållanden inte ska räknas med vid beräkningen av rätten till ekonomiskt bistånd.

För att vara aktuell för jobbstimulans krävs det att den enskilde har fått försörjningsstöd sammanhängande under sex månader.

Den särskilda beräkningsregeln gäller under två år. Därefter måste den enskilde åter kvalificera sig med att ha fått försörjningsstöd sammanhängande under sex månader.

3.7 Utbildning som en väg till arbete och egen försörjning

Studier kan vara en väg till egen försörjning. Slutförda gymnasiestudier är en viktig skyddsfaktor för att inte hamna utanför arbete och studier senare i livet. Genom studie- och yrkesvägledning kan man få information om olika utbildningsvägar och finansieringsmöjligheter.

Vuxna studerande bör i regel ha sin försörjning genom studiestödsformerna, men i vissa undantagsfall kan studerande vara berättigade till försörjningsstöd för sin försörjning. Språkstudier i svenska kan, tillsammans med andra insatser, vara en viktig väg in i samhället för personer med ekonomiskt bistånd som saknar kunskaper i svenska.

4 ANSVARFÖRDELNING MELLAN OLIKA KOMMUNER

4.1 Bosättningskommunens ansvar

Enligt bestämmelserna ansvarar bosättningskommunen för stöd- och hjälpinsatser – oavsett om den enskilde vistas i bosättningskommunen eller tillfälligt i en annan kommun. Det är bara i akuta situationer som vistelsekommunen har det yttersta ansvaret för stöd och hjälp enligt SoL. Med bosättningskommun avses den kommun där den enskilde är stadigvarande bosatt eller en annan kommun om den enskilde har starkast anknytning till den kommunen. I de flesta fallen är vistelsekommunen och bosättningskommunen en och samma kommun.

4.2 Vistelsekommunens ansvar

Vistelsekommun är den kommun där den enskilde befinner sig när hen ansöker om stöd och hjälp eller det på annat sätt framkommer att personen behöver stöd och hjälp från kommunen. Om det står klart att en annan kommun än vistelsekommunen ansvarar för stöd och hjälp åt en enskild är vistelsekommunens ansvar begränsat till akuta situationer.

4.3 Folkbokföringskommunens ansvar

Den kommun där den enskilde är folkbokförd ansvarar för stöd och hjälp under kriminalvård i anstalt, under vård på sjukhus eller annan sjukvårdsinrättning på initiativ av annan än kommun. Det gäller även under rättspsykiatrisk vård. Folkbokföringskommunen ansvarar även för stöd och hjälp som aktualiserats inför avslutningen av fängelsevistelsen eller vården.

4.4 Personer som saknar stadigvarande bostad

Om den enskilde saknar stadigvarande bostad ska den kommun till vilken hen har sin starkaste anknytning anses vara bosättningskommun. Det kan till exempel gälla personer som är hemlösa eller som flyttar mellan tillfälliga boenden. De ska anses bosatta i den kommun till vilken de har starkast anknytning även om de inte är folkbokförda i den kommunen. Det kan även gälla för ett barn som bor växelvis hos vårdnadshavare som bor i olika kommuner.

5 KOMMUNENS ANSVAR VID VÅLDSUTSATTHET

I arbetet med ekonomiskt bistånd är det viktigt att uppmärksamma våldsutsatthet och stödja personer i biståndshushåll som är, eller har varit utsatta för våld. Det kan till exempel handla om våld i nära relation, våld i ungas parrelationer, våldsutsatthet inom samkönade relationer eller utsatthet för hedersrelaterat våld. När det gäller hedersrelaterat våld är det viktigt att uppmärksamma att våldsutövaren kan vara fler än en person.

Socialtjänsten ska verka för att alla som utsätts för våld eller andra övergrepp och deras närstående får stöd och hjälp. Kvinnor som kan behöva stöd och hjälp för att förändra sin situation ska särskilt uppmärksammas.

Socialtjänsten ska även särskilt uppmärksamma och ansvara för att barn som bevittnat våld eller andra övergrepp får stöd och hjälp. Om handläggaren får kännedom om eller misstänker att ett barn i ett ärende som rör ekonomiskt bistånd far illa har handläggaren en skyldighet att vidarebefordra informationen till ansvarig inom socialtjänsten som bedömer om en särskild utredning av barnets situation enligt 11 kap. 1 och 2 §§ SoL ska inledas.

5.1 Att uppmärksamma utsatthet för våld

Till stöd för arbetet med att identifiera våld och bedöma behov av stöd och skydd i samband med våldsutsatthet behöver socialtjänsten fråga om våld. Frågan om att vara utsatt för våld kan behöva ställas vid flera tillfällen. Om handläggaren träffar båda parter i ett gemensamt hushåll tillsammans kan det försvåra möjligheten för den våldsutsatta att berätta om våldet och framföra behov av stöd. Det kan därför vara viktigt att ta ställning till om handläggaren behöver ha separata möten med var och en för att kunna ställa frågor om våld för att upptäcka våldsutsatthet.

Försörjningen kan vara väsentlig för den våldsutsattas beslut och möjlighet att bryta upp från en våldsamt relation och för att kunna känna trygghet efter uppbrottet. Många våldsutsatta behöver därför konkret stöd av socialtjänsten både i det akuta skedet och på längre sikt, bland annat i form av försörjning och boende. Våldsutsatta kvinnor kan riskera att utsättas för mer och kraftigare våld i samband med en separation. Det är därför viktigt att socialtjänsten är uppmärksam när sådana situationer uppstår.

5.2 Ekonomiskt våld

Ekonomiskt våld har definierats som handlingar med syfte att kontrollera och övervaka en persons beteende avseende användning och fördelning av pengar

samt ständigt hota om att neka ekonomiska resurser. Kontrollmekanismerna kan även inbegripa kontroll av offrets tillgång till hälso- och sjukvårdstjänster, sysselsättning etc.

Ekonomiskt våld kan uttryckas i form av ekonomiska hot, begränsningar av gemensamma ekonomiska tillgångar eller genom att tvinga partnern att utföra ekonomiska olagligheter. Det kan även exempelvis innebära kontroll av hur den andra partnern använder sina pengar, att inte tillåta att den andra partnern har egna pengar eller att bli tvingad att ta lån för pengar man inte själv får disponera. Det kan även handla om att förhindra sin partner att arbeta, att sköta sitt arbete eller delta i insatser som kan leda till egen försörjning.

För att synliggöra det ekonomiska våldets olika aspekter har begrepp utvecklats för olika kategorier av maktutövning. De kan beskrivas som ekonomisk kontroll, ekonomiskt utnyttjande eller sysselsättnings sabotage.

5.3 Behov av ekonomiskt bistånd i samband med utsatthet för våld

Nämnden bör ha beredskap att kunna handlägga ett ärende om ekonomiskt bistånd som gäller en våldsutsatt person och som är akut. I det akuta skedet kan ekonomiskt bistånd till exempel behöva prövas tillfälligt utan prövning av den skyddsbehövande egna ekonomiska förutsättningar. Vid bedömning av rätten till bistånd i det akuta skedet är skyddsbehovet det primära. Det kan till exempel gälla oplanerade och brådskande utgifter för tillfälligt boende och basala behov.

Att en person utsätts för våld eller andra övergrepp innebär dock inte att den vanliga biståndsprövningen i nästa led helt åsidosätts, utan nämnden behöver göra en individuell bedömning utifrån den enskilda situationen. Personer som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp, kan ha behov av akut ekonomiskt bistånd från socialtjänsten vid upprepade tillfällen.

6 HJÄLP MED FÖRSÖRJNINGEN

I väntan på att bli självförsörjande har den enskilde under vissa förutsättningar och efter individuell behovsprövning rätt till ekonomiskt bistånd till sin försörjning.

6.1 Prövning av rätten till ekonomiskt bistånd

Arbetet med ekonomiskt bistånd innebär i hög utsträckning myndighetsutövning med krav på rättssäkerhet, gemensamt förhållningssätt och likvärdiga bedömningar. Prövningen av rätten till bistånd görs i flera steg och en individuell behovsprövning ska alltid göras.

Följande frågeställningar ska utredas:

- Behöver behovet tillgodoses för att den enskilde ska uppnå skälig levnadsnivå?
Här är det nödvändigt att se till den enskildes individuella livssituation, förutsättningar och behov.
- Kan behoven tillgodoses på annat sätt?
Beroende på vad ansökan gäller kan behovet ibland lösas på annat sätt än genom bistånd. När det gäller behovet av pengar kan "annat sätt" till exempel vara inkomster, realiserbara tillgångar, sparformer, socialförsäkringsförmåner, ersättningar eller andra försörjningsskyldiga såsom make/maka, förälder. Ibland kan behovet lösas genom avbetalningsplaner, uppsägning av avtal eller försäljning. I vissa fall kan behovet tillgodoses av andra huvudmän såsom till exempel Migrationsverket, Kriminalvården och Försäkringskassan.
- Uppfyller den enskilde rätten till bistånd?
Vad har den enskilde gjort på egen hand för att tillgodose behovet? Vad kan hen göra? Här ska en bedömning göras om den enskilde gör vad hen kan för att bidra till sin försörjning och till att försöka bli självförsörjande.
- Vilket bistånd ska prövas?
Med stöd av Socialtjänstlagen, Socialstyrelsens vägledning, prejudicerande rättsfall och kommunala riktlinjer ska en bedömning göras av vilket behov som föreligger och vad som är skälig levnadsnivå för den enskilde.

6.2 Praktiskt prövningsförfarande

När det ekonomiska biståndet provas följer det vanligtvis en bestämd arbetsgång:

1. Ansökan görs av den enskilde.
2. Utredning inleds och genomförs av socialsekreterare. Uppgifter inhämtas runt den enskildes situation, bakgrund, arbetsförmåga etc.
3. Samtycke inhämtas för att kunna genomföra kontroller och för att kunna samverka med andra aktörer.
4. Beräkning av den enskildes inkomster och utgifter sker i förhållande till riksnormen.
5. Bedömning om rätt till bistånd sker utifrån inkomna uppgifter och behov hos den enskilde.
6. Beslut fattas.
7. Utbetalning sker när den enskilde provas bistånd.
8. KommunikERING sker av utredning, bedömning och beslut.
9. En genomförandeplan upprättas och beskriver hur den enskilde ska få behoven tillgodosedda.
10. Rätten till ekonomiskt bistånd provas varje månad som den enskilde ansöker utifrån innehåll i genomförandeplan, den enskildes ekonomi samt vad den enskilde har gjort på egen hand för att nå självförsörjning.

6.3 Försörjningsstöd

Salas kommun följer den normnivå som riksdag och regering fastställer årligen. Normnivån grundar sig på Konsumentverkets konsumtions- och prisstudier för olika varor och tjänster. Beslut om bistånd fattas enligt 4 kap 1 § SoL.

6.4 Hur försörjningsstöd räknas ut

Oavsett vad den enskilde ansöker om utgår alltid prövningen av rätten till bistånd från en beräkning av hur den enskildes ekonomi ser ut i jämförelse med nivån för riksnorm. Det görs för att reda ut om den enskilde kan tillgodose sitt behov på egen hand eller om försörjningsstöd behöver komplettera de egna eventuella inkomsterna.

Beräkning sker varje månad som den enskilde ansöker och görs för en månad i taget.

1. De personliga kostnaderna i riksnormen räknas samman för alla hushållets medlemmar. Förälder som har umgänge kan ha rätt till bistånd gällande kostnader för att kunna ha umgänge.
2. De gemensamma hushållskostnaderna bifogas beräkningen utifrån antal medlemmar i bostaden.

3. Hyra, hushållsel, hemförsäkring, avgift för arbetslöshetskassa och fackförening samt eventuella arbetsresor bifogas beräkningen. Utgifterna ska vara skäligen och motsvara vad en låginkomsttagare på orten har råd med.
4. Kostnader för barnomsorg, hemtjänst, läkarvård, receptbelagd medicin och sjukresor bifogas beräkningen.
5. Samtliga belopp summeras.
6. Hushållets inkomster räknas samman och resultatet påvisar hushållets behov om det framgår att hushållets inkomster understiger nivån för försörjningsstöd.
7. När hushållet har egna inkomster som är otillräckliga i jämförelse med nivån för riksnorm kan hushållet prövas för ett kompletterande försörjningsstöd för att nivån ska uppnås.

Har hushållet tillgångar i form av besparingar eller realiserbara tillgångar så ska de användas till hushållets försörjning. Tillgångar kan vara besparingar, värdepapper, fastigheter, fordon etcetera.

Oavsett om det gäller försörjningsstöd eller övrigt bistånd får den enskilde lösa sitt behov på egen hand genom de inkomster och eventuella tillgångar som finns i första hand. Det innebär i praktiken att besparingar får tas i anspråk, att fordon och andra realiserbara tillgångar får säljas etc. Enbart när behovet inte kan lösas på något annat sätt inträder kommunens yttersta ansvar och rätt till bistånd föreligger.

6.5 Beräkning av inkomstperiod

Försörjningsstöd beräknas utifrån de inkomster som betalas ut till hushållet månaden före ansökningsmånaden. Det innebär att vid en beräkning för t.ex. juni månad så sker beräkning utifrån de inkomster som hushållet får i maj månad. I samband med nya ansökningar så sker även beräkning för de två månader som inföll före ansökan. I synnerhet då inkomstbortfallet varit förväntat, arbetsmarknadsåtgärder har pågått etc. I sådana fall har den enskilde ett ansvar att planera sin ekonomi.

Vid utredning och ansökan gällande skuld sker beräkning från månaden då skulden uppkom.

Med inkomster menas alla disponibla medel. Det finns dock inkomster som inte ska tas med i beräkning:

- Handikappersättning som avser merkostnad alternativt merkostnadsersättning som kan styrkas.
- Skattefritt vårdbidrag som avser merkostnad.
- Traktamente då merkostnaderna för mat och boende kan styrkas.
- Resersättning

- Extra tillägg till studiestöd då ungdomar bor hos sin vårdnadshavare, s.k. studiehjälp.
- Stipendier och vissa fondmedel som beror på ändamålet med fonden.
- Försäkringsersättning eller skadestånd som den enskilde har fått för att kompensera ekonomisk förlust och som inte avser inkomstförlust.
- Barns tillgångar upp till 15 % av basbeloppet. Till barn räknas gymnasie- ungdom till och med vårterminens slut det år ungdomen fyller 19 år.
- Skolungdomar har rätt att behålla ett prisbasbelopp av intjänad lön per kalenderår utan att det påverkar biståndet.

Generella kontroller sker hos:

- Försäkringskassan gällande socialförsäkringsförmåner
- Bilregistret gällande fordon
- Bolagsverket gällande företag
- CSN gällande studiemedel
- Migrationsverket
- Skatteverket

I det enskilda ärendet bedöms därefter om andra kontroller behöver ske. Om den enskilde inte samtycker till de kontroller som handläggaren bedömer är nödvändiga så medför det att en fullständig ekonomisk utredning inte kan genomföras.

6.6 Bistånd utöver skälig levnadsnivå

4 kap. 2 § SoL - "Socialnämnden får ge bistånd utöver vad som följer av 1 § om det finns skäl för det."

Socialnämnden kan inte fritt behandla en ansökan om bistånd enligt 4 kap 1 § SoL eller 4 kap 2 § SoL. Oavsett vad ansökan avser ska nämnden i första hand pröva om den enskilde har rätt till den begärda hjälpen enligt 4 kap. 1 § SoL.

Bestämmelserna i 4 kap. 2 § SoL ger kommunen befogenhet, men ingen skyldighet, att utge bistånd i andra fall än vad som omfattas av 4 kap. 1 § SoL. Nämnden får därmed bevilja bistånd utöver skälig levnadsnivå. Det är av rättighetsskäl viktigt att ansökan först prövas enligt 4 kap. 1 § SoL då det medför att den enskilde kan få sin sak prövad i Förvaltningsdomstol i händelse av icke gynnande beslut. Därefter kan det prövas om förutsättningar föreligger för bistånd enligt 4 kap 2 § SoL. Dessa beslut kan enbart laglighetsprövas enligt Kommunallagen vilket innebär att Förvaltningsdomstol inte prövar sakfrågan. Ekonomiskt bistånd som prövas med stöd av 4 kap 2 § SoL kan återkrävas av den enskilde.

7 BOENDEKOSTNADER

Skälig boendekostnad är vad en låginkomsttagare på orten har möjlighet att betala. Skälighetsbedömningen ska göras utifrån den enskildes personliga förhållanden och möjligheter till framtida försörjning och utifrån hur bostadsmarknaden ser ut på orten. Vid bedömning ska hänsyn tas till barns behov av utrymme även hos umgängesförälder.

7.1 Trångboddhet

Med trångboddhet så menas när fler än två personer behöver dela sovrum. Två barn bör kunna dela sovrum och med stigande ålder kan behov av eget sovrum beaktas. Hänsyn måste dock tas till hur bostadsmarknaden ser ut i Sala kommun och en skälighetsbedömning kring bostadsstorlek och kostnad behöver ske när det gäller stora barnfamiljer. Även i sådana fall ska kostnaden jämföras med vad en låginkomsttagare på orten kan bekosta.

7.2 Högsta godtagbara boendekostnad

Högsta godtagbara boendekostnad är det belopp som maximalt prövas.

Högsta godtagbara boendekostnad i Salas kommun revideras årligen och bör följa de generella hyreshöjningarna som sker årligen inom det kommunala bostadsbolaget.

Det innebär att om behovet kan tillgodoses till en lägre kostnad gäller det lägre beloppet. Målet är att den enskilde ska bli självförsörjande så fort som möjligt. Om den enskilde väljer en högre boendekostnad får hen betala mellanskillnaden på egen hand.

Maxnivåerna kan överskridas om det finns synnerliga skäl för det. Ett sådant undantag kan vara att den enskilde har en lägenhet som i storlek och utrustning är anpassad till ett funktionshinder.

Avgift för parkeringsplats eller garage prövas enbart om den enskilde har beviljats bilstöd från Försäkringskassan och behovet av parkering inte kan tillgodoses på annat sätt.

7.3 Dubbla boendekostnader

Dubbla boendekostnader dvs. fler hyreskostnader för samma period prövas inte då den enskilde har ansvar för planeringen av en flytt och för att dubbla kostnader inte uppstår. Undantag kan göras för våldsutsatta personer som akut behöver skydd samt vid andra tillfällen när det förekommer starka skäl.

Andra mycket starka skäl kan vara att behovet av flytt blivit akut p.g.a. sjukdom eller funktionshinder och det inte är möjligt att planera en flytt, inte är möjligt att avbetala boendekostnaden och då en skuld på kostnaden skulle innebära en skuld på avflyttningsbostaden som i sin tur kan medföra en allvarlig risk för det framtida boendet.

7.4 Andrahandskontrakt

Vid boende i andra hand ska ett andrahandskontrakt uppvisas för att boendekostnaden ska prövas. I kontraktet ska följande information framgå:

- bostadens adress
- mellan vilka parter kontraktet gäller
- hyrestidens längd
- ömsesidig uppsägningstid
- bostadens storlek
- hyreskostnaden och vad som ingår i kostnaden

Kontraktet ska vara undertecknat av båda parter. Hyran ska bedömas vara skälig och kontraktet ska vara godkänt av hyresvärden/fastighetsägaren eller bostadsrättsföreningen. Förstahandshyresgästens kontrakt eller hyresspecifikation ska inte begäras in då det inte är den personen som ansöker om bistånd.

7.5 Inneboende - rum eller hushållsgemenskap

Vid inneboende i rum ska hyran bedömas utifrån hur stor del av bostaden den enskilde disponerar över enligt uppvisat avtal med hyresvärden och i förhållande till det totala antalet rum i bostaden. Varje rum räknas då som två enheter och köket som en enhet. *Exempel:* Sökande disponerar ett rum i en bostad på fyra rum och kök. Hela bostaden består då av nio enheter. Sökandes andel blir då 2/9. Hyran delas då med nio och multipliceras med två.

Ett skriftligt inneboendekontrakt mellan den enskilde och förstahandshyresgästen ska alltid uppvisas. Den sökande och hyresvärden bör vara folkbokförda på adressen. Hembesök kan göras för att kontrollera kontraktets riktighet och för att se hur många personer som bor i lägenheten i de fall flera är folkbokförda på adressen. Vid misstanke om samboförhållande ska hembesök göras.

När syskon eller vänner delar boende ska hushållsgemenskap förutsättas om inget talar emot det. Med hushållsgemenskap menas att man mer eller mindre delar på kostnaderna i hushållet. Om hushållsgemenskap inte finns gäller reglerna vid inneboende. Vid prövning av försörjningsstöd när sökanden delar bostad ska nettohyran delas på antal boende i lägenheten. Om lägenhetsinnehavaren har bostadsbidrag ska det dras av från den faktiska hyran innan den delas.

7.6 Flyttkostnader

Bistånd kan prövas till flyttkostnader om flytten är nödvändig för att den enskilde ska uppnå skälig levnadsnivå. Ansökan ska göras i den kommun som är vistelsekommun vid ansökningstillfället. Ansökan om bistånd till en redan verkställd flytt är att betrakta som en ansökan om skuldbetalning.

För att bevilja flyttkostnader ska medicinska eller sociala skäl föreligga. Läkarintyg ska styrka eventuella medicinska skäl. Sociala skäl kan exempelvis vara extrem isolering, våldsutsatt från en eller flera våldsutövare eller andra skäl.

Vid flytt av arbetsmarknadsskäl ska den enskilde hänvisas till Arbetsförmedlingen för ansökan om flyttningsbidrag eller respension. Om den enskilde fått en anställning på minst sex månader men inte uppfyller rätten till bidrag kan ekonomiskt bistånd prövas.

Den enskilde ska ha försörjningsstöd eller inkomster i motsvarande nivå för att bistånd till flyttkostnader ska prövas. Om den enskilde har löpande behov av försörjningsstöd ska utflyttningkommunen därtill pröva rätten till försörjningsstöd i den nya kommunen under den första månaden. Därefter avslutas ärendet. Den enskilde har det yttersta ansvaret för kontakt med nya kommunen om försörjningsstöd behöver fortsätta men som en del i det förebyggande arbetet kan utflyttningkommunen vara behjälplig i vissa situationer om den enskilde efterfrågar det.

Flytt utanför Sveriges gränser prövas inte.

Det behöver göras en individuell bedömning gällande den enskildes möjligheter att själv ordna det som krävs för en flytt. I de fall flyttfirma blir aktuell ska det finnas styrkta medicinska eller andra särskilda skäl. Skriftliga offerter ska inkomma från tre olika företag.

Flyttstädning prövas i normalfallet inte, men en individuell bedömning ska ske gällande den enskilde möjligheter och förmåga att städa på egen hand.

7.7 Magasinerings av möbler

För personer som saknar permanent bostad kan ekonomiskt bistånd till kostnad för magasinerings av egna tillhörigheter prövas. Beslutet ska vara tidsbegränsat (i normalfallet tre månader) och kan omprövas vid behov. Den enskilde ska själv stå för kontraktet hos magasineringsföretaget.

Magasinerings prövas i maximalt sex månader.

Vid bedömning av rätten till bistånd ska följande beaktas:

- möjligheten för den enskilde att ordna magasinerings på annat sätt
- möjligheten för den enskilde att inom en överskådlig tid få en bostad

- bohagets skick och ålder
- kostnaden för magasineringen i förhållande till kostnaden för nyanskaffning av hemutrustning
- konsekvenser för den enskilde vid eventuell försäljning av bohaget

8 FORDON

Som fordon räknas bil, moped, motorcykel, båt, snöskoter, husvagn, hästtransport, släpkärra, etc. Den som är registrerad ägare hos bilregistret är fordonets ägare.

Bilnehav medges generellt inte för personbil eller moped. Barnperspektiv ska beaktas gällande moped till ungdom i hushållet.

Utöver det så betraktas fordon som en realiserbar tillgång som begränsar rätten till bistånd, dock med undantag som beskrivs nedan, rubrik ” Bilnehav vid särskilda behov”.

8.1 Bilnehav vid särskilda behov

Om alla andra möjligheter till kommunikation är uttömda kan bilnehav till ett värde av 35 % av basbeloppet medges. Det medges vid följande situationer:

- om särskilda skäl föreligger vid dokumenterade medicinska skäl eller funktionsnedsättningar
- för att kunna ta sig till och från arbetet

Om biståndsbehov föreligger p.g.a. resor till och från arbetet och behovet inte är tillfälligt kan krav ställas på byte av arbete eller bostad för att uppnå självförsörjning.

Bistånd till kostnader för försäkring, skatt eller andra kostnader runt bil prövas inte.

Om behov av kommunikation föreligger vid sjukdom eller funktionsnedsättning ska behovet i första hand tillgodoses genom färdtjänst varför bil kan utgöra en realiserbar tillgång. Försäkringskassan kan därtill pröva rätten till bilstöd vilket kan innebära ekonomisk ersättning för inköp av bil, driftskostnader, skatt och försäkring. Enbart det faktum att den enskilde beviljats bilstöd av Försäkringskassan innebär dock inte att den bil som anskaffats är en specialanpassad bil. Det krävs specialanordningar som är konstruerade utifrån en funktionsnedsättning för att det ska betraktas som en specialanpassad bil. En bil med automatisk växellåda är till exempel inte specialanpassad (KamR 4148/2004). Det innebär att även en bil till vilken bilstöd beviljats i det enskilda fallet kan betraktas som en realiserbar tillgång om den betingar ett högre värde.

8.2 Bilkostnader

Enbart i undantagsfall kan det komma ifråga att utge bilkostnader i form av bränsle, skatt och försäkring samt besiktning.

8.3 När är bil en realiserbar tillgång?

En bil är en tillgång och har ett realiserbart värde.

En personbil med ett värde bedöms vara en tillgång och är ett hinder för försörjningsstöd. För att fastställa bilens värde kan värderingsintyg eller inköpshandling uppvisas. Privata inköpshandlingar godtas inte. Om bilen bedöms ha ett värde och är ett hinder för försörjningsstöd kan rådrum¹ ges tre månader för att avyttra bilen. Försäljningskvitto ska inlämnas tillsammans med värderingsintyg.

Den enskilde ska vid en försäljning kunna använda överskottet till att betala eventuella lån som är kopplade till bilen. Det ska vara styrkt att lånet är kopplat till bilen till exempel genom lånehandling hos bilföretag. Banklån eller privata lån kan inte på de viset kopplas till en bil.

Kostnad för värderingsintyg prövas inte men kan räknas av från vinst vid eventuell försäljning.

8.4 Arbetsresor

Med arbetsresa menas i första hand resa till och från arbetet men i begreppet ingår även resor för att aktivt kunna söka arbete eller aktiva åtgärder som kommunen eller Arbetsförmedlingen anordnar för att den enskilde ska få arbete och bli självförsörjande. Exempelvis kan det vara resor i samband med praktik, arbetsträning, jobbsökarverksamhet etc. Resa till arbetsintervju inom pendlingsavstånd kan prövas om Arbetsförmedlingen inte ersätter resan. Kvitto och intyg eller kallelse till intervju ska uppvisas.

Resekostnad prövas inte inom tätorten i Salas kommun. Grundregel är att arbetsresor sker med allmänna kommunikationsmedel. Lägsta kostnad med allmän kommunikation prövas för pendling till annan kommun eller för lokala resor i händelse av att den enskilde bor minst tre kilometer utanför tätorten.

Om bil krävs för att komma till och från arbetet och det inte går att samåka eller använda allmänna kommunikationer kan krav ställas på arbets- eller bostadsbyte om inte biståndsbehovet är tillfälligt. När arbetsresor med bil accepteras prövas enbart bränslekostnad. Krav ska ställas på att den enskilde ansöker om skattejämkning för arbetsresor.

¹ Med rådrum menas tidsperiod som sökande har på sig genomföra handlingen, exempelvis sälja bil.

9 CYKEL

Vuxna kan prövas bistånd till inköp av cykel med 3,5 % av basbeloppet om cykel är nödvändigt för inkomstens förvärvande och det inte är möjligt att samåka eller använda allmänna kommunikationer.

Cykel är ett forskaffningsmedel men för barn även ett redskap som stimulerar till lek, aktivitet och sociala kontakter. När det gäller barn kan bistånd till inköp av cykel prövas från sex års ålder om familjen är långvarigt beroende av försörjningsstöd. Långvarigt försörjningsstöd innebär bistånd under en tidsperiod längre än sex månader. Biståndet prövas med maximalt 2,5 % av basbeloppet och till skälig kostnad för cykelhjälm. Biståndet kan prövas maximalt två gånger under den totala skoltiden.

Individuell prövning ska ske då cykel är att betrakta som en sällanköpsvara som det ska vara möjligt att spara till inom ramen för riksnorm.

10 GLASÖGON OCH KONTAKTLINSER

Personer som uppbär försörjningsstöd eller som vid prövning har inkomster i nivå med försörjningsstöd kan prövas ekonomiskt bistånd till kostnad för synundersökning och glasögon. Behovet ska styrkas av optiker eller ögonläkare och kostnadsförslag ska uppvisas. Skälig kostnad för glasögon är det lägsta paketpriserna som erbjuds av optiker. Vid styrkt behov prövas progressiva glas, även de enligt lägst paketpris.

Bistånd lämnas inte till specialbehandlade glas eller till specialslipade glasögon om inte behovet är styrkt av läkare. Kostnad för kontaktlinser godtas enbart om det är det enda alternativet och behovet är styrkt av läkare.

10.1 Glasögon – barn

För glasögon till barn kan en högre kostnad och försäkring prövas utifrån barnperspektivet. Region Västmanland ger bidrag till glasögon eller kontaktlinser för barn mellan 0–7 år med 460 kr. För barn och unga mellan 8-19 år kan bidrag för glasögon eller kontaktlinser prövas med upp till 800 kr. (Läs mera hos [Glasögonbidrag för barn och unga - 1177](#))

11 HEMUTRUSTNING

Ekonomiskt bistånd till hemutrustning ska bedömas restriktivt och enbart prövas om behovet är akut och inte kan tillgodoses på annat sätt.

Förutsättningarna är:

- Den enskilde ska vara i behov av egen bostad för att uppnå skälig levnadsnivå.
- Den enskilde kan inte tillgodose behovet på annat sätt eller inom rimlig tid.
- Den enskilde har inte haft möjlighet att spara eller planera för boende och hemutrustning.
- Behovet omfattas inte av skyddet i hemförsäkring vid brott eller olyckshändelse.
- Hembesök kan ske för att konstatera behovet.

Bistånd kan lämnas till sådan hemutrustning som behövs för att ett hem ska fungera. Behovet bedöms med hänsyn till den enskildes bakgrund, aktuella situation och framtida förmåga att på egen anskafta den nödvändiga utrustningen.

11.1 Spädbarnsutrustning

Bistånd till spädbarnsutrustning kan utgå vid första barnets födelse. Spädbarnsutrustning kan beviljas med max 10 % av prisbasbeloppet.

Båda föräldrarnas ekonomi ska beaktas.

11.2 Ungdomar

Grundprincipen är att bistånd till hemutrustning inte prövas till ungdomar som vill flytta hemifrån. Undantag kan göras om starka medicinska eller om starka sociala skäl föreligger.

Med ungdom menas en person upp till 25 år. När det gäller det första egna boendet anges ingen övre åldersgräns utan där får även äldre personer som avflyttat från föräldrahemmet räknas in.

Vid bistånd vid första boendet prövas maximalt 13 % av basbeloppet och beloppet bedöms kunna tillgodose behovet av säng, sängkläder, lampor, köksbord, köksstolar, köksutrustning, handdukar och städartiklar.

11.3 Vuxna och familjer

Om biståndsbehovet bedöms bli kortvarigt kan rätten till bistånd begränsas till de delar som bedöms vara nödvändiga för livsuppehållet. Den enskilde som har ett tillfälligt behov av försörjningsstöd och som inte kan avvakta inköpen kan prövas ekonomiskt bistånd till hemutrustning. I de fall den enskilde bedöms kunna avvakta så sker en individuell bedömning.

För en ensamstående vuxen prövas maximalt 13 % av basbeloppet och beloppet bedöms kunna tillgodose behovet av säng, sängkläder, lampor, köksbord, köksstolar, köksutrustning, handdukar och städartiklar. För varje hushållsmedlem prövas maximalt 3,5 % av basbeloppet till säng, sängkläder och handdukar.

Mer omfattande hemutrustning prövas enbart till personer som under överskådlig tid inte kommer kunna förbättra sina inkomster och på egen hand bekosta en grundutrustning. Det kan till exempel gälla personer med svåra psykosociala problem.

11.4 Dammsugare

Bistånd till dammsugare kan prövas med maximalt 1 % av basbeloppet. Enbart hushåll som varit aktuella under en längre tid efter en individuell prövning kan vara aktuella för bistånd till dammsugare. Kvitto ska uppvisas av den sökande.

11.5 Vitvaror

Bistånd till diskmaskin eller tvättmaskin kan prövas om synnerliga skäl föreligger. Till vuxna utan barn prövas det enbart om det finns ett medicinskt behov som styrks av läkare. Det kan även prövas till mycket stora barnfamiljer och i vissa fall ensamstående föräldrar med flera små barn. Behovet ska inte kunna lösas på annat sätt.

När det gäller diskmaskin och tvättmaskin kan maximalt 8 % basbeloppet prövas till större hushåll. Kvitto ska uppvisas av den sökande.

11.6 TV

Bistånd till TV kan lämnas med maximalt 4 % av basbeloppet och omfattar endast hushåll som varit aktuella för försörjningsstöd under en längre tid. En individuell prövning avgör om det kan vara aktuella för bistånd till TV.

Kvitto ska uppvisas av den sökande.

11.7 Persondator

Ekonomiskt bistånd till inköp av en begagnad dator per hushåll kan prövas med maximalt 2,5 % av basbeloppet. Biståndet kan utgå en gång per hushåll och kvitto ska uppvisas som styrker inköpet.

Hushållet ska vara i avsaknad av dator samt ha uppburit försörjningsstöd under en längre tid. Efter en individuell prövning kan hushållet vara aktuella för bistånd för persondator för att nå självförsörjning. Hushållet ska antas vara fortsatt beroende av försörjningsstöd inom en överskådlig tid.

I de hushåll där barn och ungdomar finns kan kostnaden uppgå till maximalt 6 % av basbeloppet till dator. För barn och ungdomar som via skolan får hemdator mot depositionsavgift prövas i stället avgiften med maximalt 6 % av basbeloppet. Biståndet kan utgå en gång per hushåll.

För familjer där barn bor växelvis hos båda föräldrarna kan båda föräldrarna prövas bredbandskostnad.

Skäl till att bevilja dator i hem där barn och ungdomar bor är att i skolarbete sker en stor del av informationsinhämtande från internet. Skolorna har ofta plattformar för studerande elever och hemuppgifter och skolarbeten ska dokumenteras. En stor del av kommunikationen mellan elev, lärare och föräldrar sker via e-post.

11.8 Internetuppkoppling

Bredbandskostnader prövas med maximalt 0,6 % av basbeloppet per månad.

11.9 Hemutrustningslån

Möjligheten att ansöka om hemutrustningslån hos CSN för flyktingar och utländska medborgare med uppehållstillstånd upphörde den 31 december 2021. Vid ansökan om hemutrustning se punkt 11., 11.1 samt 11.2.

12 LÄKARVÅRD, MEDICIN, SJUKRESOR OCH SJUKVÅRDSAVGIFTER

Kostnad för läkarvård, läkemedel och sjukresor prövas maximalt upp till nivån för respektive högkostnadsskydd.

12.1 Tandvård

Ekonomiskt bistånd prövas i första hand till akut tandvård. För övrig tandvård ska kostnadsförslag från tandläkare uppvisas. För tandvårdskostnader som överstiger 15 % av basbeloppet ska förtroendetandläkare konsulteras.

Finns tveksamheter om föreslagen tandvård utgör nödvändig tandvård kan förtroendetandläkaren anlitas i andra fall.

12.2 Akut tandvård

Med akut tandvård avses behov av omedelbar behandling vid värk, infektioner och traumaskador. Exempel på behandling kan vara tandutdragning, akut rotbehandling, enstaka fyllningar för att undanröja värk, etc. Vid akut tandvård krävs inte kostnadsförslag eller att den enskilde i förväg ansöker om ekonomiskt bistånd.

12.3 Nödvändig uppehållande tandvård

Vid längre tids beroende av försörjningsstöd kan även annan tandvård än akut tandvård prövas om det är nödvändigt för att uppnå godtagbar tuggförmåga, förhindra väsentligt försämrad tandstatus (till exempel förebyggande behandling mot karies och tandlossning) eller är en förutsättning för att kunna arbeta och försörja sig på egen hand. Kostnad för tandvård av estetisk karaktär prövas enbart i de fall den enskildes sociala situation riskerar att påverkas. Exempelvis kan det vara vid avsaknad av framtänder.

Följande ska beaktas vid ansökan:

- Omfattningen på tandvård och kostnad ska jämföras med vad en låginkomsttagare på orten har möjlighet att bekosta på egen hand. Som regel bekostas det billigaste behandlingsalternativet
- Folktandvården i Västmanlands prislista med aktuella riktpriiser gällande tandvård är vägledande i bedömningen.
- Tandvården ska utföras av tandläkare ansluten till Försäkringskassa.
- Kostnadsförslag ska uppvisas.

- Oberoende tandläkare, konsulttandläkare ska konsulteras vid dyrare eller mer omfattande tandvård. Se punkt 12,1.
- En omfattande tandvårdsbehandling sträcker sig vanligtvis över flera månader men beslutet bör så långt som möjligt prövas månad för månad. När beslutet sträcker sig över en längre tid så ska beslutet formuleras så att en omprövning kan ske om förutsättningarna förändras.
- Vid behov av till exempel narkos så ska detta vara styrkt av specialisttandvård.
- Bettskena prövas om behovet är styrkt av tandläkare.

Kostnad för tandvård som utförts utan samråd med socialtjänsten eller innan ansökan om bistånd har skett betraktas som skuld.

12.4 Kostnader som inte prövas

Bistånd prövas inte till kostnader för uteblivet besök, abonnemangstandvård, estetisk tandvård, guld och porslinsarbeten med mera. I normalfallet prövas inte heller implantat, inläggsterapi, tandkronor och tandbroar bakom hörntänder eller kostnad för byte av fyllningsmaterial.

12.5 Sökanden som har inkomst över försörjningsstödsnivån

I första hand ska den som har inkomst över försörjningsstödsnivån hänvisas till att tillsammans med tandläkaren planera hur tandvården ska genomföras för att det ska vara ekonomiskt genomförbart för den enskilde. I vissa fall kan det behovet lösas genom avbetalningsplaner.

Om behovet är stort och inte kan tillgodoses på annat sätt kan den enskilde prövas bistånd till nödvändig tandvård i vissa fall. Om kostnad och omfattning är skälig prövas bistånd till den del av kostnaden som överstiger vad hen kan betala enligt genomsnittligt riksnormsöverskott. I första hand ska prövningen göras med stöd av 4 kap. 1 § SoL för att den enskilde ska omfattas av möjligheten att få sin sak prövad av Förvaltningsdomstol. I andra hand kan ansökan prövas enligt 4 kap. 2 § SoL och krav om återbetalning kan ställas med stöd av 9 kap. 2 § andra stycket SoL.

12.6 Vissa grupper

För medborgare som inte tillhör Försäkringskassan prövas enbart akut tandvård utifrån kommunens yttersta ansvar.

Personer med vissa typer av sjukdomar eller psykiska funktionshinder samt äldre kan få ett utökat ekonomiskt stöd för tandvård. Mer information finns hos Regionen och Försäkringskassan.

Kriminalvården har särskilda föreskrifter och allmänna råd om tandvård för interner.

Se www.forsakringskassan.se, www.regionvastmanland.se och www.kriminalvarden.se

13 RESOR

13.1 Färdtjänst

För färdtjänst prövas faktiskt avgift per månad.

Bistånd till egenavgift för riksfärdtjänst prövas i normalfallet inte.

Ändamålet med riksfärdtjänst prövas endast om synnerliga skäl föreligger och prövas normalt inte.

13.2 Återföreningsresa och återvandringsresa

Ekonomiskt bistånd prövas inte till kostnader för återförening, rekognoserings- eller återvandringsresor.

13.3 Rekreation

Enligt handboken förklaras rekreation som aktiviteter som vanligtvis sker under semester.

Individuell prövning sker när den enskilde ansöker om rekreation.

14 TELEFON

14.1 Mobiltelefon

Bistånd till inköp av mobiltelefon kan prövas om det finns hälso-, sociala- eller andra särskilda skäl.

Biståndet prövas till telefon och laddare med maximalt 1,5 % av basbeloppet.

Kostnader för abonnemang ingår i riksnormens post för telefon.

15 SÄRSKILDA GRUPPER AV SÖKANDEN

Särskilda grupper av sökanden kan vara personer inskrivna inom kriminal- eller rättspsykiatrisk vård. Kriminalvården ansvarar för den enskildes samtliga kostnader fram till den villkorliga frigivningen. Vissa undantag finns, se stycket nedan. I de fall en ansökan om bistånd ska prövas för en person som avtjänar en påföljd på anstalt ska möjligheten till arbetsinkomst redovisas.

Personer som är häktade, inklusive de som genomgår rättspsykiatrisk utredning, får häktesbidrag från Kriminalvården och ska inte prövas försörjningsstöd.

15.1 Boendekostnad

Häktade och personer som avtjänar en faktisk strafftid på högst sex månader kan prövas ekonomiskt bistånd till boendekostnaden under hela häktesperioden respektive strafftiden under följande förutsättningar:

- En uppsägning av bostaden kan medföra risk för bostadslöshet efter frigivning.
- Ur rehabiliteringssynpunkt ska lägenheten tillmätas stort värde.
- Den enskilde ska ha gjort ansträngningar att hyra ut bostaden i andra hand.
- Den enskilde ska inför inställelse på anstalt inte ha haft egna möjligheter att planera och spara till boendekostnaden.
- Den enskilde ska inte kunna tillgodose behovet på annat sätt, t.ex. genom besparingar och realiserbara tillgångar.

Om den enskilde hyr en andrahandslägenhet kan bistånd prövas om hyresrätten kvarstår efter frigivning. Den enskildes möjligheter att på egen hand betala hela eller delar av boendekostnaden under verkställighet ska utredas.

15.2 Intensivövervakning med elektronisk kontroll (fotboja)

Det finns två kategorier av intensivövervakning med fotboja och rätten till ekonomiskt bistånd från socialtjänsten skiljer sig åt mellan dem. Fotboja avser dels kortare strafftider, dels en del i frigivningsförberedelser.

Personer som döms till högst sex månaders fängelse kan ansöka om intensivövervakning som ett alternativ till fängelse. Grundtanken är att personer vid kort straff ska kunna fortsätta arbeta, studera eller delta i

rehabiliterande verksamhet. Den dömda jämställs med frivårdsklient och har fortsatt rätt att fortsätta uppbära eventuell pension, sjukpenning.

Ersättning från Arbetslöshetskassa är dock inte möjlig. Om inte behovet kan tillgodoses på annat sätt har den enskilde rätt att ansöka om försörjningsstöd under verkställigheten med fotboja. Om verkställigheten upphävs och i stället övergår till anstaltsvård gäller i stället reglerna för inskrivna inom kriminalvården. Eventuella merkostnader för intensivvårdsbevakningen prövas inte då de ska bekostas av Kriminalvården.

Personer som ett led i frigivningsförberedelserna och i slutet av sitt straff verkställer utanför anstalt med intensivvårdsövervakning med fotboja. Personerna är då inskrivna på anstalt och har inte rätt till ekonomiskt bistånd till sin försörjning utan reglerna för inskrivna inom Kriminalvården gäller.

15.3 Kontraktsvård

Kontraktsvård är en särskild form av skyddstillsyn som innebär att den enskilde får behandling och minst ett års övervakning som alternativ till fängelse. Inför domen i Tingsrätten upprättas en ansvarsförbindelse mellan kriminalvården och socialtjänsten. En behandlingsplan upprättas i samverkan med vårdgivare, socialtjänst, frivårdsmyndigheten och den enskilde. I domen anges ett fiktivt fängelsestraff som den enskilde inte behöver avtjäna om behandlingsplanen följs.

Kriminalvården bär kostnadsansvaret för behandlingen fram till tänkt datum för villkorlig frigivning vilket inträffar efter två tredjedelar av det alternativa fängelsestraffet.

Under den tidsperiod Kriminalvården ansvarar för behandlingen gäller följande:

- Vi behandling på institution ansvarar kriminalvården för samtliga kostnader såsom fickpengar, sjukvårdskostnader, kläder, hygienartiklar, och drogkontroller. Försörjningsstöd ska inte utgå.
- Om behandling sker inom ramen för öppenvård bekostar kriminalvården enbart den behandling och de kontroller som följer av behandlingsplanen. Den enskildes behov av bistånd till uppehälle, hyra, m.m. handläggs enligt normaliseringsprincipen och omfattas inte av kriminalvårdens ansvar. I förekommande fall har den enskilde rätt att ansöka om försörjningsstöd.

Kontraktsvård är en påföljd och om den enskilde avbryter eller missköter den uppgjorda behandlingsplanen gäller i stället reglerna för intagna inom Kriminalvården.

15.4 Rättspsykiatrisk vård

Den som genomgår rättspsykiatrisk vård har rätt till ekonomiskt bistånd på samma villkor som andra som vårdas på sjukhus. De har även kvar rätten till sjukpenning, pension etc.

Bistånd prövas till egenavgiften för dygnskostnaden på sjukhus och riksnormen reduceras med de kostnader som den enskilde inte har.

15.5 Reskostnader institutionsvård

Resor i samband med institutionsvård som till exempel informationssamtal, in- och utskrivning och eftervårdsmöten bekostas av den avdelning inom nämnden som har fattat beslut om placering.

Under institutionsvistelse ingår ibland vissa resor i vårdkostnaden, t.ex. resa till läkare och tandläkare.

16 PENSIONÄRER

Ålderspensionärer som ansöker om försörjningsstöd hänvisas till Pensionsmyndigheten för att ansöka om pension eller äldreförsörjningsstöd.

Om försörjningsstöd prövas i avvaktan på beslut från Pensionsmyndigheten kan socialnämnden återsöka retroaktiv ersättning från Pensionsmyndigheten.

Personer med pension eller äldreförsörjningsstöd kan prövas gällande ekonomiskt bistånd till livsföringen i övrigt, exempelvis till glasögon eller flyttkostnad, om de grundläggande förutsättningarna för bistånd är uppfyllda.

17 STUDERANDE

17.1 Huvudregel vid vuxenstudier

Vuxna som studerar på grundskole-, gymnasial- och eftergymnasial nivå har inte rätt till försörjningsstöd. De ska hänvisas till de studiestödsformer som finns inom studiemedelssystemet.

Om den enskilde nekas studiemedel eller inte klarar sin försörjning under studietiden kan krav ställas på att studierna avbryts och den enskilde ställer sig till arbetsmarknadens förfogande och aktivt söker arbete. Möjlighet bör dock ges att avsluta pågående kurs eller termin för att inte försvåra ett återupptagande av studierna vid ett senare tillfälle. Under sådan tid avräknas studiemedlet som inkomst när försörjningsstödet prövas.

Kravet att avbryta studierna och ställa sig till arbetsmarknadens förfogande gäller även familjer där ena eller båda parter studerar och familjen blir beroende av försörjningsstöd.

Undantag kan göras från huvudregeln vid följande studier:

- Svenska för invandrare (SFI) till nivå D.
- Gymnasiestudier för ungdomar som saknar gymnasiekompetens och som har varit omhändertagna enligt SoL eller LVU, ungdomar som saknar föräldrar. Dock längst till den unge fyller 21 år.

17.2 Vuxenstudier på gymnasium, högskola eller universitet

Studier på gymnasium eller motsvarande, högskola eller universitet ska finansieras med studiemedel. Hushåll där den ena eller båda vuxna studerar har inte rätt till försörjningsstöd. Makar och sammanboende har gemensam ekonomi och ska bidra till familjens försörjning. Om familjen inte klarar försörjningen under studietiden kan krav ställas på att studierna avbryts och att den enskilde söker arbete.

17.3 Svenska för invandrare

Den enskilde har rätt till försörjningsstöd vid studier av svenska, SFI, upp till nivå D. En förutsättning är att skolan bedömer att den enskilde har progression och att det därmed är motiverat att fortsätta studierna.

17.4 Bistånd under studieuppehåll

För att ha rätt till försörjningsstöd under sommaruppehåll ska den studerande vara och ha varit aktivt arbetsökande under våren. Det innebär att utifrån förmåga ha börjat söka sommarvikariat i mycket god tid före terminens slut. Med mycket god tid menas januari-mars eftersom flertalet sommarvikariat utannonseras under de månaderna. De ska även ha anmält sig som arbetsökande på Arbetsförmedlingen på sin första arbetslösa dag.

Enligt 4 kap. 4 § SoL kan socialtjänsten begära att studerande som under studieuppehåll behöver försörjningsstöd ska delta i praktik eller i annan kompetenshöjande verksamhet.

Studiemedlet ska täcka alla levnadsomkostnader under terminerna. Aktuella datum för terminerna, belopp och utbetalningsdatum framgår av beslutet om studiemedel.

Rätt till bistånd inträder dagen efter terminens slut och upphör dagen före terminens start. Beräkning av försörjningsstöd sker utifrån det antal dagar som rätten till bistånd omfattar.

Hänsyn tas inte till eventuellt riksnormsöverskott av studiemedel under våren när den studerande söker bistånd under sommaren. Hänsyn kan dock tas till inkomster som förekommit under terminen utöver det som den studerande förväntas spara för att undvika nöd i samband med studie- eller arbetsuppehåll.

De studenter som har fått arbete och som söker bistånd i avvaktan på första löneutbetalning ska uppvisa anställningsintyg.

18 BEGRAVNINGSKOSTNADER

Maximalt prövas 50 % av basbeloppet inklusive gravsten. Utgångspunkten är begravningsbyråns lägsta priser. Varje enskild post i begravningskostnaden ska granskas, godkännas eller avslås.

18.1 Följande kostnader godkänns:

- kista
- urna
- kistdekoration eller bukett vid bårtäcke
- svepning/kistläggning
- bårtäcke
- transport till kyrkan
- bärare
- representant vid kyrkan
- enkel dödsannons
- arvode/begravningsbyråns arbetskostnad
- gravsten
- inskription på befintlig sten samt rengöring av sten
- transport till gravplats i Sverige

18.2 Kostnader som inte godkänns:

- handbuketter
- solist/musik
- mer än en dödsannons, tackannons
- specialfärg på inskription av gravsten
- dekoration på gravsten
- minnespärm
- programblad
- hyra av lokal för minnesstund
- förtäring vid minnesstund
- kostnad för transport av stoftet utomlands
- begravning utomlands
- bårtransport från hem till sjukhus/bårhus
- anhörigas kostnader för t.ex. sorgkläder och handbuketter

19 ÅTERKRAV OCH ÅTERANSÖKAN

19.1 Återkrav 9 kap. 1 – 2 §§ SoL

Huvudprincipen är att ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL ska prövas utan krav på återbetalning. Bidraget kan dock återkrävas i vissa fall med stöd av 9 kap. 1 eller 2 §§ SoL.

Beslut om återkrav kan enbart fattas mot en faktisk väntad inkomst eller om den enskilde obehörigt fått ekonomiskt bistånd.

Enligt 9 kap. 1 § 1 stycket SoL får socialnämnden återkräva bistånd som den enskilde fått på felaktiga grunder på grund av:

- oriktiga uppgifter
- underlåtenhet att lämna uppgifter
- på annat sätt orsakat att ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL har utgetts med felaktigt belopp

Återkrav kan även ske när den enskilde tagit emot felaktig utbetalning från socialnämnden och skäligen borde ha insett det.

Vid misstanke om bedrägeri sker utredning.

Enligt 9 kap 2 § 1 stycket får socialnämnden återkräva bistånd som lämnats:

- som förskott på förmån eller ersättning
- till den som är indragen i en arbetskonflikt
- till den som p.g.a. förhållanden som hen inte har kunnat råda över hindrats från att förfoga över sina inkomster och tillgångar

Av beslut som fattas ska det framgå vilken punkt som ligger till grund för återkravet.

19.2 Återsökning från Försäkringskassan 17 kap 1 § AFL och andra myndigheter

Socialtjänsten kan återsöka pengar från Försäkringskassan när Försäkringskassan beviljar och utbetalar en socialförsäkringsförmån retroaktivt.

Förutsättningen är att socialtjänsten har utbetalat ekonomiskt bistånd för samma period som Försäkringskassans beslut avser. Lagstöd för detta återfinns i 17 kap. 1 § 2 stycket AFL.

En förutsättning för att biståndet ska kunna återsökas är att det har beviljats utan villkor om återbetalning.

Socialtjänsten kan även återsöka retroaktiv ersättning från Pensionsmyndigheten om försörjningsstöd har beviljats i avvaktan på beslut från Pensionsmyndigheten.

20 BILAGOR

20.1 Sommarpeng

Alla föräldrar som söker och beviljas försörjningsstöd i juni månad får 500 kronor i sommarpeng, 500 kronor beviljas också per barn. Det innefattar alla barn där det ekonomiska föräldraansvaret råder och inkluderar även umgängesbarn.

20.2 Julklappar

Alla föräldrar som söker och beviljas försörjningsstöd i december månad får 500 kronor till julklappar per barn. Det innefattar alla barn där det ekonomiska föräldraansvaret råder och inkluderar även umgängesbarn.

Riktlinje för Ekonomiskt Bistånd enligt Socialtjänstlagen
Social- och arbetsmarknadsnämnden

SALA KOMMUN

Telefon: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se | Postadress Box 304, 733 25 Sala

Högsta godtagbara hyreskostnad 2024

Beloppen är beräknade utifrån det allmännyttiga bostadsbolaget Sala Bostäders målhyror per 2023-10-11. Ett medelvärde är framtaget utifrån dessa siffror där hyreskostnad och storlek på lägenhet har tagits i beaktning.

Bedömningen av högsta godtagbara hyreskostnad utgår även från vad en låginkomsttagare på orten har möjlighet att kosta på sig.

1-2 vuxna	5 200 kr
1-2 vuxna + 1 barn	6 900 kr
1-2 vuxna + 2 barn	7 600 kr
1-2 vuxna + 3 barn	8 900 kr
1-2 vuxna + 4 barn eller fler	10 000 kr

Vård och Omsorg
Ingrid Strandman
Socialchef

Social- och arbetsmarknadsnämnden

MISSIV

SAN Delegationsordning 2023

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Social- och arbetsmarknadsnämndens delegationsordning (senast beslutad 2023-04-20) tilldelas nämnden med förslag till revidering.

Funktion *Specialisthandläggare* utgår från delegationsordningen och ersätts med *Teamledare* på de delegat som funktionen har haft.

Tillägg till Familjerätten (*Teamledare hos Familjerätten*) att ge delegat på *yttrande gällande personnamn* [28.1].

Tillägg laghänvisning 6 kap 7 § FB (Föräldrabalken) [28.2]

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta,

att anta Delegationsordning för Social- och arbetsmarknadsnämnden enligt förslag i bilaga.

Ingrid Strandman
Socialchef

Bilagor:

- 1 VOO Organisation Delegationsordning SAN 2023

Vård och Omsorg

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

- Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet? JA NEJ
- Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? JA NEJ
- Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas? JA NEJ
- Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen? JA NEJ
- Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt? JA NEJ
- Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"? JA NEJ

Landsbygdsperspektivet

- Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? JA NEJ
- Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:
- Att det blir svårare att bo på landsbygden? JA NEJ
- Att det blir fler jobb på landsbygden? JA NEJ
- Att det minskar tillgången till god service på landsbygden? JA NEJ

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet? JA NEJ
- Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats? JA NEJ
- Kan beslutet utestänga någon från samhället? JA NEJ
- Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? JA NEJ
- Om **NEJ** – varför inte?

Vård och Omsorg

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Delegationsordning

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

Metadata om dokumentet

Dokumentnamn Delegationsordning, SAN		Dokumenttyp Övrigt	Omfattar Vård och omsorg
Beslutsinstans Social- och arbetsmarknads- nämnden	Dokumentansvarig Socialchef	Publicering Ledningssystem	

Beslutad/datum 2024-02-22	Översyn bör göras 2025-02-22	Klassificering [1.3.2]	Diarienummer 2023/5
Relation [Relation]	Ersätter 2023-01-10		Författningssamling

INNEHÅLL

INNEHÅLL	3
FÖRKORTNINGAR	5
LAGAR, FÖRORDNINGAR OCH SÄRSKILDA BEGREPPSFÖRKLARINGAR	5
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDENS DELEGATIONSORDNING	7
BESLUTANDERÄTT OCH DELEGATION	7
ALLMÄNNA BESTÄMMELSER	7
DELEGERINGENS INNEBÖRD	7
VILLKOR FÖR DELEGATIONSUPPDRAG	7
DELEGATIONSORDNING – ERSÄTTARE	8
BRÅDSKANDE ÄRENDEN	8
ATT AVSTÅ FRÅN DELEGATIONSBeslut	8
TILLFÖRORDNAD TJÄNSTEMAN	8
ÖVRIG BESLUTANDERÄTT OCH FÖRORDNANDE	8
ANMÄLAN AV BESLUT FATTADE MED STÖD AV DELEGATION	9
BESLUTANDERÄTT FÖR NYANSTÄLLDA	9
ÄRENDEN SOM INTE FÅR DELEGERAS	9
BESLUTANDERÄTT ELLER REN VERKSTÄLLIGHET	10
RÄTT TILL FÖRETRÄDE INFÖR NÄMND	10
INHIBITION	10
ÖVERKLAGANDEN	10
UPPLYSNINGAR	10
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDENS DELEGATIONSORDNING	11
ALLMÄNNA ÄRENDEN	12
LEX SARAH	12
LEX MAJA	12
ÖVRIGT	12
DATASKYDDSFÖRORDNINGEN (GDPR)	13
BRÅDSKANDE ÄRENDEN	14
UTREDNINGSARENDEN HANDLÄGGNING	14
OFFENTLIGHET- OCH SEKRETESSLAGEN (OSL)	15
ÖVERKLAGANDEN	16
YTTRANDEN	17
ÖVERFLYTT AV ÄRENDE	18
ANMÄLAN TILL ÖVERFÖRMYNDARE	18
POLISANMÄLAN	18
SOCIALSEKRETERARE, VUXEN	19
BISTÅND ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)	19
KONTRAKTSVÅRD	20
LAG OM VÅRD AV MISSBRUKARE I VISSA FALL (LVM)	21
YTTRANDEN	22
UTREDNING ENLIGT 11 KAP 1 § ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)	23
BISTÅND ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)	23
SOCIALSEKRETERARE, EKONOMISKT BISTÅND	23
DÖDSBO	25
ARBETSMARKNAD	25
BARN OCH UNGA	26
UTREDNING 11 KAP 1 § ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)	26
BISTÅND ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)	26
KONTAKTPERSON/KONTAKTFAMILJ/SÄRSKILT KVAL. KONTAKTPERSON/UMGÄNGESSTÖD	27
PLACERINGSÄRENDEN	27
FAMILJERÄTT	33

Delegationsordning
SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

ENLIGT FÖRÄLDRABALKEN (FB)	33
ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL).....	35
YTTRANDEN	35
ERSÄTTNINGAR OCH AVGIFTER.....	38
ERSÄTTNINGAR/AVGIFTER, PLACERINGAR BARN OCH UNGA.....	38
ERSÄTTNINGAR/AVGIFTER, PLACERINGAR VUXNA	39
ERSÄTTNINGAR FAMILJEHEM, JOURHEM, KONTAKTFAMILJ, KONTAKTPERSON	39
ÖVRIGA ERSÄTTNINGAR/AVGIFTER.....	40

FÖRKORTNINGAR

LAGAR, FÖRORDNINGAR OCH SÄRSKILDA BEGREPPSFÖRKLARINGAR

LAGAR OCH FÖRORDNINGAR	
FL	Förvaltningslag (2017:900)
FPL	Förvaltningsprocesslag (1971:291)
KL	Kommunallag (2017:725)
OSF	Offentlighets- och sekretessförordning (2009:641)
OSL	Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)
SoF	Socialtjänstförordningen (2001:937)
SoL	Socialtjänstlag (2001:453)
LOV	Lag (2008:962) om valfrihetssystem
TF	Tryckfrihetsförordningen (1949:105)
RB	Rättegångsbalken (1942:740)
SOSFS	Socialstyrelsens författningssamling
FPL	Förvaltningsprocesslagen
FPL	Förvaltningsprocesslagen
DSL	Lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning,
GDPR	Dataskyddsförordningen (EU 2016/679)
SÄRSKILDA BEGREPPSFÖRKLARINGAR	
IVO	Inspektionen för vård och omsorg
SKL	Sveriges kommuner och landsting
KS	Kommunstyrelsen
VOO	Vård och omsorg
SAN	Social- och arbetsmarknadsnämnd
SANU	Social- och arbetsmarknadsnämndens utskott

Ordförande SAN	Bland nämndens ledamöter av Kommunfullmäktige vald ordförande.
Vice ordförande SAN	Bland nämndens ledamöter av Kommunfullmäktige vald vice ordförande.
Socialchef	Chef för Vård och omsorg.
Verksamhetschef	Beteckning för chef för respektive verksamhetsområde, organisatoriskt inordnad direkt undersocialchef.
Enhetschef	Beteckning för enhetschefer inom respektive verksamhetsområde, organisatoriskt inordnad under verksamhetschef.
Teamledare	Beteckning för de teamledare inom respektive verksamhetsområde, organisatoriskt inordnad under enhetschef.
Specialisthandläggare	Beteckning för specialisthandläggare inom socialtjänstens Barn och Ungdomsenhet som enligt föreskrift SOFS 2014:7 om behörighet att utföra vissa arbetsuppgifter i socialtjänstens barn- och ungdomsvård är behörig.
Socialekreterare behörig	Beteckning för socialekreterare inom socialtjänstens Barn och Ungdomsenhet som enligt föreskrift SOFS 2014:7 om behörighet att utföra vissa arbetsuppgifter i socialtjänstens barn- och ungdomsvård är behörig.
Socialekreterare	Socialekreterare handlägger individuella ärenden inom socialtjänsten, organisatoriskt placerade inom VOO IFO:s myndighetsutövning.
Familjehemssekreterare	Familjehemssekreterare utreder familjehem inom socialtjänsten, organisatoriskt placerade inom VOO IFO:s myndighetsutövning.
Biståndshandläggare	Biståndshandläggare handlägger ansökningar om bistånd inom socialtjänsten, organisatoriskt placerade inom VOO IFO:s myndighetsutövning.
Administrativ samordnare	Administrativ samordnare är en stödfunktion för samtliga verksamhetsområden, organisatoriskt placerad inom VOO administrativt stöd.
MAS	Medicinsk ansvarig sjuksköterska.
Utvecklare	Utvecklare är en stödfunktion för samtliga verksamhetsområden, organisatoriskt placerad inom VOO administrativt stöd.
Socialadministratör	Socialadministratör är en stödfunktion inom Barn och ungdomsenheten.
Administrativ assistent	Administrativ assistent är en stödfunktion för samtliga verksamhetsområden, organisatoriskt placerade inom VOO administrativt stöd.

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDENS DELEGATIONSORDNING

BESLUTANDERÄTT OCH DELEGATION

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Regler om delegering av ärenden inom en nämnds ansvarsområde finns i 6 kap. 37 –40 §§ kommunallagen (KL). Bestämmelserna ger nämnderna möjlighet att delegera sin beslutanderätt. Nämnden avgör själv i vilken utsträckning man vill använda sig av sin delegeringsrätt, inom de ramar som KL anger, och bestämmer vilka ärenden som ska delegeras och till vem.

Nämnden kan delegera till sitt arbetsutskott, till ledamot eller ersättare i nämnden och till anställd i kommunen. Väsentligt är att delegeringsmöjligheten inte används på ett sådant sätt att nämnden avhänder sig ledningen av och ansvaret för de principiellt viktiga frågorna. Att delegera innebär att överflytta beslutsrätt.

Delegering kan ske både från Kommunfullmäktige till nämnd och från nämnd till utskott, förtroendevalda eller anställda. Den som får beslutanderätten kallas delegat.

DELEGERINGENS INNEBÖRD

Genom delegering flyttas beslutanderätten över från nämnden till delegaten. Delegaten träder helt i nämndens ställe. Beslut som fattas med stöd av delegering är juridiskt sett nämndens beslut. Det betyder bland annat att delegatens beslut kan överklagas på precis samma sätt som ett nämndbeslut. Revisionsansvaret för delegationsbeslutet ligger hos nämnden, men nämnden kan inte ändra ett beslut som fattats av delegaten. Nämnden kan dock när som helst återkalla lämnad delegation. Delegaten beslutar i de ärenden som ingår i delegeringsuppdraget. Finner delegaten att ett ärende är av större vikt eller av principiell betydelse ska delegaten hänskjuta ärendet till nämnden för avgörande.

VILLKOR FÖR DELEGATIONSUPPDRAG

Beslutanderätten kan delegeras i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden till:

- en anställd hos kommunen
- ett utskott
- en ledamot eller en ersättare

Flera anställda kan inte ges rätt att besluta i samma typ av ärenden vid sidan av varandra. I så fall måste beslutanderätten fördelas, exempelvis efter ansvarsområden, beloppsnivåer eller geografiska områden. Det är vanligt att nämnden i delegationsordningen anger en viss kategori/grupp av tjänstemän, exempelvis biståndshandläggare. En sådan delegation måste kompletteras med en arbetsordning eller liknande, som fördelar ärendena inom respektive ärendegrupp på varje enskild tjänsteman, det vill säga att utse ansvarig handläggare. För att uppfylla kraven vid granskning av ansvar ska man, efter att ha tagit del av delegationsordningen och eventuell arbetsordning, finna endast en tjänsteman som haft rätt att avgöra ett visst ärende.

DELEGATIONSORDNING – ERSÄTTARE

Delegat i Delegationsordningen anges i lägsta nivå. För tjänstemän innebär det att en överordnad tjänsteman kan fatta beslut i alla ärenden delegerade till en lägre tjänsteman. Det innebär att inträde normalt sett endast ska ske då ordinarie delegat är förhindrad att fullgöra sin beslutanderätt genom sjukdom, semester, tjänsteresa eller annan liknande omständighet.

BRÅDSKANDE ÄRENDEN

En nämnd får enligt Kommunallagens 6 kap 39§ uppdra åt ordföranden, eller en annan ledamot som nämnden har utsett, att besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Beslut i brådskande ärenden som följer av LVU och LVM-lagstiftningen är inte delegerade av nämnden utan det står direkt i respektive lag att ordföranden ska fatta beslut om det är brådskande. Följaktligen anmäls de till nämnden som ordförandebeslut och inte som delegeringsbeslut. Vid så kallade ordförandebeslut gäller generellt att ersättare för ordförande är 1:e vice ordförande

Endast namngivna ordföranden, ledamöter och tjänstemän är förordnade med kompletterande beslutanderätt. Socialnämndens beslut om förordnande återfinns i dnr VON15/17 och är publicerat på nämndens hemsida.

ATT AVSTÅ FRÅN DELEGATIONSBESLUT

En delegat har alltid rätt att överlämna ett ärende till nämnden för beslut i ärenden som delegerats, om delegaten finner att ärendets beskaffenhet gör det lämpligt. Något krav på delegaten att särskilt motivera ett sådant överlämnande finns inte.

En delegat är skyldig att överlämna ett enskilt ärende till nämnden för avgörande om delegaten finner att ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Vid jäv eller förfall för delegat som är anställd, inträder i första hand delegatens närmaste chef, i andra hand närmast överordnad chef.

TILLFÖRORDNAD TJÄNSTEMAN

En anställd behöver inte vara anställd av nämnden i fråga för att få delegerad beslutanderätt. Samma delegation som för delegat gäller för den som är tillförordnad på den tjänst som delegationen avser.

Ansvar för beslut på tjänstemannanivå vilar alltid på en tjänsteman, nämligen den som fattat beslutet.

ÖVRIG BESLUTANDERÄTT OCH FÖRORDNANDE

Socialjour

Nämnden har förordnat namngivna socialsekreterare vid Socialjouren i Västerås stad.

Förordnandet innebär att berörda personer erhåller delegation att, efter kontorstid, fatta beslut i enskilda individärenden enligt Sala kommuns delegationsbestämmelser för socialsekreterare i myndighetsutövande befattning.

Utöver det erhåller de ett personligt förordnande att fatta beslut om begäran omhandräckning rörande ärenden enligt Lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), och Lagen om vård av missbrukare, (LVM).

Familjerätt

Nämnden har förordnat namngivna familjerättssekreterare i Västerås stad. Förordnandet innebär att berörda personer erhåller delegation att fatta beslut i enskilda individärenden. Det sker enligt Sala kommuns delegationsbestämmelser för socialsekreterare i myndighetsutövande befattning avseende familjerätt. I Delegationsordningen har delegaten namngivning som familjerättssekreterare.

ANMÄLAN AV BESLUT FATTADE MED STÖD AV DELEGATION

Enligt 6 kap 40 § kommunallagen ska Social- och arbetsmarknadsnämnden (SAN) besluta i vilken utsträckning anmälan ska ske av beslut som har fattats med stöd av delegation. Anmälan har registrerings-, informations- och kontrollsyrte. Ärenden som har delegerats av SAN ska anmälas till Social- och arbetsmarknadsnämndens utskott vid första möjliga sammanträde efter delegationsbeslutet.

I anmälan av delegationsbeslut ska framgå:

- Vem som fattat beslutet
- När beslutet fattats
- Vilket beslut som fattats
- Vad beslutet avser
- Tidsperiod för beslutet

BESLUTANDERÄTT FÖR NYANSTÄLLDA

Nyanställda socialsekreterare, familjehemssekreterare och biståndshandläggare har i regel inte beslutanderätt enligt delegationsordningen förrän efter tre månaders anställning. Närmast överordnad chef avgör när beslutanderätt tilldelas och kan som tidigast tilldela beslutanderätt efter en månads anställning.

ÄRENDEN SOM INTE FÅR DELEGERAS

I 6 kap 38 § KL anges de frågor/ärenden som nämnden inte har rätt att delegera. Nämnden kan inte delegera:

- Ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet
- Framställningar eller yttranden till kommunfullmäktige liksom yttranden medanledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats
- Ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiellbeskaffenhet eller annars av större vikt
- Ärenden som väckts genom medborgarförslag och som överläts till kommunen
- Vissa ärenden som anges i särskilda författningar. Det är viktigt att framhålla att offentlighetsprincipen och den därmed förknippade rätten för allmänheten att ta del av allmänna handlingar inte ändras av att beslutanderätten delegeras.

BESLUTANDERÄTT ELLER REN VERKSTÄLLIGHET

Kommunallagen skiljer mellan beslut som måste delegeras och beslut som innebär ren verkställighet. Gränsdragningen mellan delegering och ren verkställighet är inte helt klar. Följande skillnader kan dock uppmärksammas. Delegering innebär överlåtande av en beslutsfunktion, vilket betyder att delegaten inträder i nämndens ställe. Beslutet skall kunna överklagas, antingen genom kommunalbesvär eller genomförvaltningsbesvär. Även att lämna yttranden innebär självständiga bedömningar, trots att yttranden normalt inte kan överklagas. Verkställighet innebär däremot en åtgärd som normalt finns inom tjänstemannens område.

RÄTT TILL FÖRETRÄDE INFÖR NÄMND

Enligt 11 kap 9 § SoL har den person som socialnämnden är skyldig att kommunicera utredningsmaterial med rätt att få företräde inför nämnd. § 24 FLP anger att "om en enskild part vill lämna uppgifter muntligt i ett ärende ska myndigheten ge parten tillfälle till det, om det inte framstår som obehövt. Myndigheten bestämmer hur detta ska ske". Nämnden betyder antingen nämnden i sin helhet, arbetsutskott, eller den person som på delegation har rätt att besluta på nämndens vägnar. Rätten att få företräde inför nämnden är alltså rätten att få företräde inför den som ska besluta i det enskilda ärendet.

INHIBITION

För den som ett beslut gått emot, det vill säga nämnd eller enskild person, kan det ha stor betydelse att beslutet inte träder i kraft förrän saken slutgiltigt prövats av domstol. Ett beslut om att skjuta upp verkställigheten av ett beslut kan begäras av den klagande eller förordnas av domstolen på eget initiativ. Inhibition innebär att verkställigheten av ett överklagat beslut skjuts upp tills vidare. En begäran om inhibition görs vanligtvis redan i samband med att beslutet överklagas. Om klaganden begär inhibition i överklagandet ska överklagandet och aktuella handlingar utan dröjsmål skickas till aktuell överinstans.

ÖVERKLAGANDEN

Delegationsbeslut kan överklagas på samma sätt som nämndens beslut, det vill säga antingen som så kallade kommunalbesvär eller förvaltningsbesvär.

Kommunalbesvär Laglighetsprövning, innebär att beslutet överklagas på det sätt som föreskrivs i Kommunallagen. Domstolen prövar endast lagligheten i beslutet, inte lämpligheten. Kommunalbesvär kan endast anföras av kommunens medlemmar.

Förvaltningsbesvär Förvaltningsbesvär överklagas i enlighet med Förvaltningslagens bestämmelser. Beslutet överklagas till Förvaltningsrätten, men inges till nämnden. Nämnden gör en egen prövning om det tillkommit några nya omständigheter som gör att beslutet bör ändras. Om så inte är fallet, sänds ärendet vidare till förvaltningsrätten. Förvaltningsrätten prövar på både lagligheten och lämpligheten i beslutet och kan sätta ett nytt beslut i det tidigare beslutets ställe. Förvaltningsbesvär kan endast anföras av den som personligen berörs av beslutet.

UPPLYSNINGAR

Upplysningar i frågor rörande delegation och dylikt kan erhållas från kommunjurist och nämndansvarig tjänsteman.

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDENS DELEGATIONSORDNING

I Delegationsordningen framgår det vilka ärenden eller ärendegrupper som nämnden har delegerat till ordförande, ledamot, utskott eller tjänsteperson att fatta beslut om.

I Delegationsordningen anges alltid lägsta beslutsnivå. Ordningföljden för delegaterna, med utgångspunkt i det lägsta delegat lyder som följer:

1. Socialsekreterare, Biståndshandläggare, Familjehemssekreterare, Familjerättssekreterare, och Socialjour
2. Specialisthandläggare (i de verksamheter som titeln förekommer)
3. Teamledare
4. Enhetschef
5. Verksamhetschef
6. Socialchef
7. Ordförande SANU
8. SANU
9. Ordförande SAN
10. SAN

Förordnade socialsekreterare vid Socialjouren i Västerås stad erhåller i största mån som likalydande delegation som delegaten, socialsekreterare. Socialsekreterare vid Socialjouren benämns särskilt vid delegaten socialsekreterare, vid de rubriker som vidkommer deras arbetsuppgifter.

Socialsekreterare vid Socialjouren benämns också som särskild delegat avseende beslut om begäran om handräckning rörande ärenden enligt Lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), och Lagen om vård av missbrukare, (LVM). Förordnade familjerättssekreterare vid Familjerätten i Västerås stad benämns särskilt i delegationsordningen som familjerättssekreterare.

Delegationsordningen ska revideras fortlöpande när behov föreligger, vid organisations- och avtalsförändringar, ny lagstiftning etc.

ALLMÄNNA ÄRENDEN

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
1	LEX SARAH			
1.1	Beslut om att anmäla allvarliga missförhållanden eller risk för allvarliga missförhållanden till Inspektionen för Vård och omsorg (IVO)	14 kap 7 § SoL 24 § LSS	Verksamhetschef	
2	LEX MAJA			
2.1	Möjlighet för vårdpersonal att anmäla misstänkt vanvård av djur till den berörda kontrollmyndigheten	20 a § OSL	Verksamhetschef	
3	ÖVRIGT			
3.1	Beslut om rättelse av skrivfel i beslutsmeddelande som är utskickat och eller lagakraftvunnet och eller har fått sin slutliga utformning på annat sätt, t.ex. genom justering av protokoll	36 § FL	Enhetschef	Rättelser i dokumentation som inte är utskickat eller lagakraftvunnet görs av delegat som ansvarar för att utreda ärendet.
3.2	Beslut om inköp av inventarier och förbruknings-material inom anslagsramen och enligt gällande reglemente		Enhetschef	
3.3	Beslut som avser myndighetsutövning mot enskilda i ärenden av principiell natur eller är av annars större vikt	6 kap. 38 § p. 3 KL	SAN	
3.4	Beslut om rätten att teckna avtal inom Social- och arbetsmarknadsnämndens verksamhetsområde		Socialchef	
3.5	Beslut om arbetsbudget för verksamheten		SAN	
3.6	Beslut om att ta emot och teckna delgivning för nämndens räkning	6 kap 36 § KL	Socialchef	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
3.7	Beslut om att ansöka om statsbidrag från Socialstyrelsen		Verksamhetschef	
3.8	Beslutsattestant samt ersättare	KFS 037 revision 04, Reglemente för kontroll av ekonomiska transaktioner	Verksamhetschef	Beslutsattest
3.9	Beslutsordning för attest och utanordning.	KFS 037 revision 04, Reglemente för kontroll av ekonomiska transaktioner	Verksamhetschef	Mottagningsattest, Behörighets- och Beställningskontrollen
4	DATASKYDDSFÖRORDNINGEN (GDPR)			
4.1	Beslut om att utse dataskyddsombud	Artikel 37-39 GDPR	Socialchef	
4.2	Beslut om att bifalla den registrerades begäran om bekräftelse på huruvida personuppgifter som rör den registrerade håller på att behandlas, tillgång till personuppgifterna och information om ändamål m.m. ("Rätt till information")	Artikel 15 GDPR	Socialchef	
4.3	Beslut om att bifalla den registrerades begäran om att få felaktiga personuppgifter som rör den registrerade rättade eller ofullständiga personuppgifter kompletterade. ("Rätt till rättelse")	Artikel 16 GDPR	Socialchef	
4.4	Beslut om att bifalla den registrerades begäran om att få sina personuppgifter raderade. ("Rätt till radering")	Artikel 17 GDPR	Socialchef	Beslut om att bifalla den registrerades begäran om att få sina personuppgifter raderade. ("Rätt till radering")
4.5	Beslut om att bifalla den registrerades begäran om att begränsa personuppgiftsbehandling. ("Rätt till begränsning av behandling")	Artikel 18 GDPR	Socialchef	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
4.6	Beslut om att underrätta varje mottagare till vilken personuppgifterna har lämnats ut om rättelser eller radering av personuppgifter eller begränsningar av behandling, om inte detta visar sig vara omöjligt eller medför en oproportionell ansträngning. Informera den registrerade om dessa mottagare på den registrerades begäran.	Artikel 19 GDPR	Socialchef	
4.7	Beslut om att bifalla den registrerades begäran om få ut de personuppgifter som rör den registrerade samt överföra dessa uppgifter till en annan personuppgiftsansvarig. ("Dataportabilitet")	Artikel 20 GDPR	Socialchef	
4.8	Beslut om att i enlighet med den registrerades invändningar sluta behandla den registrerades personuppgifter.	Artikel 21 GDPR	Socialchef	
5	BRÅDSKANDE ÄRENDEN			
5.1	Beslut rörande VOO i ärenden som är så brådskade att SAN:s eller SANU:s beslut inte kan avvaktas	6 kap 39 § KL	Ordföranden i SAN. Vid förhinder, 1:e viceordförande	
6	UTREDNINGÄRENDEN HANDLÄGGNING			
6.1	Beslut om att inleda utredning	11 kap 1 § SoL	Biståndshandläggare Socialsekreterare Socialjour	
6.2	Beslut om att inte inleda utredning	11 kap 1 § SoL	Biståndshandläggare Socialsekreterare Specialisthandläggare Teamledare Socialjour	Gäller ej socialsekreterare Barn och ungdomsenheten, se punkt 21.2
6.3	Ändra beslut som har meddelats som första insats	37 § FL	Ursprunglig delegat	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
7	OFFENTLIGHET- OCH SEKRETESSLAGEN (OSL)			
7.1	Beslut om utlämnande av handling		Den tjänsteperson som har ansvar för vården av handlingen	
7.2	Beslut om att helt eller delvis avslå enskilds framställan om utlämnande av handling eller beslut om att lämna ut en handling med förbehåll som inskränker den enskildes rätt att röja innehållet eller annars förfoga över handlingen	2 kap 12, 14 §§ TF 6 kap 3, 4 §§ OSL 10 kap 4, 13, 14 § OSL 25 kap 1 § OSL 26 kap 1 § OSL	Verksamhetschef	Delegat i ursprungsbeslutet
7.3	Beslut om sekretesskydd för uppgiftslämnare i vissa fall	26 kap 5 § OSL	Verksamhetschef	
7.4	Beslut om sekretess av uppgifter gällande underårig i förhållande till dennes vårdnadshavare	12 kap 1, 3 1 st §§ OSL	Verksamhetschef	
7.5	Beslut om att till åklagarmyndighet eller polismyndighet lämna uppgift som omfattas av sekretess enligt bl.a. 26 kap OSL om misstanke om brott enl. 3,4 eller 6 kap i brottsbalken mot någon som inte fyllt 18 år	10 kap 21 § OSL	Enhetschef	
7.6	Beslut om att lämna uppgift om utlännings personliga förhållanden till regeringen, migrationsdomstol, Migrationsöverdomstolen, Migrationsverket eller polismyndighet	17 kap 1 § UtL 10 kap OSL	Enhetschef	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
8	ÖVERKLAGANDEN			
8.1	Beslut om att avvisa överklagande som inkommit för sent. Beslut om att pröva överklagande som inkommit i rätt tid	45 § 1 st FL 44 § FL	Biståndshandläggare Socialsekreterare Familjerättssekreterare	Delegat i ursprungsbeslutet
8.2	Beslut om att ompröva och ändra överklagat beslut	39 § FL (37 § 1, 2 st FL)	Biståndshandläggare Socialsekreterare Familjerättssekreterare	Delegat i ursprungsbeslutet
8.3	Beslut om överklagande och yrkande om inhibition till överprövande domstol	6 kap 33–34 §§ KL	SAN/ SANU	
8.4	Beslut om överklagande och yrkande om inhibition till överprövande domstol när SAN:s beslut ej kan avvaktas	10 kap 1–2 § SoL 6 kap 33–34 KL	Enhetschef	
8.5	Beslut om avvisande av ombud	14 § 1st FL	Enhetschef	
8.6	Beslut om att avge yttrande till överinstans utifrån begäran med anledning av enskilda överklagan av beslut	8–12 §§ FPL	Biståndshandläggare Socialsekreterare	Delegat i ursprungsbeslutet
8.7	Beslut om att överklaga migrationsverkets beslut om ersättning	42 § FL	Socialsekreterare	
8.8	Beslut om överklagande till Förvaltningsdomstol	10 kap 1–2 § SoL 6 kap 37–38 § KL	SAN/SANU	
8.9	Beslut om att överklaga IVO:s beslut enl. 2a kap 11 § SoL om överflyttning av ärende mellan kommuner	16 kap 4 § SoL	Enhetschef	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
9	YTTRANDEN			
9.1	Beslut om att avge yttrande till Kammarrätt, medanledning av överklagande av förvaltningsrättsdom	46 § FL	SANU	
9.2	Beslut om att avge yttrande till Förvaltningsdomstol med anledning av överklagande av delegats beslut	46 § FL	Biståndshandläggare Socialsekreterare	Delegat i ursprungsbeslutet
9.3	Beslut om att avge yttrande till kriminalvården vid verkställande av frihetsberövande påföljd inom Europeiska unionen	4 kap 1 § Förordningen (2015:109) om erkännande och verkställighet av frihetsberövande påföljder inom Europeiska unionen	Teamledare	
9.4	Beslut om att avge yttrande i folkbokföringsärenden Lämna Skatteverket biträde vid utredning av frågor om skyddad folkbokföring m.m.	17 a § Folkbokföringslagen	Teamledare	
9.5	Beslut om att avge yttrande i tillsynsärenden av individärenden till; Inspektionen för vård och omsorg (IVO), JO, JK, DO, Länsstyrelsen och Datainspektionen	13 kap 2 § SoL 26 § LSS 7 kap 21 § PsL	SANU	
9.6	Beslut om att avge yttrande över ansökan om rättshjälp genom offentligt biträde samt yttrande över kostnadsberäkning	43 § rättshjälpslagen 36 § rättshjälps- förordningen	Biståndshandläggare Socialsekreterare	
9.7	Beslut om att återsöka och skriva yttranden till Migrationsverket	Förordning (2017:193) om statligersättning för asylsökande m.fl.	Utvecklare Socialsekreterare	Förordningen innehåller bestämmelser om kommuners och regioners rätt till statlig ersättning för vissa kostnader gällande asyl och vissa andra utläningar som bevispersoner
9.8	Beslut om att föra talan i ärenden eller mål vid allmän domstol eller Förvaltningsdomstol	10 kap 2 § SoL	Teamledare	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
10	ÖVERFLYTT AV ÄRENDE			
10.1	Begäran om överflyttning av ärende gällande enskild till annan kommun	2 a kap 10 § SoL 2 kap 3 § 2 st FB	SANU SANU	
10.2	Meddela inställning till begäran om överflyttning av ärende från annan kommun	2 a kap 10 § SoL	SANU	
10.3	Beslut om att ansöka hos IVO om överflyttning av ärende till annan kommun	2 a kap 11 § SoL	SANU	
10.4	Beslut om att avge yttrande till IVO i ärende rörande överflyttning av ärende till annan kommun	2 a kap 11 § SoL	SANU	
11	ANMÄLAN TILL ÖVERFÖRMYNDARE			
11.1	Beslut om anmälan till överförmyndaren om behov av god man/förvaltare	5 kap 3 § 1 p SoF LSS 15 § p. 6	Biståndshandläggare Socialsekreterare	
11.2	Beslut om anmälan till överförmyndaren om behov av god man/förvaltare samt beslut om anmälan att god man/förvaltare inte längre föreligger	5 kap 3 § 1 p SoF LSS 15 § p. 6	Biståndshandläggare Socialsekreterare	
11.3	Beslut om anmälan till överförmyndaren om förhållanden beträffande förvaltning av underårigs egendom	5 kap 3 § 3 p SoF	Biståndshandläggare Socialsekreterare	
12	POLISANMÄLAN			
12.1	Beslut om att polisanmäla misstanke om brott om det är nödvändigt för att socialnämnden ska kunna fullgöra sin verksamhet	10 kap 2 § OSL	Enhetschef	
12.2	Beslut om polisanmälan vid misstanke om vissa brott mot barn och unga samt misstankar om begångna brott i övrigt	12 kap 10 § SoL 10 kap 21–24 §§ OSL	Teamledare	
12.3	Beslut att inte polisanmäla misstanke om vissa brott mot barn	12 kap 10 § SoL	Teamledare	
12.4	Beslut om att begära utdrag ur polisregister	SFS 1999:1134	Biståndshandläggare Socialsekreterare	

SOCIALSEKRETERARE, VUXEN

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
13	BISTÅND ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)			
13.1	Beslut om att inleda utredning	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare Socialjour	
13.2	Beslut om att inte inleda utredning	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare Socialjour	
13.3	Beslut om att avslå bistånd	4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
13.4	Beslut om att inledd utredning ska avslutas utan åtgärd	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
13.5	Beslut om att underteckna en samordnad vårdplan i samband med ansökan om öppen psykiatrisk tvångsvård och öppen rättspsykiatrisk tvångsvård	12 a § LRV	Socialsekreterare	
13.6	Beslut om bistånd i form av öppenvårdsinsatser med interna resurser	4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
13.7	Beslut om bistånd i form av externa öppenvårdsinsatser	4 kap 1 § SoL	Enhetschef	
13.8	Beslut om bistånd i form av boendeinsats	4 kap 1 § SoL	Teamledare Ovan delegat max 6 månader, därefter Enhetschef	
13.9	Beslut om bistånd i form av placering i familjehem	4 kap 1 § SoL	Socialjour Enhetschef Ovan delegat max 6 månader, därefter SANU	För Socialjour till nästkommande vardag
13.10	Beslut om bistånd i form av placering i hem för vård eller boende (HVB)	4 kap 1 § SoL	Socialjour Enhetschef Ovan delegat max 6 månader, därefter SANU	För Socialjour beslut till nästkommande vardag
13.11	Beslut om bistånd i form av placering i stödboende	4 kap 1 § SoL	Socialjour Enhetschef Ovan delegat max 6 månader, därefter SANU	För Socialjour beslut till nästkommande vardag

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
13.12	Beslut om bistånd i form av placering på skyddat boende	4 kap 1 § SoL	Socialjour Enhetschef Ovan delegat max 6 månader, därefter SANU.	För Socialjour beslut till nästkommande vardag
13.13	Beslut om bistånd i form av kontaktperson eller kontaktfamilj	4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare Socialpsykiatrin Teamledare (Vuxen)	Beslut gällande socialpsykiatri på delegation av ÄON
13.14	Beslut om upphörande av bistånd enligt SoL	4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	Delegat i ursprungsbeslut Biståndet avslutas av personen själv eller lagligt utsedd företrädare
13.15	Beslut om dagverksamhet	4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	Beslut gällande socialpsykiatri på delegation av ÄON
13.16	Beslut om boendestöd	4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	Beslut gällande socialpsykiatri på delegation av ÄON
13.17	Beslut om särskilt boende i form av vård- och omsorgsboende	4 kap 1 § SoL 4 kap 1 c § SoL	Enhetschef	Beslut gällande socialpsykiatri på delegation av ÄON
14	KONTRAKTSVÅRD			
14.1	Beslut om kontraktsvård enligt dom om skyddstillsyn	4 kap 1 § SoL	Enhetschef	
14.2	Beslut om vårdvistelse enligt 11 kap 3 § Fängelselagen	4 kap 1 § SoL	Enhetschef	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
15	LAG OM VÅRD AV MISSBRUKARE I VISSA FALL (LVM)			
15.1	Följande beslut enligt LVM <i>får inte delegeras</i> till tjänsteman: 11 § Angående ansökan om vård hos förvaltningsrätten 13 § Angående omedelbart omhändertagande 18b Upphörande av vård enl. LVM			
15.2	Beslut om att inleda utredning om det kan finnas skäl att bereda någon tvångsvård enligt LVM	7 § LVM	Socialjouren Socialsekreterare	
15.3	Beslut om att utredning enligt LVM inte ska inledas, ska läggas ner alternativt övergå i en utredning enligt 11 kap. 1 § SoL	7 § LVM	Socialjouren Teamledare	
15.4	Beslut om läkarundersökning, samt utse läkare	9 § LVM	Socialjouren Teamledare	
15.5	Beslut om ansökan till förvaltningsrätten om vård enligt LVM	11 § LVM	SANU	
15.6	Beslut om omedelbart omhändertagande	13 § LVM	SANU	
15.7	Beslut om upphörande av omedelbart omhändertagande	18 b § LVM	SANU	
15.8	Beslut om att ansöka till förvaltningsrätten om förlängd utredningstid	38 § 2 st. LVM	Enhetschef	
15.9	Beslut om att begära polishandräckning för genomförande av läkarundersökning	45 § 1 st LVM	Socialjouren Teamledare	
15.10	Beslut om polishandräckning för att föra den som ska beredas vård enl. LVM eller är omedelbart omhändertagen enligt samma lag till LVM-hem eller sjukhus	45 § 2 st LVM	Socialjouren Teamledare	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
16	YTTRANDEN			
16.1	Beslut om att avge yttrande till åklagarmyndighet beträffande den som vårdats enligt LVM	46 § 2 st LVM	Socialsekreterare	
16.2	Beslut om att avge yttrande till allmän domstol då den som begått brottslig gärning kan bli föremål för LVM-vård	BrB 31:2	Socialsekreterare	
16.3	Beslut om yttrande till tingsrätten om förordnande av god man	11 kap 16 § 2 st FB	Teamledare hos Familjerätt	
16.4	Beslut om yttrande i ärenden om förordnande av god man eller förvaltare för någon som fyllt 16 år	11 kap 16 § 2 st FB	Familjerättssekreterare	
16.5	Beslut om att avge yttrande i körkortsärende	3 kap 8 §, 5 kap 2 § Körkortsförordningen	Socialsekreterare	
16.6	Beslut om att avge yttrande över ansökan om rättshjälp genom offentligt biträde samt yttrande över kostnadsberäkning	43 § Rättshjälplagen 36 § Rättshjälpsförordningen	Socialsekreterare	
16.7	Beslut om att avge yttrande till polismyndighet enligt vapenlagen	32 § vapenlagen	Socialsekreterare	Upplysningar får endast lämnas ut om den enskilde samtyckt till det (JO 1983/84 s 188f)
16.8	Beslut om yttrande om lämplighet enligt hemvärnsförordningen	5 § hemvärnsförordningen	Socialsekreterare	

SOCIALSEKRETERARE, EKONOMISKT BISTÅND

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
17	UTREDNING ENLIGT 11 KAP 1 § ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)			
17.1	Beslut om att inleda utredning	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
17.2	Beslut om att inte inleda utredning	11 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
18	BISTÅND ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)			
18.1	Beslut om ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt enligt norm	4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
18.2	Beslut om ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt över norm	4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
18.3	Beslut om ekonomiskt bistånd över norm avseende skulder	4 kap 1 § SoL	Teamledare - upp till ett prisbasbelopp Socialchef - upp till två prisbasbelopp SANU - utöver två prisbasbelopp	
18.4	Beslut om försörjningsstöd i avvaktan på etableringsersättning	4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
18.5	Beslut om ekonomiskt bistånd utöver skyldigheten i 4 kap 1 § SoL	4 kap 2 § SoL	Teamledare - upp till ett prisbasbelopp Socialchef - upp till två prisbasbelopp SANU - utöver två prisbasbelopp	
18.6	Beslut om ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt med villkor om återbetalning	4 kap 1 § SoL, 9 kap 2 § SoL	Socialsekreterare	
18.7	Beslut om att återkräva ekonomiskt bistånd enligt 4 kap.1 § SoL som utgått med villkor om återbetalning	9 kap 2, § SoL	Socialsekreterare	
18.8	Beslut om att återkräva ekonomiskt bistånd enligt 4 kap 1 § SoL som utgått obehörigen	9 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
18.9	Beslut om ekonomiskt bistånd utöver skyldigheten i 4 kap 1 § SoL med villkor om återbetalning	4 kap 2 § SoL, 9 kap 2 § SoL	Socialsekreterare	
18.10	Beslut om att återkräva ekonomiskt bistånd enligt 4 kap 2 § SoL som utgått med villkor om återbetalning	4 kap 2 §, 9 kap. 2 § SoL	Teamledare	
18.11	Beslut om ekonomiskt bistånd under studier på gymnasienivå	4 kap 1, 2 §§ SoL	Socialsekreterare	
18.12	Beslut om att väcka talan hos förvaltningsrätten om ersättning enligt 9 kap 2 § SoL som den enskilde inte återbetalar frivilligt eller för avgift enligt 9 kap 8 § SoL	9 kap 3 § SoL	Enhetschef	
18.13	Beslut om att anvisa praktik eller annan kompetenshöjande insats	4 kap 1 § SoL 4 kap 4 § SoL	Socialsekreterare	
18.14	Beslut om avslag eller nedsättning av ekonomiskt bistånd vid vägran av praktik eller annan kompetens-höjande insats som anvisats enligt 4 kap. 4 § SoL	4 kap 5 § SoL	Socialsekreterare	
18.15	Beslut om eftergift av ersättningsskyldighet enl. 9 kap1, 2 §§ samt 8 kap 1 § SoL	9 kap 4 § SoL	Enhetschef	
18.16	Beslut om polisanmälan om det misstänks att brott enligt bidragsbrottslagen begåtts	6 § Bidragsbrottslagen	Enhetschef	
18.17	Rätten att använda funktionen "direktåtkomst" för myndigheter via tjänsten SSBTEK	11 kap 11 § SoL	Socialsekreterare	
18.18	Beslut om bistånd till tillståndssökande enligt Migrationsverkets riktlinjer	LMA	Socialsekreterare	
18.19	Beslut om bistånd till asylsökande (dagersättning och särskilt bidrag)	1, 3, 17 och 18 §§ LMA	Socialsekreterare	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
18.20	Beslut om nedsättning av dagersättning till asylsökande	10 § LMA	Socialsekreterare	
18.21	Försörjningsstöd enligt riksnorm under integrationstid	4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
19	DÖDSBO			
19.1	Beslut om dödsboanmälan till Skatteverket eller avslag med hänvisning till att bouppteckning ska genomföras	20 kap 8a ÄB	Socialsekreterare	
19.2	Beslut om att ordna gravsättning och kräva ersättning av dödsboet	5 kap 2 § Begravningslagen	Enhetschef	
19.3	Beslut att vårda (provisorisk förvaltning) dödsboet	18 kap 2 § ÄB	Socialsekreterare	
20	ARBETSMARKNAD			
20.1	Tecknande av avtal, överenskommelser och kontrakt inom arbetsmarknadsenheten		Enhetschef	

BARN OCH UNGA

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
21	UTREDNING 11 KAP 1 § ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)			
21.1	Beslut om att inleda utredning oavsett den enskildes samtycke	11 kap 1, 2 §§ SoL	Socialsekreterare Socialjour	
21.2	Beslut om att inte inleda utredning	11 kap 1 § SoL	Specialisthandläggare Teamledare	
21.3	Beslut om att avsluta inledd utredning utan åtgärd	11 kap 1 § SoL	Specialisthandläggare Teamledare	
21.4	Beslut om att avskryva ärendet från vidare handläggning	11 kap 1 § SoL	Specialisthandläggare Teamledare	
21.5	Beslut om förlängd utredningstid	11 kap 2 § SoL	Teamledare	Max två månader, därefter SANU
21.6	Beslut om uppföljning av ett barns situation efter avslutad utredning utan beslut om insats	11 kap 4 a § SoL	Socialsekreterare	
21.7	Beslut om uppföljning av ett barns situation efter att placering på HVB- eller familjehem har upphört	11 kap 4 b § SoL	Socialsekreterare	
22	BISTÅND ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)			
22.1	Beslut om bistånd i form av öppenvårdsinsatser med interna resurser	4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
22.2	Beslut om bistånd i form av stödkontakt	4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
22.3	Beslut om beviljande av insats i form av öppenvård eller kontaktperson, utifrån barnets/den unges bästa, trots att inte samtliga vårdnadshavare samtycker till det	6 kap. 13 a § FB 3 kap 6 a och b § SoL	SANU	
22.4	Beslut om bistånd i form av externa öppenvårdsinsatser	4 kap 1 § SoL	Teamledare	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
23	KONTAKTPERSON/KONTAKTFAMILJ/SÄRSKILT KVAL. KONTAKTPERSON/UMGÄNGESSTÖD			
23.1	Beslut om bistånd i form av kontaktfamilj, kontaktperson, särskilt kvalificerad kontaktperson och umgängesstöd	4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
23.2	Beslut om avslag i avseende bistånd till kontaktfamilj, kontaktperson, särskilt kvalificerad kontaktperson och umgängesstöd	4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
23.3	Beslut om upphörande av kontaktfamilj, kontaktperson, särskilt kvalificerad kontaktperson och umgängesstöd	4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
23.4	Beslut om att utse och entlediga kontaktfamilj, kontaktperson, särskilt kvalificerad kontaktperson och umgängesstöd	3 kap 6b § SoL	Familjehemssekreterare	
23.5	Beslut om att inleda utredning gällande uppdragstagare		Familjehemssekreterare	Kontaktfamilj, Kontaktperson, Särskilt kvalificerad kontaktperson och Umgängesstöd
24	PLACERINGSÄRENDEN			
24.1	Beslut om tillfällig vård och fostran i jourhem efter avslutad utredning max två månader.	4 kap 1 § SoL	Socialjour Teamledare	Till nästkommande vardag I enlighet med 6 kap 6 § 4 st SoL
24.2	Beslut om tillfällig vård och fostran i jourhem längre än efter avslutad utredning- max två månader.	4 kap 1 § SoL	SANU	I enlighet med 6 kap 6 § 4 st SoL
24.3	Beslut om tillfällig vård i nätverkshem efter avslutad utredning max två månader.	4 kap 1 § SoL	Socialjour Teamledare	I enlighet med 6 kap 6 § 4 st SoL
24.4	Beslut om tillfällig vård i nätverkshem längre än efter avslutad utredning- max två månader.	4 kap 1 § SoL	SANU	I enlighet med 6 kap 6 § 4 st SoL
24.5	Beslut om bistånd i form av familjehem för stadigvarande vård och fostran.	4 kap 1 § SoL 6 kap 6 § 1 st SoL	SANU	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
24.6	Beslut om bistånd i form av familjehem för stadigvarande vård och fostran efter 8 år, så länge behovet kvarstår dock längst t. o. m. 21-årsdagen	4 kap 1 § SoL	SANU	
24.7	Beslut om medgivande att ta emot barn för stadigvarande vård i enskilt hem, så kallad privatplacering	6 kap 6 § SoL	SANU	
24.8	Beslut om att utse och entlediga jourhem, nätverkshem och familjehem	6 kap 1 § SoL	Familjehemssekreterare	
24.9	Beslut om att godkänna att det enskilda familjehemmet får ta emot specifikt barn för stadigvarande vård och fostran	6 kap 6 § SoL	SANU	i enlighet med 5 kap 1 § SOSFS 2012:11
24.10	Beslut om bistånd i form av extern vård max 6 månader	4 kap 1 § SoL	Socialjouren Teamledare (missat från tidigare del.ordn.)	Gäller även vid omplacering mellan olika externa vårdinsatser, då vården ges under en sammanhållen tid
24.11	Beslut om bistånd i form av extern vård än 6 månader	4 kap 1 § SoL	SANU	1
24.12	Beslut om avslag avseende bistånd i form av vård i familjehem och extern vård	4 kap 1 § SoL	Teamledare	
24.13	Beslut om överväganden var 6:e månad om fortsatt vård	6 kap 8 § SoL	SANU	
24.14	Beslut om upphörande av vård i familjehem/jourhem/extern vård	4 kap 1 § SoL	Teamledare	
24.15	Överväga om att ansöka om flyttningsförbud enligt 24 § LVU vid prövning om upphörande av vård enligt SoL, av barn som har fyllt 15 år	8 a § SoL		Gäller placering i ett hem som avses i 6 kap. 6 § SoL

25	Rubrik?			
	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
25.1	Beslut om ansökan hos Förvaltningsrätten om vård enligt LVU	4 § LVU	SANU	
25.2	Beslut om omedelbart omhändertagande	6 § LVU	Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	
25.3	Beslut om upphörande av omedelbart omhändertagande	9 § LVU	Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	
25.4	Beslut om att ansöka till Förvaltningsrätten om förlängning av tid för omhändertagande	8 § LVU	Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	
25.5	Beslut om vårdens anordnande och vistelse - Flyttning av den unge inkl. begäran om utskrivning eller medgivande att utskrivning sker	11 § 1–3 st LVU	Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	
25.6	Beslut om den unges vistelse i sitt eget hem under vårdtiden	11 § 2 st LVU	Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	Inleds alltid utanför hemmet
25.7	Beslut om den unges personliga förhållande i den mån beslutet inte är att hänföra till 11 § 1 och 2 st LVU	11 § 4 st LVU	Socialekreterare	
25.8	Beslut om att överväga fortsatt vård samt hur vården ska riktas och utformas	13 § 1 st LVU	SANU	
25.9	Beslut om att ompröva fortsatt vård	13 § 2 st LVU	SANU	
25.10	Överväga om att ansöka om flyttningsförbud enligt 24 § LVU vid prövning om upphörande av vård enligt LVU, av barn under 18 år	13 b § LVU	SANU	Gäller placering i ett hem som avses i 6 kap. 6 § SoL
25.11	Beslut om att ansöka om överflyttning av vårdnad	13 c § LVU	SANU	Ansökan om överflyttning av vårdnaden enligt 6 kap 8 § FB

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
25.12	Beslut om hemlighållande av den unges vistelseort (Beslut om att inte röja den unges vistelseort) - i avvaktan på SAN:s beslut	14 § 2 st p 2 LVU	SAN Ordföranden i SANU, vid förhinder, 1:e viceordförande	Beslutet ska anmälas vid nästa sammanträde.
25.13	Beslut om upphörande av hemlighållande av den unges vistelseort - i avvaktan på SAN:s beslut	14 § 2 st p 2 LVU	SAN Ordföranden i SANU, vid förhinder, 1:e viceordförande	Beslutet ska anmälas vid nästa sammanträde.
25.14	Beslut att överväga hemlighållande av vistelseort minst var tredje månad	14 § 2 st p 2 LVU	SAN	
25.15	Beslut att överväga umgängesbegränsning minst var tredje månad	14 § 2 st p 1 LVU	SAN	
25.16	Beslut om upphörande av umgängesbegränsning	14 § 2 st p 1 LVU	SAN	
25.17	Beslut om hur den unges umgänge med föräldrar eller andra skall utövas om överenskommelse inte kan nås med förälder - i avvaktan på SAN:s beslut	14 § 2 st p 1 LVU	SAN Ordföranden i SANU, vid förhinder, 1:e viceordförande	Beslutet ska anmälas vid nästa sammanträde.
25.18	Beslut om upphörande av vård	21 § LVU	SANU	
25.19	Beslut om att avslå ansökan om vårdens upphörande.	21 § LVU	SANU	Begäran om vårdens upphörande
25.20	Beslut om uppföljning av ett barn under 18 år vid upphörande av vård enligt 21 § LVU	21 b § LVU	SANU	
25.21	Beslut om att en uppföljning ska avslutas senast 6 månader efter det att den inleddes	21 c § LVU	Socialekreterare	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
25.22	Beslut om kontaktmannaskap och öppna behandlingsinsatser mot vederbörandes vilja - omprövning	22 § p 1 o 2 LVU 22 § p 1 o 2 LVU	SANU	
25.23	Beslut om upphörande av förebyggande insatser enligt 22 § 1st LVU	22 § 3 st LVU	SANU	
25.24	Beslut att ansöka om flyttningsförbud	24 § LVU	SANU	
25.25	Beslut att överväga om flyttningsförbud fortfarande behövs	26 § LVU	SANU	
25.26	Beslut om att flyttningsförbud ska upphöra	26 § 2st LVU	SANU	
25.27	Beslut om tillfälligt flyttförbud när SANU- beslut inte kan avvaktas.	27 §	Ordföranden i SANU. Vid förhinder, 1:e vice ordförande	
25.28	Beslut om att tillfälligt flyttningsförbud ska upphöra	30 § LVU	SANU	
25.29	Beslut om hur den unges umgänge med vårdnadshavare och förälder med umgängesrätt reglerad genom dom, beslut av domstol eller avtal ska utövas vid flyttningsförbud	31 § LVU	SANU	
25.30	Beslut om utreseförbud vid påtaglig risk att föras utomlands i syfte att ingå äktenskap eller äktenskapsliknande förhållande eller könsstympning	31a § LVU	SANU	
25.31	Beslut att ompröva utreseförbud	31c § LVU	SANU	
25.32	Beslut om tillfälligt utreseförbud, nämndens beslut kan inte avvaktas	31d § LVU	Ordföranden i SANU, vid förhinder, 1:e viceordförande	
25.33	Beslut om tillfälligt undantag från utreseförbud för viss resa	31 § LVU	SANU	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
25.34	Beslut om läkarundersökning	32 § 1 st LVU	Socialjouren Teamledare	
25.35	Beslut om provtagning inför umgänge vid vård enligt 2 § LVU	32 a § LVU	SANU	
25.36	Beslut om provtagning inför upphörande av vård enligt 2 § LVU	32 b § LVU	SANU	
25.37	Beslut att begära biträde av polis för att bereda en läkare, som avses i 32 §, tillträde till den unges hem eller för att föra den unge till läkarundersökning	43 § 1 p LVU	Ordföranden i SANU vid förhinder, 1:e vice ordförande	
25.38	Beslut om att begära polis- handräckning för genom- förande av beslut av vård	43 § 2p LVU	Socialjouren Teamledare	
25.39	Beslut om framställan domstol om behov av målsägandebiträde för underårig	5 kap 2 § 1st SoFS	Socialsekreterare	
25.40	Beslut om att avge yttrande till allmän domstol angående överlämnande till vård - då vård enligt LVU inte är aktuell - i övriga fall		Socialsekreterare avseende då vård enligt LVU inte är aktuell SANU avseende övriga fall	

FAMILJERÄTT

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
26	ENLIGT FÖRÄLDRABALKEN (FB)			
26.1	Godkännande av faderskapsbekaftelse då parterna varit sammanboende under hela konceptionstiden och är övertygade om att barnet är deras gemensamma eller då parterna utan att vara sammanboende är övertygade om att barnet är deras gemensamma - i övriga fall	1 kap 4 § 1 st FB 2 kap 1, 4-6, 8-9 §§ FB	Socialadministratör Familjerättssekreterare	
26.2	Godkännande av föräldraskapsbekaftelse där parterna är överens och samtycke finns	2 kap 8a § FB	Socialadministratör	
26.3	Nedläggning av faderskapsutredning	2 kap 7 § 1-4 p 7 § 2 st FB	SAN	
26.4	Beslut om att återuppta nedlagd utredning	2 kap 1 § FB	Teamledare hos Familjerätt	
26.5	Nedläggning av föräldraskapsutredning	2 kap 7 § 1-4 p FB	SAN	
26.6	Beslut om att väcka och föra talan i mål om faderskap	3 kap 5 § 2 st och 6 § 2 st FB	Familjerättssekreterare	
26.7	Beslut om att inleda faderskapsutredning om faderskapet kan ifrågasättas och faderskapet är fastställt genom dom eller bekaftelse	2 kap 1 § FB	Teamledare hos Familjerätt	
26.8	Beslut om att inleda utredning om någon annan man än den som är gift med barnets moder kan vara far till barnet	2 kap 9 § 1 st FB	Teamledare hos Familjerätt	
26.9	Beslut om yttrande till tingsrätten om möjligheterna att genomföra ett beslut om umgängesstöd i familjerättsärenden Beslut om att utse viss person att medverka vid umgänge efter rättens beslut om umgängesstöd	6 kap 15c § FB	Familjerättssekreterare Familjerättssekreterare	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
26.10	Beslut att utse utredare i ärende om vårdnad, boende, umgänge	6 kap 19 § 3 st FB	Teamledare hos Familjerätt	
26.11	Lämna upplysningar som kan vara av betydelse till annan socialnämnd	6 kap 19 § 4 st FB 6 kap 17a § FB	Familjerättssekreterare	
26.12	Lämna upplysningar inför interimistiskt beslut hos rätten	6 kap 20 § 2 st FB	Familjerättssekreterare	
26.13	Beslut om att väcka och föra talan för barn i mål om underhåll	7 kap 11 o 14 §§ FB	Familjerättssekreterare	
26.14	Beslut att godkänna samt vägra godkänna avtal om vårdnad, boende och umgänge	6 kap 6 §, 14a § 2 st, 15a § 2 st FB	Familjerättssekreterare	
26.15	Beslut om att godkänna avtal om underhållsbidrag för framtiden om betalningsperioderna överskrider 3 månader, (ej engångsbelopp)	7 kap 7 § FB	Familjerättssekreterare	
26.16	Beslut om att utse utredare gällande adoptionsutredning	4 kap 14 § FB	Teamledare hos Familjerätt	
26.17	Beslut om beviljande av insats i form av öppenvård eller kontaktperson, utifrån barnets/ den unges bästa, trots att inte samtliga vårdnadshavare samtycker till det	6 kap. 13 a § FB, 3 kap. 6 a och b § SoL	SANU	
26.18	Beslut om att hos Tingsrätten ansöka om att särskild förordnad vårdnadshavare tillsätts	6 kap 8 § FB	SANU	
26.19	Beslut om att hos Tingsrätten väcka och föra talan i mål gällande vårdnadsöverflytt		Teamledare	
26.20	Beslut att anmäla behov av särskild förordnad vårdnadshavare till tingsrätten	6 kap 8a FB	SANU	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
27	ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)			
27.1	Beslut om samtycke till att adoptionsförfarandet får fortsätta sedan barn utsetts	6 kap 14 § SoL	Familjerättssekreterare	
27.2	Beslut om att vägra samtycke till fortsatt adoptionsförfarande	6 kap 14 § SoL	SAN	
27.3	Beslut om medgivande åt enskilt hem att bereda underårig stadigvarande vård eller fostran	6 kap 6 §, 12 och 13 § SoL	SAN	
27.4	Beslut om medgivande att ta emot utländskt barn för adoption.	6 kap 6 § och 12 § SoL	SAN	
27.5	Besluta att återkallamedgivande	6 kap 13 § SoL	SAN	
27.6	Beslut om att förlänga utredningstiden i samband med beslut om samtycke till adoptionsförfarande	6 kap 14 § SoL	Teamledare hos Familjerätt	
28	YTTRANDEN			
28.1	Beslut om yttrande enligt lag om personnamn	44, 45 § Lag om personnamn	SANU Teamledare hos Familjerätten	
28.2	Beslut att avge yttrande till tingsrätten rörande överflyttad vårdnad av barn	6 kap 9 § FB (vårdnadshavaren avliden) 6 kap 8a § FB (barnets föräldrar varaktigt förhindrade att vårda barnet) 6 kap 7 § FB (om en förälder vid utövandet av vårdnaden om ett barn gör sig skyldig till missbruk eller försummelse eller i övrigt brister i omsorgen om barnet)	SANU	

28.3	Beslut om yttrande till tingsrätten om möjligheterna att genomföra ett beslut om umgängesstöd	6 kap 15c § FB	Familjerättssekreterare	
28.4	Beslut om att utse viss person att medverka vid umgänge efter rättens beslut om umgängesstöd	6 kap 15c § FB	Familjerättssekreterare	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
28.5	Beslut att yttra sig i mål eller ärende om vårdnad/boende/umgänge	6 kap 19 § 2 st FB	Familjerättssekreterare	
28.6	Beslut om att avge yttrande till Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten	Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare	Socialsekreterare	
28.7	Beslut om att avge yttrande till allmän domstol ifråga om vårdnads- och umgängesrätt	6 kap 6 § FB	Familjerättssekreterare	
28.8	Beslut om att avge yttrande till allmän domstol i fråga om interimistiskt beslut gällande vårdnad/boende/umgänge – vid ställningstagande	6 kap 20 § FB	Familjerättssekreterare SANU	
28.9	Beslut om att vissa åtgärder inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten får vidtas trots att barnets vårdnadshavare inte är överens om det	6 kap 13 a § FB	SANU	
28.10	Beslut om att avge yttrande beträffande äktenskapsdispens	2 kap 5 § GB	Teamledare	
28.11	Beslut om yttrande till passmyndighet vid utfärdande av pass utan vårdnadshavarens medgivande för barn under 18 år	3 § 2 st passförordningen	Teamledare hos Familjerätt	
28.12	Beslut om att avge yttrande över ansökan om bostadsbidrag till familj där barn vistas på institution eller i familjehem	3 § lagen om bostadsbidrag	Socialsekreterare	

28.13	Beslut om att avge yttrande till Skatteverket medanledning av pågående utredning om skyddad folkbokföring eller sekretessmarkering	17a § 2 st Folkbokföringslagen	Socialsekreterare	
--------------	--	-----------------------------------	-------------------	--

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
28.14	Underrättelseskyldighet Om det finns anledning att anta att det kan finnas felaktiga eller icke fullständiga uppgifter i folkbokföringen ska myndigheter underrätta Skatteverket	32 c § Folkbokföringslagen	Teamledare hos Familjerätt Teamledare	
28.15	Underrättelseskyldighet Om det finns anledning att anta att en ekonomisk förmån eller ett ekonomiskt stöd har beslutats, betalats ut eller tillgodoräknats felaktigt eller med ett för högt belopp, ska underrättelse om detta lämnas till den myndighet eller organisation som har fattat beslutet.	3 § Underrättelse- lagen	Teamledare	
28.16	Beslut om att avge yttrande med anledning av bortförande av barn, samt erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden	Lag (1989:14) om erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden m.m. och om överflyttning av barn	Teamledare	

ERSÄTTNINGAR OCH AVGIFTER

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
29	ERSÄTTNINGAR/AVGIFTER, PLACERINGAR BARN OCH UNGA			
29.1	Beslut om ersättning från förälder vars barn är under 18 år och vårdas i ett annat hem än det egna	8 kap 1 § SoL 6 kap 2-4 § SoF	Socialadministratör	
29.2	Beslut om att inte ta in ersättning från förälder vars barn är under 18 år och vårdas i ett annat hem än det egna	8 kap 1 § SoL	Teamledare	
29.3	Beslut om att nämnden ska uppbära barnpension och barntillägg enligt folkpensioneringen	10 kap 3 § AFL 1 och 3 §§ Kungörelsen om råd i vissa fall för kommunen eller annan att uppbära folkpension (1962:393)	Socialsekreterare	
29.4	Beslut om att meddela underhållsskyldig att nämnden ska uppbära underhållsbidrag i stället för vårdnadshavaren	8 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	
29.5	Beslut om att underrätta försäkringskassa om att nämnden tillfälligt ska uppbära bidragsförskott	8 § Förordningen om bidragsförskott	Socialsekreterare	
29.6	Beslut om framställan till försäkringskassa om ändring av betalningsmottagare för allmänt barnbidrag	4 § 3 st lagen om allmänna barnbidrag	Socialadministratör	
29.7	Beslut om framställan till CSN om ändring av betalningsmottagare för studiehjälp	2 kap 33 § Studiestödsförordningen	Socialadministratör	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
30	ERSÄTTNINGAR/AVGIFTER, PLACERINGAR VUXNA			
30.1	Beslut om att anmäla till Försäkringskassan att nämnden ska uppbära sjukpenning för den som bereds vård i sådant hem för vård eller boende eller familjehem enligt SoL som ger vård och behandling åt missbrukare av alkohol och narkotika	3 kap 15 § AFL	Socialsekreterare	
30.2	Beslut om ersättning för uppehälle (egen avgift) vid stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär när bistånd ges i form av plats i hem för vård eller boende eller familjehem	8 kap 1 § SoL 21 § AFL	Socialsekreterare	
31	ERSÄTTNINGAR FAMILJEHEM, JOURHEM, KONTAKTFAMILJ, KONTAKTPERSON			
31.1	Familjehem, jourhem, kontaktfamilj och kontaktperson Omkostnad och Arvode -Enligt SKR:s rekommendation -Utöver SKR:s rekommendation		Familjehemssekreterare Teamledare	
31.2	Stödfamilj, Särskilt kvalificerad kontaktperson och Umgängesstöd Omkostnad och Arvode -Enligt SKR:s rekommendation -Utöver SKR:s rekommendation		Familjehemssekreterare Teamledare	
31.3	Ersättning till kontrakterade jourhem -Enligt SKR:s rekommendation -Utöver SKR:s rekommendation		Teamledare Enhetschef	
31.4	Ersättning till familjehem för helt inkomstbortfall där ledigheten jämställs med föräldraledighet för spädbarn upp till 18 månader		Teamledare	
31.5	Beslut om ersättning till familjehem för inkomstbortfall om årsinkomst max 6,5 prisbasbelopp		Teamledare Ovan delegat max 6 månader, därefter SANU	

	Ärendegrupp	Lagar m.m.	Lägsta delegat	Anmärkning
31.7	Tillfälliga kostnader gällande förberedelse för familjehemmet att motta ett barn för placering - Upp till 10 000 - Över 10 000		Familjehemssekreterare SANU	
31.8	Ekonomisk ersättning för skador som barnet/den unge vållat i familjehemmet - Upp till 5 000 - Över 5 000		Teamledare SANU	
31.9	Kostnader i samband med vårdens upphörande		Teamledare	
31.10	Beslut om ersättning till särskilt förordnad vårdnadshavare som tidigare varit familjehemsförälder	6 kap 11 § SoL	Teamledare	
32	ÖVRIGA ERSÄTTNINGAR/AVGIFTER			
32.1	Föra talan om ersättning hos Förvaltningsrätten	9 kap 3 § SoL	Teamledare	
32.2	Beslut om återkrav enligt 9 kap 1 § SoL	9 kap 3 § SoL	SANU	
32.3	Beslut om eftergift av ersättningsskyldighet eller nedskrivning av fordran	9 kap 4 § SoL	Enhetschef	
32.4	Belopp upp till 35 % av basbeloppet		Enhetschef	Äldreomsorgsavgift
32.5	Beslut att utbetala assistansersättning till annan än den som är berättigad till insatsen	11 § LSS	SANU	
32.6	Beslut om återbetalningskyldighet för felaktig eller för hög assistansersättning	12 § LSS	Enhetschef	
32.7	Beslut om avgift från den som uppbär assistansersättning från Försäkringskassan	18 § LSS	Enhetschef	
32.8	Beslut om fastställande av avgift	19 § LSS	Enhetschef	Fastställande av avgift

Riktlinje för Delegationsordning, SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

Antagen SAN § 57 | 2024-02-22 | DIARIENUMMER SAN 2023/5

SALA KOMMUN Vård och omsorg

Telefonnummer: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

